

TED PUSULA

Sosyal Bilimler Dergisi

Eylül 2024 • Sayı 10

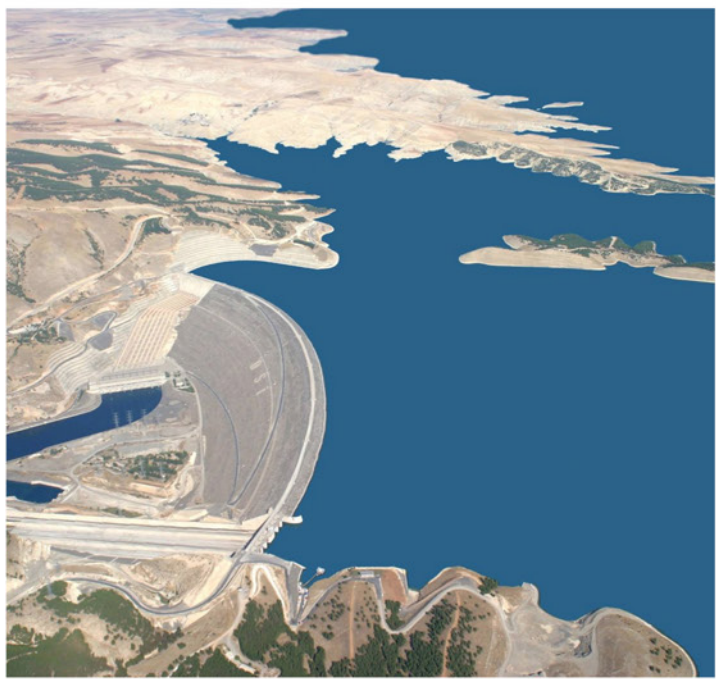
YASAMI

BİLİNÇLE

KEŞFET

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI ÖZEL LİSESİ

Editörden

Sevgili Kolejliler,

Hayat birçok aşaması, zorlukları, bil-meceleri olan bir oyundur. Kùltür ve medeniyetin yaratıcısı olan insan da bu oyunun bir parçasıdır. Tüm bilim-ler bu oyunda bizi zirveye çıkaracak olan merdivenlerin basamaklarını oluşturmaktadır. Bu anlamda da bu yılki Sosyal Bilimler Günü'nün teması "Oyun"du.

Sciller'in de dediğı gibi insan, oynadığı sürece tam insandır. Sanat, bilim, değerler gibi alanlar bu oyunun yapıtaşlarıdır. Mustafa Kemal Atatürk'ün izindeki gençlerimizin bu bilinçle hazırladığı Sosyal Bilimler Dergimiz olan TEDPusula'yı keyifle okumanızı dileriz.

TED PUSULA Yayın Ekibi

Yıldız KOZALIOĞLU ELER

Rabia GÖYMEN

Mustafa YAVUZER

İncisu ÇINAR (11-Ş 110475)

Umut ÇAKAR (10-B 161314)

COĞRAFYA

Gulf Stream Akıntısı.....	4
Fiziki Coğrafyanın Kurucu Babası: Alexander Von Humboldt.....	5
Doğal Ortamda İnsan Etkisi İle Meydana Gelen Değişmeler)	7
Çin'in Shanxi Kentinde Jeolojik Bir Doğa Harikası: Pinglu Rift Vadisi	9
Coğrafya Zümresi Etkinlikleri	11

PSİKOLOJİ-SOSYOLOJİ

Dedikodu Ve Psikoloji.....	12
Renklerin Psikolojik Etkileri	15
Sosyal Medyanın Beden Algısı Üzerindeki Etkisi.....	18
Bilim Tarihindeki İki Büyük Kadın Marie Curie	21
Chat Gpt'nin Eğitim Ortamlarında Kullanılmasına İlişkin Lise Öğrencilerinin Görüşlerinin Belirlenmesi.....	23
Felsefe Zümresi Etkinlikleri	25

İçindekiler

TED
Pusulula

TED Ankara Koleji Vakfı Özel Lisesi
Coğrafya-Felsefe Grubu-Tarih Zümreleri
Ortak Yayınıdır.

TED Ankara Koleji Vakfı Okulları
Taşpınar Mah. 2800.Cadde No:5
06830, Gölbaşı / Ankara
Telefon: (312) 586 90 00

Faks: (312) 586 90 37
www.tedankara.k12.tr
info@tedankara.k12.tr

Tasarım: Can Yeşil

Sultan Meliksâh

TARİH

Çağının Ötesinde Bir Vezir: Nizamülmülk	26
Edebiyat Ve Tarih: İki Disiplinin Karşılıklı İlişkisi.....	30
İlk Modern Savaş: Kırım Harbi	32
Ege Ve Akdeniz Bölgelerinde İşgale Uğramayan	
Tek İl: Isparta ve Hafız İbrahim Demiralay	36
Napoleon Bonapart	38
Orta Çağda Cadılık, Cadı Mahkemeleri ve	
Cadı Avları.....	42
Roma Ordusu'nun Tarihsel Gelişimi.....	45
Sanayi Devrimi Sonrası Avrupa'daki İşçi Reformları..	49
Sırp ve Yunan İsyanları Arasındaki Farkların	
Başarılarına Etkisi... ..	51
Türkler Ve Yahudiler: Kurtuluş	52
Ahilik.....	55
Atatürk Ve Anadolu Kalesi	57
Birim 731 Nedir?	59
Dünyanın İlk Jet Savaş Uçağı:	
Messerschmitt Me 262	61
Tarih Zümresi Etkinlikleri.....	64

ORTAK ETKİNLİKLER

Ortak Etkinlikler	66
-------------------------	----

DERGİ İLETİŞİM

Yıldız KOZALIOĞLU ELER
ykeler@tedankara.k12.tr

Rabia GÖYMEN
rgoymen@tedankara.k12.tr

Mustafa YAVUZER
myavuzer@tedankara.k12.tr

Gulf Stream Akıntısı

Alper Önsoy
10/E 152982

Gulf Stream dünya iklimini okyanuslar aracılığıyla oluşturan en önemli akıntıdır.

Körfez Akıntısı Gulf Stream, Kuzey Atlantik Akıntısı'nın bir parçası olan, Meksika Körfezi'nden başlayıp Birleşik Krallık'ın kuzeyine kadar devam eden bir sıcak su akıntısıdır.

Meksika Körfezi ve Florida sahillerinden başlayan bu akıntı Newfoundland (Kanada'nın Doğusunda yer alan bir bölge) üzerinden devam eder. Ardından Atlantik Okyanusu'nu geçer ve 30°D, 40°K dolaylarında ikiye ayrılır. Bir kolu Batı Afrika kıyılarına bir kolu ise Avrupa'nın batı kıyılarına ulaşır.

Gulf Stream Sibirya ile aynı enlemde bulunan Kuzey Avrupa'nın özellikle İngiltere'nin donmasını engelleyerek ılıman bir iklime sahip olmasını sağlar. Yaşamın, tarım ve hayvancılığın var olabilmesi için kritik rol oynar. Bu bölgelerde limon ve çeşitli astropik bitkilerin yetişebilmesinin nedeni de bu akıntıdır.

"Nature Communications" dergisinde yayımlanan araştırma kapsamında Danimarka'daki Kopenhag Üniversitesi'nden bilim insanları, son 150 yılın okyanus sıcaklık verilerini yenilikçi istatistiksel araçlarla birleştirdi. Bunun sonucunda, mevcut sera gazı emisyonları devam ederse, Gulf Stream'in çökme olasılığının bu yüzyılın sonuna kadar "yüzde 95" olduğu tespit edildi.

Gulf Stream akıntısını çökmesindeki en önemli etken küresel ısınma.

Dünya'nın iklim dengesini sağlayan "Gulf Stream"

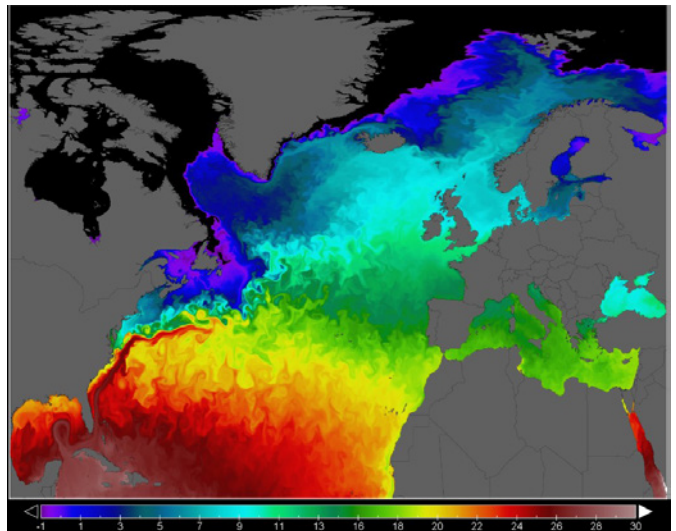
sıcak su akıntısının küresel iklim değişikliği nedeniyle çökebileceğine yönelik araştırmalar yapılmaktadır. Danimarkalı uzmanlar, küresel sıcaklık ortalamasında 4.5 derecelik bir artış yaşanması halinde sistemin çökeceğine dikkat çekti.

Bu tür bir çöküşün Avrupa'da bir buzul çağına başlayabileceğini Amerika kıyılarına ise deniz seviyesinin yükselmesine neden olabileceği söyleniyor.

Tarım ve hayvancılık için çok önemli olan Kuzey Avrupa'da yaşanan 10-15 derecelik bir düşüş tarımı yok edebilir. Uzmanlara göre bu durum yiyecek fiyatlarında aşırı artışa ve kıtlığa dahi sebep olabilir.

Körfez Akıntısının çökmesi Türkiye'nin de dahil olduğu birçok ülkenin iklimini olumsuz anlamda değiştirecektir. Bu durum Türkiye'de düşen sıcaklıklar ve artan fırtınalar, Türkiye'nin doğu kıyısında yükselen deniz seviyeleri ve Türkiye'nin tarımının hayati bileşeni olan düzenli yağışların ciddi şekilde etkileneneceği anlamına geliyor. Artan deniz seviye ise sahil şeridinde erozyona ve kıyı bölgelerindeki yaşam alanlarının azalmasına neden olacaktır.

Tüm bu olumsuzluklardan kaçınmak için tüm dünyadan uzmanlar küresel ısınmaya dikkat çekiyor. Dünyadaki sıcaklık artışını ve buzulların erimesini durdurarak bu felaketlerin önüne geçilebileceği vurgulanıyor.

Fiziki Coğrafyanın Kurucu Babası: Alexander Von Humboldt

Demir Asan 10/A

Alexander von Humboldt, 18. ve 19. yüzyıllarda yaşamış, doğa bilimlerinin ve keşiflerin öncülerinden biri olarak kabul edilen Prusyalı bir doğa bilimcidir. Botanik, zooloji, jeoloji, klimatoloji ve coğrafya gibi birçok farklı alanda önemli katkılar yapmıştır. Özellikle, sistematik ve nicel araştırmalarıyla fiziki coğrafyanın kurulmasına öncülük etmiştir.

Alexander von Humboldt, 1769 yılında, o dönemde Prusya Krallığı'nın başkenti olan Berlin'de doğdu. Varlıklı ve aydın bir ailenin çocuğu olarak yetişen Humboldt, küçük yaşlardan itibaren doğanın gizemlerine ve bilimin evrensel diline karşı derin bir merak duygusu besledi. Bu merak, onu keşfetmeye ve öğrenmeye teşvik eden en büyük itici güç oldu.

1787 yılında, Humboldt, entelektüel bir merkez olarak ün kazanan Göttingen Üniversitesi'ne girdi. Burada tıp ve botanik dallarında eğitim alarak bilimsel bakış açısını geliştirdi. Bitkilerin karmaşık dünyası onu büyülerken, insan bedeninin işleyişi de ilgisini çekiyordu. Bu iki alan arasındaki bağlantıyı keşfetmeye heves duyuyordu.

Humboldt'un merakı onu yeraltının derinliklerine de sürükledi. 1791 yılında, Freiberg Madencilik Akademisi'ne girerek jeoloji ve madencilik bilimleri ile tanıştı. Bu sayede, yeraltındaki kayaların ve minerallerin gizemli dünyasını keşfetme imkânı buldu. Bu deneyim-

ler, doğaya olan bakış açısını daha da genişleterek onu kapsamlı bir bilim insanı olmaya hazırladı.

Humboldt'un eğitimi, sadece sınıfta değil onun ötesine uzanan bir keşif yolculuğuydu. Seyahatleri ve gözlemleri, kitaplardan öğrendiklerinden çok daha fazlasını ona öğretti. Farklı kültürlerle tanıştı, yeni türler keşfetti ve doğanın muazzam çeşitliliğini bizzat deneyimledi. Bu deneyimler, onu bilge bir bilim insanı haline getirdi.

1799 yılında, Humboldt, beş yıllık bir keşif gezisine çıkarak Güney Amerika'yı ziyaret etmiştir. Bu gezi sırasında, kıtanın florasını, faunasını, jeolojisini ve iklimini detaylı bir şekilde incelemiştir. Ayrıca, yerel halklarla ve kültürlerle de etkileşime girmiştir. Humboldt'un bu seyahatleri, Güney Amerika hakkında ilk kapsamlı bilimsel çalışmalardan bazılarını oluşturmuştur.

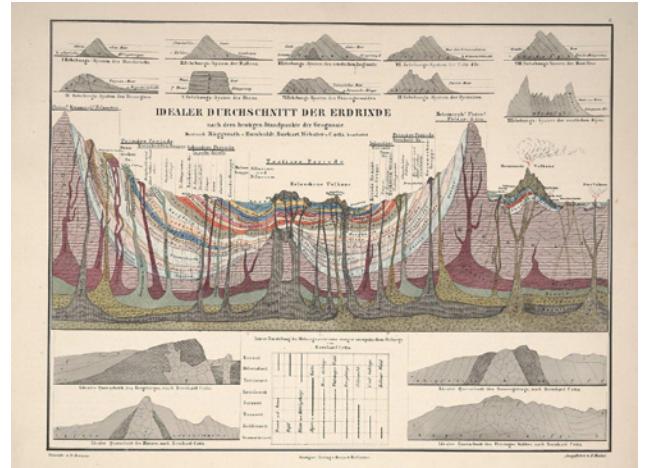
1804 yılında, Humboldt, Meksika ve ABD'ye seyahat etmiştir. Bu seyahat sırasında, Volkanik Dağlar ve Orta Meksika Platosu'nu incelemiştir. Ayrıca, Mississippi Nehri'ni takip ederek ABD'nin iç bölgelerini keşfetmiştir.

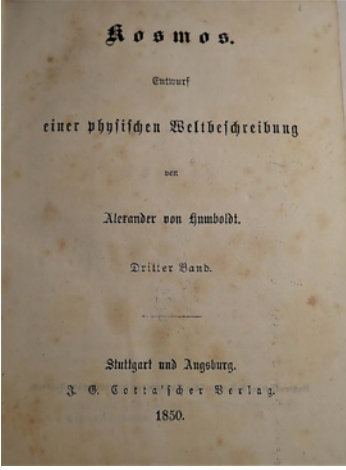
1827 yılında, Humboldt, Rusya İmparatorluğu'na seyahat etmiştir. Bu seyahat sırasında, Sibiry'a'yı ve Altay Dağları'nı keşfetmiştir. Ayrıca, Orta Asya'ya da seyahat etmiştir.

Bilimsel Katkıları

Humboldt'un bilimsel çalışmaları, birçok farklı alana yayılmıştır:

- Botanik: Humboldt, Güney Amerika'dan topladığı 40.000'den fazla bitki örneğini incelemiştir. Bu çalışmalar sonucunda, birçok yeni bitki türü keşfetmiştir. Ayrıca, bitki coğrafyası ve bitkilerin dağılımı üzerine önemli araştırmalar yürütmüştür.
- Zooloji: Humboldt, Güney Amerika'dan topladığı 3.500'den fazla hayvan örneğini incelemiştir. Bu

çalışmalar sonucunda, birçok yeni hayvan türü keşfetmiştir. Ayrıca, hayvan coğrafyası ve hayvanların göçleri üzerine önemli araştırmalar yürütmüştür.

•Jeoloji: Humboldt, Güney Amerika'nın jeolojisini ve jeomorfolojisini detaylı bir şekilde incelemiştir. Humboldt, jeolojik oluşumları ve süreçleri incelemek için

Ant Dağları ve Orta Asya gibi farklı bölgeleri gezmiştir. Bu çalışmaları, jeolojik zaman çizelgesinin geliştirilmesine ve kıtaların oluşumuna dair teorilerin ortaya atılmasına katkıda bulunmuştur.

- Klimatoloji: Humboldt, Güney Amerika'nın iklimini ve hava durumunu incelemiştir. Humboldt, hava durumu ve iklim arasındaki farkları netleştirmiş ve iklim tiplerini tanımlamak için nicel yöntemler geliştirmiştir. Ayrıca, sıcaklık ve basınç gibi atmosferik değişkenlerin küresel dağılımını incelemiştir. Ayrıca, iklim değişikliği ve insan faaliyetleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır.
- Manyetizma: Humboldt, Dünya'nın manyetik alanını incelemiştir. Ayrıca, manyetik fırtınalar ve güneş aktivitesi arasındaki ilişkiyi araştırmıştır.

Bütün bunların sonucu, ona "Doğa Bilimlerinin Korumucusu ve Babası" adı verilmiştir. Çeşitli biyolojik ve coğrafik yapıya adı en çok verilen (Avrupa, Asya ve Amerika kıtalarında) bilim adamıdır. Fiziki Coğrafya, Jeofizik, Jeomorfoloji, Mineraloji ve Ekolojinin modern anlamda kurucusu olmuştur.

Fiziki Coğrafyanın Kurucusu

Alexander von Humboldt'un en önemli katkılarından biri, fiziki coğrafyayı bir bilim dalı olarak kurmasıdır. Humboldt, coğrafi fenomenleri nicel ve sistematik bir şekilde incelemenin önemini vurgulamıştır. Bu amaçla, seyahatleri sırasında topladığı verileri titizlikle kaydetmiş ve analiz etmiştir. Ayrıca, farklı coğrafi bölgeler

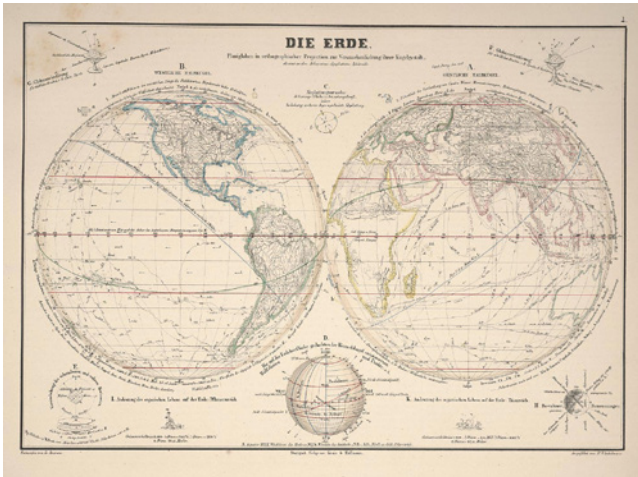
arasındaki bağlantıları ve etkileşimleri incelemek için yeni yöntemler geliştirmiştir.

Humboldt'un fiziki coğrafyaya yaptığı en önemli katkılardan biri, "izotop" kavramını geliştirmesidir. İzotoplar, belirli bir coğrafi bölgede sabit kalan ve o bölgenin ayırt edici özelliğini oluşturan iklim, bitki örtüsü, hayvan faunası ve jeolojik özelliklerdir. Humboldt, Güney Amerika seyahatleri sırasında izotopları inceleyerek kıtanın farklı bölgelerini birbirinden ayırt etmeyi başarmıştır. Bu sayede, fiziki coğrafyada bölgesel farklılıkların nasıl oluştuğuna dair yeni bilgiler edinmiştir. Humboldt, fiziki coğrafyada sadece gözleme ve analize değil, teorik çalışmalara da önem vermiştir. Evrenin betimlemesini yaptığı 5 ciltlik "Kosmos" adlı eseri, doğa bilimlerinin ve evrenin kapsamlı bir sentezini sunmaktadır. Bu eserde, Humboldt, farklı coğrafi bölgeler arasındaki bağlantıları ve etkileşimleri açıklayan bir dizi teori ortaya koymuştur. Bu teoriler, fiziki coğrafyanın modern temellerini oluşturmuştur.

Humboldt'un çalışmaları, 19. yüzyılda coğrafya biliminin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Humboldt'un yöntemleri ve teorileri, birçok coğrafyacı tarafından benimsenmiş ve geliştirilmiştir. Bu sayede, fiziki coğrafya da yeni bir disiplin olarak ortaya çıkmıştır.

Humboldt'un fiziki coğrafyaya yaptığı katkılar sadece bilimsel açıdan değil, pratik açıdan da önemlidir. Humboldt'un çalışmaları, farklı coğrafi bölgelerin kaynaklarının ve potansiyelinin anlaşılmasına katkıda bulunmuştur. Bu bilgiler, tarım, madencilik ve ulaştırma gibi alanlarda önemli gelişmelere yol açmıştır.

Humboldt'un fiziki coğrafyaya yaptığı katkılar, günümüzde de geçerliliğini korumaktadır. Humboldt'un yöntemleri ve teorileri, modern coğrafyacıların çalışmalarında hala kullanılmaktadır. Ayrıca, Humboldt'un çalışmaları, çevre bilimi ve iklim değişikliği gibi günümüzün önemli bilimsel konularını anlamak için de önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Kaynakça

- Alexander von Humboldt Institute for Geography and Climatology (<https://www.geographie.hu-berlin.de/en/portraet-en>)
- The British Museum (<https://www.britishmuseum.org/>)
- The Library of Congress (<https://www.loc.gov/>)
- The Royal Geographical Society (<https://www.rgs.org/>)
- The Smithsonian Institution (<https://www.smithsonianmag.com/>)
- Doğa Bilimci Alexander Von Humboldt'un (1769-1859) Yaşamı ve Bilimsel Çalışmaları (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/88248>)

Doğal Ortamda İnsan Etkisi İle Meydana Gelen Değişmeler

Derin Paydaş 9-O

Ordu-Giresun havalimanı, Türkiye’de deniz üzerine inşa edilen ilk havalimanı olup ulaşımı kolaylaştırmıştır. Fakat yapılan bir araştırma sonucunda bu dolgu havalimanının yapımında deniz dip taramasında kum çekme faaliyetleriyle deniz alanına zarar verildiği ve deniz habitatının tahribatı, deniz flora ve faunasında azalma, kirliliğe bağlı deniz suyu sıcaklığında artış, kıyı erozyonunun tetiklenmesi gibi ciddi çevresel sorunlar bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Karadeniz kıyılarında ulaşım sorunlarının çözümü için Karadeniz sahil yolu projesiyle denize dolgu yapılarak inşaa edilen yolla ulaşım kolaylaşmış, seyahat süresi kısalmış ve daha güvenli hale gelmiştir. Fakat birçok yeni sorunu da beraberinde getirmiştir. Yapılan bir araştırmaya göre bölgede nüfus hareketliliği artmış, özellikle kırdan kente göçler hızlanmış. Kıyı boyunca kentsel altyapı yetersiz kalmış, çirkin yapılaşma çoğalmış. Kent içi ve kentler arası yollarda yeni trafik sorunları ortaya çıkmış. Kıyı boyunca kentlerin çizgisel olarak gelişmesi ve zamanla bunların birleşmesi sonucu yüzlerce km uzunluğunda yeni ve farklı bir kentsel görünüm meydana gelmiştir.

İstanbul’un trafik sorununa çözüm getirmek amacıyla yapılan Marmaray projesiyle İstanbul’un Avrupa ve Asya yakalarındaki demiryolu hatları, İstanbul Boğazının tabanına yerleştirilen bir tüp tünelle birleştirilmiştir.

Böylece ulaşım sorunlarına çözüm bulunurken şehrin doğal güzelliklerinin ve tarihi eserlerin korunması amaçlanmıştır.

Dünyada denizin altından (İstanbul Boğazı) geçen ilk iki katlı karayolu olan Avrasya Tüneliyle Avrupa ve Asya kıtalarını birleştiren karayolu yapılmıştır. Bu tünelle İstanbul’daki köprülerin trafik yükü hafiflemiştir. Tünel tsunamiden bile etkilenmeyecek şekilde planlandığı için sığınak olarak da kullanılabilir niteliktedir.

Deniz doldurularak inşa edilen İstanbul’daki Maltepe sahil parkında yaşam, spor ve eğlence merkezleri bulunmaktadır. Fakat piknik aktivitesi, mangal yakımı ve dumanının sebebiyet verdiği çevre ve hava kirliliği ile kıyı alanlarının kullanımını etkileyen problemler de ortaya çıkmıştır.

Atatürk Barajıyla ilgili yapılan bir araştırmaya göre barajın yapımından sonra baraja yakın bölgelerde sıcaklık, yağış ve nem artışı olduğu, iklimin yumuşama özelliği gösterdiği tespit edilmiştir. Bu çalışmaya göre; bölgede sulama, iklim değişiklikleri sonucu bitki desenlerinde ve tarım ürünlerinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Erozyon, tuzluluk gibi problemler ortaya çıkmıştır.

Çalışma İklim koşullarındaki değişimle bitki örtüsü ve hayvan türlerinin etkileneceğini dolayısıyla ekolojik dengenin etkileneceğini vurgulanmıştır. Çalışma bu baraj yakınındaki bölgelerde meydana gelen nüfus artışı ve bundan kaynaklı oluşan sorunlara da değinerek sosyal etkileri de incelemiştir.

Türkiye’de birçok rüzgar enerji santrali ve rüzgar türbinleri bulunmaktadır. Rüzgar enerji santrallerinin olumlu yönü bulunduğu gibi, a-Arazi kullanım alanı, b-Elektro-

manyetik alan etkisi, c-Görüntü ve estetik etki, d- Gürültü, 5-Bal anları ve ancılığa etkileri, e-Kuşlara ve yarasalara etkileri vardır

Türbinlerin kurulacağı yerlere yolların açılmasında orman ve bitki örtüsü ortadan kaldırılmakta ve belli bir alan kullanılmaktadır.

Görüntü ve estetik etkisi: Güneşin doğuşu ve batışı sırasında rüzgar türbinlerinin dönmekte olan kanatları gölge oynamasına ve gölge titreşimine ve parlaltı etkisine neden olabilir

Elektromanyetik alan etkisi: Rüzgar türbinleri, elektromanyetik alan oluşturarak kurulduğu bölgedeki havacılık ve denizcilik haberleşmelerini, radyo ve televizyon yayınlarını olumsuz etkileyebilmektedir.

Gürültü etkisi: Rüzgâr türbinlerinin ürettiği darbeleri ses ötesi dalga ve düşük frekanslı gürültü doğrudan uyku bozukluğu ve ciddi sağlık sorunlarına yol açabildiği bazı çalışmalarla ortaya konulmuş. Güvenli mesafenin en az 2 kilometre olduğu tespit edilmiş.

Bal anlarına ve ancılığa etkisi: Dönen rüzgar kanatları böcekler ve anılar için ölümcül olmakla birlikte türbin çevresinde oluşan türbülans ve basınç farkı anıların kalıcı fiziksel hasar almalarına neden olmaktadır. Burada ölen an ve böceklerin etrafa saçılmasıyla oluşan koku diğer kanatlı hayvanları da çekecektir. Rüzgar türbinlerinin elektromanyetik alan etkisi, bal anlarının yönlerini ve besin kaynağını ya da kovanlarını bulamamalarına neden olabilecektir.

Kuşlara etkisi ve yarasalara etkisi: Pervanelerine takılma ve çarpma tehlikesi altında olan kuşlar aynı zamanda RES kurulacak alandaki yaşam alanlarını kaybetmektedir. Yaban hayvanlarının göç rotasını değiştirme eğilimine itmektedir. Hareket eden türbin bıçakları hava basıncının düşmesine neden olarak yarasaların

akciğerlerindeki kan damarlarını patlatarak kuşlardan yedi kat daha hızlı ölmesine sebep olmaktadır.

SONUÇ:

Ülkemizde yapılan Ordu-Giresun havalimanı, Karadeniz sahil yolu, Marmaray projesi, Avrasya Tüneli, İstanbul'daki Maltepe sahil parkı, Atatürk Barajı ve ülkemizdeki rüzgar enerji santrali ve rüzgar türbinlerinin etkilerini araştırdım. Ordu-Giresun havalimanı ulaşımı kolaylaştırmış. Karadeniz sahil yolu ulaşımı kolaylaştırmış, süre kısaltmış ve güvenli hale gelmiş. İstanbul Marmaray trafik sorununu azaltmış. Maltepe'de deniz doldurularak inşaa edilen sahil parkına insanlar için yaşam, spor ve eğlence merkezleri yapılmış. Sulama ve enerji amaçlı Atatürk barajı yapılmış, ihtiyaçlarımız için birçok olumlu etki ve fayda sağlamanın yanı sıra iklim değişikliğine sebep olarak bölgedeki bitki ve tarım ürünlerinin değişmesine, ekolojik dengenin bozulmasına ve sosyal alanda da değişimler ve sorunlar oluşmasına da sebep olmuş. Ülkemizde bulunan birçok rüzgar türbini temiz ve sürdürülebilir enerji üretimi bakımından olumlu olsa da ormanlarda açılan yolların bitki örtüsüne olumsuz etkileri; elektromanyetik alanın haberleşmeye olumsuz etkileri; gürültünün sağlığa olumsuz etkileri var. Ayrıca bal anlarına, kuşlara ve yarasalara olumsuz etkileri var. Özetle, kendi istek ve ihtiyaçlarımız doğrultusunda doğada yaptığımız şekillendirmeler hayat kalitemizi ve konforumuzu artırırken olumlu gibi görünse de o çevredeki doğayı, ekolojiyi, hayvan türlerini hatta sosyal yapıyı değiştirerek olumsuz olarak etkileyebilir. Bir havalimanı, sahil yolu bize ulaşımında rahatlık ve kolaylık sağlarken diğer taraftan o bölgenin doğasında olumsuz değişimlere neden olabilir. Deniz doldurularak yapılan alanlar bize yeni yaşam alanları, eğlence merkezleri sağlarken denize ve denizde yaşayan canlılara olumsuz etki edebilir. Sulama ve enerji üretimi için yapılan barajlar ihtiyaçlarımızı karşılarken o bölgedeki ekolojiye, bitkiye, iklime olumsuz etki edebilir. Dolayısıyla konforumuz için yaptığımız şekillendirmeler doğada olumsuz sonuçlara neden olabilir. O nedenle doğada yaptığımız değişikliklerin olumlu ve olumsuz etkilerinin aynı anda olması mümkün. Bu nedenle değişiklikler yaparken sadece kendi konforumuzu düşünmemeli çevreye ve doğaya yapacağımız olumsuz etkileri de iyice incelemeli ve araştırmalıyız. Dünya sadece insanlar için değil, içinde yaşayan tüm canlılar önemli.

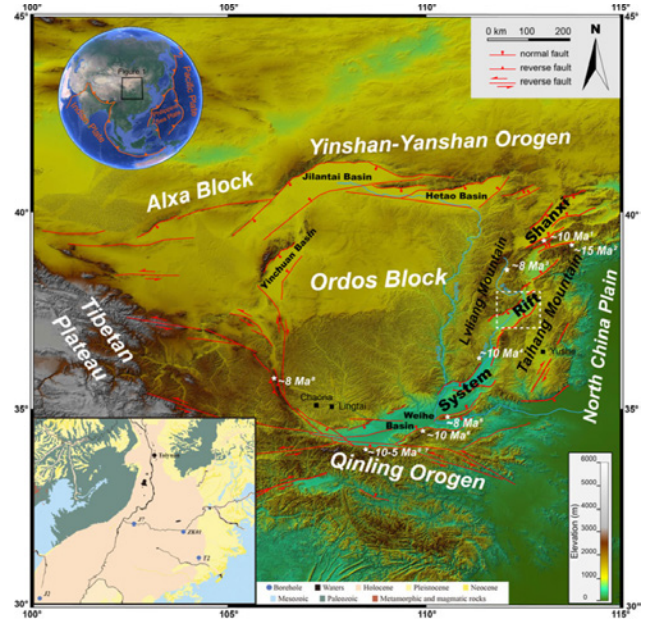
KAYNAKÇA

- <https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/cografya/9/ankara/unite4/index.html#p=16>
- <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/35009.pdf>
- <https://www.temizmekan.com/ruzgar-turbinlerinin-bal-anlari-ve-ariciliga-etkisi/>
- <https://www.temizmekan.com/ruzgar-turbinlerinin-kuslara-ve-yarasalara-etkisi/>
- <https://www.bodrumguncelhaber.com/ruzgar-turbinlerinin-gurultu-etkisi/>
- https://ibaness.org/bnejss/2019_05_03/11-Tulan_and_Ercoskun.pdf
- https://www.researchgate.net/profile/Berrak-Kirbas-Akyuerek/publication/332148594_Istanbul'un_Kiyilarindaki_Yerel_ProblemlerMaltepe-Kartal-Sahili/links/5d248c5b92851cf44072b860/Istanbulun-Kiyilarindaki-Yerel-ProblemlerMaltepe-Kartal-Sahili.pdf

Çin'in Shanxi Kentinde Jeolojik Bir Doğa Harikası: Pinglu Rift Vadisi

Hakan Can Güvendik 10-A

olan çok çeşitli bitki ve hayvan türleri için de bir sığınaktır.

Mevcut doğal güzellikleri sayesinde Pinglu Rift Vadisi alternatif rotalarla ilgilenen gezginler için adeta bir cazibe alanı olmuştur.

Jeolojik Önemi: Pinglu Rift Vadisi, Doğu Asya tektonik plakası ile Avrasya plakası arasındaki etkileşim bölgesinde yer alır. Bu konum, vadinin jeolojik aktiviteler açısından son derece aktif olmasına yol açar. Vadide, fay hatları, volkanik kayalar ve metamorfik süreçlerle oluşmuş çeşitli kaya türleri bulunur. Pinglu Rift Vadisi, aktif bir tektonik bölge olduğu için yüksek bir deprem riskine sahiptir. Tektonik plakaların hareketleri ve yer kabuğundaki gerilmeler, sık sık depremler meydana getirir. Bu durum, bölgedeki yaşamı ve altyapıyı önemli ölçüde etkileyebilir.

Çin'in kuzey-orta bölgesinde geniş Loess Platosu'nda yer alan Pinglu Rift Vadisi, Dünya'da gerçekleşen etkileyici jeolojik olayların bir kanıtı niteliğini taşımaktadır. Vadi Shanxi kentinde yer almaktadır ve yaklaşık 400.000 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır.

Yer kabuğundaki uzun ve dar çöküntüyle şekillenen Pinglu Rift Vadisi, dünyamızı şekillendiren aralıksız tektonik hareketlerin oluşturduğu bir jeolojik doğa harikasıdır. Oluşumu levha tektoniği, volkanik aktivite ve buzul süreçleri dâhil olmak üzere sayısız faktöre bağlanabilir.

Yaklaşık 10 milyon yıl önce bu nefes kesici vadi, tektonik kuvvetlerin etkisiyle şekillenmeye başladı. İki büyük tektonik varlık olan Avrasya Levhası ve Kuzey Çin Bloğu, ayrılmaya başladılar ve sonucunda Pinglu Rift Vadisi artık bu devasa levhaların sınırları boyunca konumlanmaktadır.

Uzmanlar Pinglu Rift Vadisi'nin derinlerine doğru ilerledikçe büyüleyici bir dünya ortaya çıktığını fark etmişlerdir. Yaklaşık 10 kilometre uzunluğa ve 1-2 kilometre genişliğe sahip olan bu kayanın en derin noktasında 100 metre civarında derinliğe sahiptir. Doğanın jeolojik güçleri tarafından şekillendirilen dik kayalıklar, rüzgârın savurduğu bir tür tortu olan lösten inşa edilen vadiyi çevreliyor.

Ancak Pinglu Rift Vadisi yalnızca jeolojik bir şaheser değil, aynı zamanda bazıları nadir veya tehlike altında

Kaynakça

- Jasim, H. (2023, Kasım). Exploring the Pinglu Rift Valley: A geological marvel in Shanxi, China. Erişim adresi <https://hasanjasim.online/exploring-the-pinglu-rift-valley-a-geological-marvel-in-shanxi-china/>
- Let's Talk Geography. (2023, Nisan). A crack in time: Exploring China's Pinglu Rift Valley. Erişim Adresi <https://letstalkgeography.com/web-stories/a-crack-in-time-exploring-chinas-pinglu-rift-valley-2/>
- CGTN Türk. (2023, Mayıs). Exploring China's Pinglu Rift Valley [Video]. Instagram. Erişim Adresi <https://www.instagram.com/cgnturk/reel/C58gDMqIdaE/>

COĞRAFYA ZÜMRESİ ETKİNLİKLERİ

KIZILCAHAMAM GEZİSİ

Coğrafya Zümre Başkanımız Caner Dinçer, müdür yardımcılarımızdan Sidar Çakan ve Matematik öğretmenlerimizden Demet Aksoy'un rehberliğinde, okulumuz 10. sınıf öğrencilerinden 42 kişilik öğrenci grubu ile 07 Ekim 2023 tarihinde Kızılcahamam Jeopark Alanına okul gezisi gerçekleştirilmiştir.

Kızılcahamam merkezi yakınlarında bulunan, enderlikleri ve taşıdıkları bilgiler açısından üstünlükleri olan "Jeolojik Anıt" niteliği taşıyan; Güvem Bazalt Sütunları, Soğuksu Milli Parkı

İçerisindeki Fossil Ağaçlar, Abacı

Peribacalarının yanı sıra Mahkemeağacın Köyü yeraltı şehri ile Belediye Müzesi incelenmiştir.

Güvem Kasabası yakınlarındaki fosil yataklarında inceleme yapılarak, öğrencilerin kendi bulukları fosiller ile Anadolu'nun 20 milyon yıl öncesine dayanan oluşum sürecine şahitlik etmeleri sağlanmıştır. Yapılan arazi çalışması ile öğrencilerimiz, gözlem yapmanın, grup olarak hareket etmenin, sosyalleşmenin, birlik ve beraberliğin en güzel örneklerini gösterdiler.

LİSE ÖĞRENCİLERİMİZİN İSTANBUL KÜLTÜR VE EĞİTİM GEZİSİ

Lise Kısmı Coğrafya Zümresi organizasyonu ile, 7-8 Haziran 2024 tarihlerinde 10. sınıf öğrencilerimizden oluşan 45 kişilik grup ile İstanbul Şehri Kültür ve Eğitim Gezisi gerçekleştirildi. Gezide öğrenci kafilesine Öğretmenlerimizden Murat Örer, Caner Dinçer, Muazzez İlhan ve Pınar Yaman Çiçekçi rehberlik etti.

Akademik gelişim ve mesleki rehberlik çalışmaları kapsamında Boğaziçi ve Koç üniversitelerinin kampüsleri gezildi. UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan "İstanbul'un Tarihi Alanları" içindeki Topkapı Sarayı, Ayasofya ve Sultan Ahmet Camisi, Dikilitaş, Çemberli Taş, Yılanlı Sütun, Türk Büyükleri Kabristanı ziyareti ve sonrasında yapılan İstanbul Boğazı Tekne Turu ile boğazda yer alan Rumeli Feneri, Anadolu Feneri, Kız Kulesi, Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Çırağan Sarayı gibi önemli yapılar incelendi.

COĞRAFYA ZÜMRESİ ETKİNLİKLERİ

ÖĞRENCİLERİMİZİN "İSTİKLAL YOLUNDA HÜRRİYET DURAKLARI" GEZİSİ

Cumhuriyetin 100. Yılı etkinlikleri kapsamında, 26-27-28 Nisan tarihlerinde okulumuz öğretmenlerinden Coğrafya Zümre Başkanı Caner Dinçer, Kimya öğretmenleri İrem İnceçay ile Asiye Akman ve Müdür Yardımcılarından Sıdar Çakan rehberliğinde, 9.sınıf seviyesinde öğretim gören 41 öğrencinin katılımı ile "İstiklal Yolunda Hürriyet Durakları" gezisi gerçekleştirildi.

Ankara ile İzmir arasında gerçekleşen Kurtuluş Savaşı'nın geçtiği alanların tanıtılmasının yanında; Eskişehir ve Denizli'de bulunan doğal, kültürel ve tarihi varlıklarımızın güzelliklerinin de öğrencilerimizle paylaşılması sağlandı.

Gezi sırasında inceleme yapılan yerlerin listesi şöyle:

- Alagöz Başkomutanlık Müzesi
- Polatlı Sakarya Şehitler Anıtı
- Duatepe Anıtı
- Eskişehir Balmumu Müzesi
- Devrim Arabası
- Sazova Parkı, Masal Şatosu ve Hayvanat Bahçesi

- Odunpazarı Evleri ve Atlıhan Çarşısı
- Karşıyaka Latife Hanım Köşkü ve Zübeyde Hanımın Kabristanı
- İzmir Atatürk evi
- İzmir Saat Kulesi ve Tarihi Asansör Binası
- Meryem Ana Evi
- Efes Antik Kenti
- Şirince Köyü
- Denizli Pamukkale

- Kleopatra Havuzu ve Hierapolis Antik Kenti.

Dedikodu ve Psikoloji

Ayşegül KOÇ - 11D - 161057
Elif Hazan ÇETİNKAYA - 11D - 162857

Gıybet birçoğumuzun gün içerisinde çoğu kez fark etmeden gerçekleştirdiği bir eylemdir. Gün-de bir çok kez fark etmeden gerçekleştirdiğimiz bu eylemin psikolojik etkileri olduğunu biliyor muydunuz? Dedikodu ilk bakışta çoğumuzun zararsız, eğlence amaçlı yaptığı bir eylem olarak görünse de, özellikle farkında olmadan hedef haline gelen kişi için oldukça kırıcı ve yıkıcı etkileri olabilir. Ülkemizde ve yurt dışında bu konu hakkında yapılmış bir çok araştırma ve makale bulunmaktadır. Biz de sizlerin bu konu hakkında bilgi sahibi olmanız amacıyla yazılan makaleleri ve yapılan araştırmaları dergimizde topladık.

GIYBET NEDİR?

Gıybet etmek veya diğer adıyla dedikodu yapmak, birine iftira etmek, arkasından konuşmaktır. Gıybet karşı taraf işitince üzüleceği bir kusurunu arkasından söylemektir. Mesela bedeninde, sözünde ya da kıyafetinde bulunan bir kusur arkasından söylendiği zaman gıybet olur.

NEDEN DEDİKODU YAPIYORUZ? NEDEN YAPMAYI SEVİYORUZ?

İnsan genetik olarak tek başına yaşamamaya ve sosyal bir dokunun parçası olmaya kodlanmıştır. Prof. Dr. Nevzat Tarhan insanın konuşmayı nasıl öğrendiğine dair yapılan evrimsel psikoloji çalışmalarının olduğunu ve bu çalışmalarda insanın konuşmayı öğrenmesinin insanın başkalarının hakkında konuşma dürtüsü ile ilgili olduğunu görüldüğünü belirtmektedir. Yani insanlarda doğuştan bir konuyu biriyle konuşarak paylaşma eğilimi bulunur çünkü insanlar sosyal birer varlıktır.

NE DEDİKODU OLARAK SAYILIR NE SAYILMAZ?

Psikolojik açıdan bakıldığında empatik gıybet ve empatik olmayan gıybetin olduğunu ifade eden Prof. Dr. Nevzat Tarhan, empatik olan gıybette söylediklerimiz hakkında konuştuğumuz kişiyi rahatsız etmiyor, memnun ediyor ve onaylıyorsa bunun gıybet sayılmadığını belirtiyor. Örneğin, bir arkadaşınızın yaptığı iyiliği başkasına anlattıysanız bu olumlu gıybet olarak geçiyor. Fakat olumlu gıybet pek yaygın gözüküyor. Bir araştırmaya göre dedikodunun olumsuz olma ihtimalinin olumlu olma ihtimalinden 2,7 kat daha fazla olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda dedikodunun ne kadar zarar verici olduğunu görebilmek mümkündür.

Peki neyin dedikodu neyin olmadığını nasıl ayırt ederiz?

- Konuşanlar başka bir kişinin yaşadığı bir olay hakkında dalga içeriyorsa,
- Konuşma negatif bir tonda ilerliyor gibi gözüküyorsa,
- Bireylerin tartıştığı kişiye duyduklarınızı anlatmaktan rahatsızlık duyarsınız,
- Hakkında konuşulan kişiye bakılarak konu-

luyorsa; kişiler arası geçen konuşma bir dedikodu olabilir.

Dedikodunun ne olduğu, neyin dedikodu neyin olmadığı hakkında konuştuk. Peki çoğumuz tarafından zararsız olarak görülen bu eylemin insanlar üzerindeki psikolojik etkileri nelerdir?

Dedikodu söz konusu olduğunda, etkiler hem anında hem de uzun süreli olabilir. Çoğu durumda, bir dedikodu duygularınızı harekete geçirebilir ve ruh halinizi değiştirebilir. Duygularınızın gücüne bağlı olarak, hikaye ve size verdiği tepki, yanlış olduğunu öğrendikten sonra bile kafanızda yer edebilir. Hatta aynı konuyla ilgili başka bir hikaye izleseniz bile bu duyguları hatırlayabilirsiniz.

Dedikodular kendi başlarına zararsız görünür; neredeyse eğlenceli bir eğlencedir. Ancak sağlığınıza zarar verebilecekleri bir nokta vardır.

Gençler ve küçük çocuklar arasındaki zorbalığa ilişkin pek çok araştırma yapılmıştır. Bazen gözden kaçan şey, yetişkinlerin de zorbalığa maruz kalabileceğidir.

Zorbalık, kendisi veya sevilen biri hakkında asılsız söylentiler veya dedikodular şeklinde gerçekleşebilir. Ayrıca, paylaşılan kelimelere veya görsellere verilen tepkiler yoluyla da ortaya çıkabilir.

Dedikodu psikolojik olarak bitkinlik, anksiyete, depresyona neden olabilmektedir. Ayrıca tüm bu konuşmalar fiziksel şiddete kadar varabilmektedir. Önlem alınmadığında aşağıdakiler de dahil olmak üzere uzun vadeli fiziksel ve zihinsel sağlık sorunlarına da neden olabilir: Klinik depresyon, travma sonrası stres depresyon, panik ataklar, suçluluk duygusu, intihar gibi.

kodunun tamamen negatif bir fenomen olmadığı unutulmamalıdır. Bazı durumlarda, dedikodu sosyal bağları güçlendirir ve sosyal normların belirlenmesine yardımcı olabilir. Bu nedenle, dedikoduya başa çıkmak için insanların duyarlılıkla yaklaşması ve sağlıklı iletişim becerilerini geliştirmesi önemlidir.

Engellemek için neler yapabiliriz?

Bir söylentinin, dedikodunun veya zorbalığın hedefiyseniz, her dalga geçmenin zorbalık olmadığını hatırlamak önemlidir. Ancak durum o noktaya geldiğinde yanıt vermemek gerekir. Bu tür zorbalıklarla mücadele etmek için aramaları, mesajları ve sosyal medyayı engellemek de başka bir yöntemdir.

Kötüye kullanım bir web sitesi veya akıllı telefonunuz aracılığıyla gerçekleşiyorsa İnternet servis sağlayıcınızla iletişime geçin. Zorbanın hizmet şartlarını ihlal etmesi muhtemeldir. Eğer öyleyse, saldırgan gönderiler kaybolacaktır. Ayrıca polise de başvurabilirsiniz. Taciz, ısrarlı takip ve tehdit edici davranışlara karşı yasalar vardır. Zorbalık eden kişilerle meşgul olmamak, mesajları arkadaşlarınıza iletmemek, en önemlisi hakkınızda söylenenlere inanmamanız gerekir.

Sonuç olarak; dedikodu insan psikolojisi üzerinde karmaşık bir etkiye sahiptir. Hem dedikodu yapan hem de dedikodu hedefi olan kişilerin duygusal refahını etkileyebilir ve sosyal ilişkilerde güç dinamiklerini şekillendirebilir. Ancak, dedi-

KAYNAKÇA

- <https://apsnews.org/1089/entertainment/the-history-of-gossip/> (1)
- <https://www.cbr.com/why-gossip-girl-ended-season-6/> (2)
- <https://www.odatv.com/guncel/altin-gunu-dedigin-boyle-olur-128981> (3)
- <https://www.ozgidais.org.tr/images/makaleler/k/dedikodu.jpg> (5)
- https://i.dunya.com/storage/files/images/2021/12/07/is-yeri-dedikodu-B291_cover.jpg (6)
- <https://thirdlevel.com/gossip-in-the-workplace/> (7)
- <https://npistanbul.com/dedikodu-ve-giybet-zarar-veriyor>
- <https://www.webmd.com/balance/health-rumors-gossip>
- <https://syntrio.com/blog/the-negative-impact-of-gossip-in-the-workplace/>

Renklerin Psikolojik Etkileri

Filiz ŞEN - 11R - 142341

Renklerin insanlar üzerindeki etkileri ve insanları duygusal olarak etkilediği değişmez bir gerçektir. Renklerin anlamları toplumdan topluma değişiklik göstermekle beraber oluşturdukları duygular da bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Hayatımızın her alanında, her anında bulunan renkler farklı anlamlara gelmektedir. Örneğin; kırmızı rengi gençliğe hitap etmesiyle bilinmektedir. Bunun yanında sıcaklık, ateş, aşk, şehvet, güç, agresiflik, tehlike gibi anlamlar barındırmaktadır. Kırmızıyı hayatının her alanında vazgeçilmez bir renk olarak kullanan insanların lider ruhlu, otoriter, hakimiyet kuran kişiliğe sahip olduğu gözlenmiştir.

Arabalarda kırmızı tonlarının kullanılması hız ve adrenalin simgelemektedir. Bu nedenle çoğu spor arabanın kırmızı renkli olduğu gözlenmiştir.

Ayrıca, kırmızı rengi iştah açıcı özelliği, kan akışını hızlandırması yönünden hastalıklara iyi gelen renkler arasında yer almaktadır. Halk arasında sırt ağrısı, anemi ve kansızlık gibi sorunları bulunanlar için kırmızı rengini eşyalarında ve giysilerinde kullanmaları tavsiye edilmektedir.

Yeşil rengi doğa rengi olarak bilinmektedir. Rengin etkileri arasında rahatlatıcı, sakinleştirici, dinçlik, ümitli olmak gibi özellikleri bulunmaktadır. Yeşil renginin canlı tonlarını kullanan insanların çoğunlukla genç kesimlerden olduğu gözlenmiştir. Bu insanların huzurlu, anlayışlı, güvenilir ve yaratıcı olduğu görülür.

Hastalığa iyi gelen renkler arasında bulunan yeşil, huzur verdiğinden hamilelikte tercih edilir. Tıpkı bir antiseptik gibidir; stresi azaltması ve kırık kemiklerin iyileşmesinde önemli bir role sahiptir.

Doğa denildiğinde akla gelen bir başka renk kahverengidir. Kahverengi toprak rengi olarak bilinmektedir. Kahverengi, kişinin hareketlerinin hızlanmasını sağlayan bir renk olmakla beraber gerçekçiliğin, planlı olmanın ve sistemin rengidir. Birçok lokanta ve kafelerin masaların kahverengi olması tesadüf değildir. Buradaki amaç mekana gelen müşterilerin uzun süre oturmasını engellemek ve yeni müşterilere kapı açmaktır.

Beyaz, temizliği, saflığı, masumiyeti ve özgürlüğü temsil etmektedir. Doktorlar ve hemşirelerin beyaz kıyafet giymelerinin sebebi beyaz rengin temizliği simgelemesidir. Bunun yanı sıra yapılan araştırmalarda beyazın kişiler üzerindeki negatif duyguları yok ettiği gözlemlenmiştir. Bağırsak sorunu ve şeker hastalıklarında da iyileştirici etkisi olduğu söylenmektedir.

Ancak beyaz renge yüklenen olumlu anlam her ülke için geçerli değildir. Japonya'da beyaz rengin ölüm; bazı ülkelerde de dul ve kötü kadınlar için kullanıldığı bilinmektedir.

Beyazın zıttı siyah; Japonya'da mutluluk, karamsarlık, konsantrasyonu akla getirir. Üstelik hırsı, gücü ve tutkuyu simgelemektedir. Çoğu ülkelerin cenaze merasimlerinde genellikle matem havası olduğundan siyah tercih edilir. Ayrıca muhalefeti simgelemek adına siyah çelenk kullanılmaktadır. Bazı batıl inançlara göre de siyah (kara) kedinin önünden geçmesi uğursuzluk olarak görülmektedir.

Mor, bilinç altındaki korkuyu açığa çıkartmasıyla bilinmektedir. Ruhsal esenlik ve sonsuzluk sembolüdür. Vücuttaki hormonların ve salgı bezlerinin çalışmasında etkili olmaktadır. Böbrek hastalıkları gibi çeşitli hastalıklara da iyi geldiğine inanılan mor renk, şifanın rengi olarak bilinmektedir. Mor renginin bir diğer anlamı zenginlik ve lüksü tanımlamasıdır.

Mavi; uyku sorunu yaşayan hastalara yatak odalarının duvarlarını ya da nevresimlerini mavi seçilmesi tavsiye edilmektedir. Kan akışını yavaşlatır, iştah kapatır ve sinir sistemini rahatlatmaktadır. Bu renk, duygularını kendine saklayan, kendini ifade etmekte güçlük çeken ve tiroit problemi yaşayanlar için de tavsiye edilmektedir.

Yapılan bir araştırmada okul duvarları maviye boyanan kurum öğrencilerinin daha az yaramazlık yaptıkları tespit edilmiştir. İnsanlarda düşünme, karar verme ve yaratıcı fikirlerin doğmasına sebep verir. Kredi kartları, sigorta ve bilgisayar şirketlerinin logoları genellikle mavi renktir.

Turuncu rengi; yumurtalıklarında sorun yaşayan veya erken menopoza giren kadınlara, idrara çıkmakta sıkıntı yaşayan bireylere tavsiye edilmektedir. Aynı zamanda kalça ve ellerde sorunlar, eklem ağrısı varsa, turuncu kullanılması tercih edilmektedir. Sindirim sistemine iyi geldiği de düşünülmektedir.

Yapılan araştırmalara göre, metabolizmanın hızlanmasını aynı zamanda yorgunluğu gideren renkler arasındadır. Bu rengi seven insanların

sosyal ilişkileri daha geniş, hareketi dışa dönük aktif insanlar olduğu görülmektedir.

Sarı renginin yoğun kullanıldığı alanlarda daha iyi ve verimli şekilde çalışıldığı ortaya konmuştur. Sarı aynı zamanda dikkat çekici özelliğinden dolayı neredeyse tüm taksiler sarıdır.

Asosyal kişiliğe sahip bireylere, hayır demekte zorlanan bireylere ve dikkat eksikliği bulunan bireylere sarı renk kullanımı önerilmektedir. Bu renk zekayı harekete geçirir ve mutluluk hormonunun salgılanmasında rol oynamaktadır. Cilt problemlerinizin giderilmesinde de önemli paya sahiptir.

KAYNAKÇA

- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpxhere.com> (kırmızı spor araba)
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fevrimagaci.org> (doğa)
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com> (masa rengi)
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.asialogy.com> (Japonya)
- <https://www.google.com/imgres?q=docteur&> (doktor)
- <https://www.google.com/imgres?q=kara%20kedi> (siyah kediler)
- <https://www.google.com/imgres?q=leylak> (leylak tarlası)
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fgenc.gsb.gov.tr> (okul duvarlarında mavi renk kullanımı)
- <https://www.google.com/imgres?q=turuncu&imgur> (turuncu çiçekler)
- <https://www.google.com/imgres?q=sar%C4%B1&imgurl> (sarı şemsiye)
- <https://www.trthaber.com/haber/yasam/renklerin-hayatimiza-etkisi-nedir-680936.html>
- <https://onedio.com/haber/hangi-renk-hangi-hastaliga-iyi-geliyor-364966>
- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/265739>

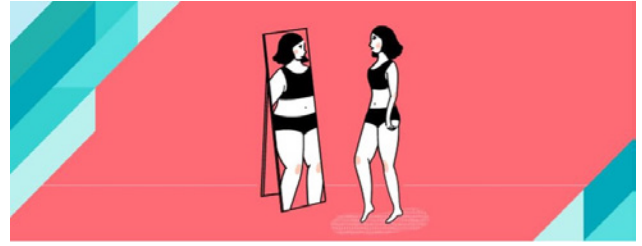
Sosyal Medyanın Beden Algısı Üzerindeki Etkisi

Ayşegül KOÇ - 11D - 161057
Elif Hazan ÇETİNKAYA - 11D - 162857

Geçmişten günümüze insanların hayatlarında köklü değişimler yaşanmıştır. İnsanların hayatlarındaki değişimler onların etraflarına, insanlara ve kendilerine karşı bakış açılarını değiştirmiştir. Geçmişteki avcı-toplayıcı yapı, insanların daha kaslı ve dayanıklı olmalarını gerektiriyordu. Günümüzde eskisi kadar zor şartlarda yaşamadığımızdan dolayı farklılaşan toplum yapısı ile artık kaslı beden algısı da değişmiştir. Teknoloji ile değişen yaşantıda insanların hem kendi hem de çevresi ile olan algısını etkileyen sosyal medya kavramı ortaya çıkmıştır. Bu kavramla beraber hepimiz sosyal medyada daha fazla vakit geçirmeye başladık. Değişen beden algısında sosyal medyanın rolü de gittikçe artmıştır. Özellikle sosyal medyada diğer insanların fotoğraflarına ve videolarına bakarak kendimizi eleştirmek günümüzde beden algısını oluşturan önemli olgulardan biri olmuştur.

BEDEN ALGISI NEDİR?

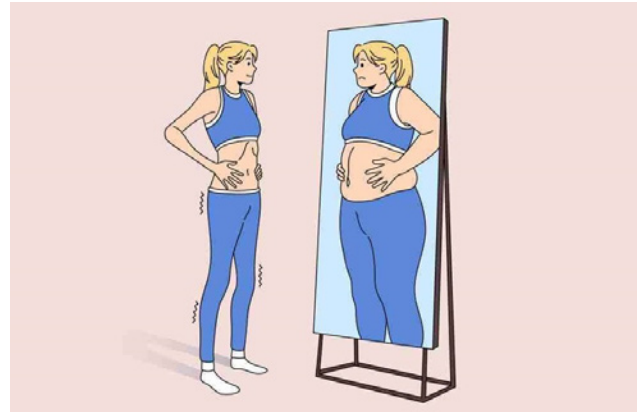
Beden algısı, kişilerin görünümüne ve fiziksel şekillerine dair duygu ve düşüncelerini içeren bir kendilik algısı olarak tanımlanmıştır. Beden algısı, kişinin hem kendi bedeni hem de çevresindeki etkileşimlerden etkilenecek harmanlanmış bir şekilde ortaya çıkar. Beden algısını etkileyen birden çok etken bulunmaktadır. Bunlardan günümüz açısından en önemlisi ise sosyal medyadır.

BEDEN ALGISI NASIL BOZULUR?

Hepimiz gün içerisinde nasıl gözüktüğümüzü kontrol etmek için aynaya bakarız. Gün içerisinde bedenimize bakmak bir rutin haline gelmiştir. Kendi bedenimize dair görüşümüz ruhsaldurumumuza göre değişebilir. Uzun vadede ise bu değerlendirmeler hayatımız üzerinde rol oynamaya başlar ve beden algımızı bozar.

SOSYAL MEDYANIN BEDEN ALGISINA ETKİSİ NEDİR?

Beden algımızı etkilemede sosyal medyanın rolü büyüktür. Sosyal medya, genellikle mükemmel görünen kişilerin fotoğraflarını ve videolarını sunar. Sosyal medyanın oluşturduğu ideal vücut ve ideal güzellik kavramları kitleleri büyük oranda etkileme özelliğine sahiptir. Özellikle sosyal medya platformundan gelir elde etme amacı olan insanlar kendilerini sanal bir biçimde en güzel oldukları halleri ile gösterme çabası içindedirler. Bu durum, gençlerin kendi bedenlerini bu ideal standartlarla karşılaştırmalarına ve kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olabilmektedir. Özellikle gençler, fitness modelleri veya ünlülerin paylaşımlarıyla karşılaştıklarında, kendi bedenleriyle ilgili olumsuz duygular geliştirirler. Örneğin takip ettiğimiz çoğu model ve mankenlere baktığımızda kendimizi bedenimizi sorgularken

bulabiliriz. Sosyal medyanın insana dayattığı ideal güzellik kalıbına uyan insanlar gördüğümüzde "Ben neden böyle değilim?" düşüncesi ile mücadele edebiliriz. Gerçeği yansıtmayan fotoğraflar daha fazla yayılırken kişilerin bedenlerine karşı olan bakış açısı gittikçe bozulmaya başlar, çare olarak da filtrelerle o sanal dünyanın bir parçası olmaya çalışırlar. Günümüzde kendilerini hayallerindeki görünümlere ulaştırabilmek için pek çok kişi çeşitli sosyal medya filtreleri veya photoshop uygulamaları kullanarak istedikleri görünümlere ulaşmaya çalışmaktadır. Bu tür uygulamalar kullanıldıkça birer alışkanlık haline gelmektedir. Dolayısıyla kişiler filtresiz hallerini beğenmemeye başlamaktadırlar. Hatta filtreyle yeterli kalmayıp bu ideal kalıplara uyabilmek için diyetler, sporlar ve estetik bir takım operasyonlar yapmaya başlarlar. Bu durumlar bazen kişiye zarar verebilecek düzeylere çıkabilir. Kişiyi hem bedenene hem de ruhen sağlıksız hale getirebilir.

Kişiler ayrıca sosyal medyanın ideal kalıplarının etkileriyle gerçeklikten uzaklaşmaktadırlar. Standartlaşmış ölçüdeki vücut ve yüz hatları onları daha depresif ve özgüvensiz hissettirmektedirler. Bu konu üzerine yapılmış bir araştırmada; bir grup genç kadının sosyal medyada gördükleri mankenlerle kendi fiziksel görüntülerini karşılaştırdıklarında bu durumdan nasıl etkilendiklerine dair bir ölçüm yapılmıştır. Sonuç olarak kişilerin

araştırmadan önceki hallerine göre daha özgüvensiz ve daha depresif oldukları fark edilmiştir.

Sosyal medya, gençler arasında sürekli bir karşılaştırma ve rekabet atmosferi yaratabilmektedir. Başkalarının daha iyi görüldüğünü veya daha başarılı olduğunu düşündüklerinde, gençler kendilerini yetersiz hissedebilmektedirler. Bu durum, özgüvenlerini zayıflatabilir ve olumsuz beden algısına sahip olmalarına neden olabilmektedir.

Ancak, sosyal medya platformları aynı zamanda olumlu beden imajı ve kendine saygıyı destekleyen kampanyaları ve içerikleri de sunmaktadır. Bu tür hareketler, gençlerin kendi bedenlerini kabul etmelerine ve çeşitliliği kutlamalarına yardımcı olmaktadır. Örneğin, "beden pozitifliği" hareketi, her beden tipinin belli bir güzelliğe olduğunu vurgulayarak gençlere pozitif bir mesaj iletmektedir.

Olumlu Beden Algısı Gelişimi İçin Neler Yapılabilir?

- Kişinin tüm pozitif ve negatif yönleri ile objektif bir değerlendirme yapması gerekmektedir. Bu değerlendirme ideal algısı tam olarak nedir, bu algı kimler tarafından yaratılmaktadır? gibi soruları içerir.
- Sosyal medyada takip edilen ve kişiye kendini yetersiz hissettiren hesapların takibinin bırakılması, bu yolda önemli bir adım olabilir. Bunun yerine daha fazla ilgi duyulan ve kişisel gelişime katkı sağlayan hesapları takip etmek faydalı olabilir.
- Her beden farklıdır bu yüzden sizin bedeninizin nasıl bir yapıda, sağlık açısından size ne söylüyor, vücudun gerçek ihtiyaçları nedir gibi sorulara odaklanılabilir.
- En önemlisi ise, eğer bu konularda dengeyi sağlayamıyorsak bir uzmandan yardım alabiliriz.

Love your body Because you only have one

Kaynakça

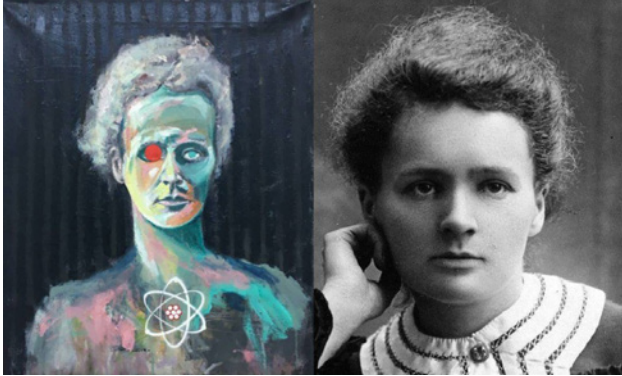
- <https://npistanbul.com/beden-algisi-bozuklugu-nedir> (1)
- <https://www.mutluyasam.com.tr/beden-algisi-ve-sosyal-medya/> (2)
- <https://www.ankarapsikiyatrist.com/beden-algisi-bozuklugu/> (3)
- <https://www.ankarapsikiyatrist.com/beden-algisi-bozuklugu/> (4)
- <https://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2021/11/23/cocuk-ve-adolesanlarda-medya-ve-beden-algisi/> (5)
- <https://www.bilgiustam.com/beden-imgesi-uzerine/> (6)
- <https://www.monapsikoloji.com/sosyal-medyanin-beden-algisi-uzerindeki-etkisi/>
- <https://markamutfagi.co/sosyal-medyanin-beden-algisina-olumsuz-etkileri/>

Bilim Tarihindeki İki Büyük Kadın: Marie Curie ve Margaret Hamilton

Hasan Basri BOZKURT – 11K - 110662

MARIE CURIE

7 Kasım 1867 yılında Polonya'nın Varşova kentine doğan Maria Skłodowska, beş çocuklu bir ailenin en küçük kızıydı. Marie'nin bilime olan tutkusu, fizik ve matematik öğretmeni olan babasından gelmektedir. Babasından aldığı bilim tutkusu ve öğretme sevgisi, ömrü boyunca daim kalacaktır ve çocukluk yaşlarından itibaren özel dersler vererek ailesini geçimine yardımcı olacaktır.

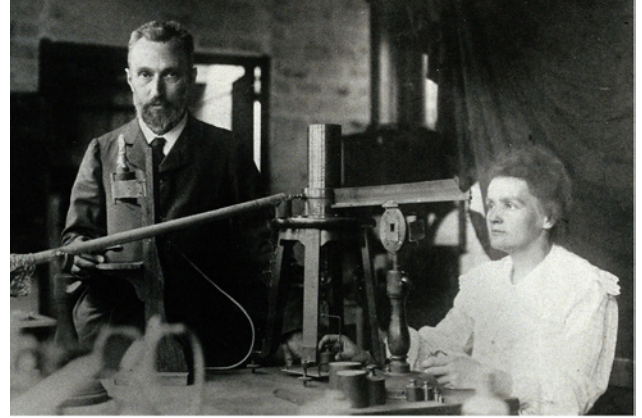

Üniversite eğitimini Polonya'da kadınların kabul edilmemesinden dolayı Paris'teki Sorbonne Üniversitesinde tamamlamıştır. Sınıfının en başarılı öğrencilerinden biri olarak 1893'te fizik, 1894'te de matematik diplomasını almıştır.

Paris'te öğrencilik yıllarında ileride evleneceği Pierre Curie ile tanışmıştır. Bir süre sonra onun gözüne girmeyi başararak deneylerinde ve araştırmalarında asistanlığını yapmıştır. 1895 yılında yaptıkları evlilik ile Marie Curie, bilim serüvenine Pierre Curie'nin ortağı olarak devam etmiştir. Bu ortaklığın meyvesi olan keşifler bilimde büyük ilerlemeler sağlayacaktır.

RESİM 4

Henri Becquerel'in uranyumun radyoaktif özelliğini keşfetmesi üzerine radyoaktivite alanına artan ilgi, Curie ikilisinin polonyum ve radyum elementlerini keşfetmesi ile daha da artmıştır. Marie Curie, keşfettiği elementlerden birine vatanı olan Polonya'nın adını vermiştir.

1903 yılında Nobel Fizik Ödülü'ne layık görülerek Marie Curie, bu ödülü kazanan ilk kadın olmuştur. Eşi Pierre Curie'nin 1906 yılında geçirdiği bir kaza sonucunda ölmesine rağmen çalışmalarını sürdürüp 1911 yılında Nobel Kimya Ödülünü de kazanan Marie Curie, hem bilim tarihinde ne kadar önemli olduğunu hem de bir kadın olarak bağımsız bir şekilde de başarılı olabileceğini kanıtlamıştır. Ayrıca iki farklı Nobel dalında ödül kazanan tek kişi de kendisidir.

Radyoaktivite alanındaki araştırmalarını tıp alanındaki uygulamalarıyla genişleterek taşınabilir röntgen cihazlarının icadında rol oynamıştır. Böylelikle 1. Dünya Savaşı'nda binlerce hayatının kurtarılmasında katkı sahibi olmuştur.

Marie Curie, Sorbonne Üniversitesi'nde sürdürdüğü akademik hayatı boyunca kadınların bilime yönelmesi için çalışmalara devam etmiştir. 4 Temmuz 1934 yılında maruz kaldığı radyasyonun etkisiyle vefat et-

miştir. Bu yüzden kendisine "Bilim için ölen kadın" denilmektedir. Ayrıca Marie Curie ve eşi Pierre Curie'nin mezarları, başarılarından dolayı 20 Nisan 1995'te Fransa'nın ulusal anıt mezarı olan Pantheon'a taşındı. Marie Curie başarılarından ötürü buna layık görülen ilk kadındır.

KAYNAKÇA:

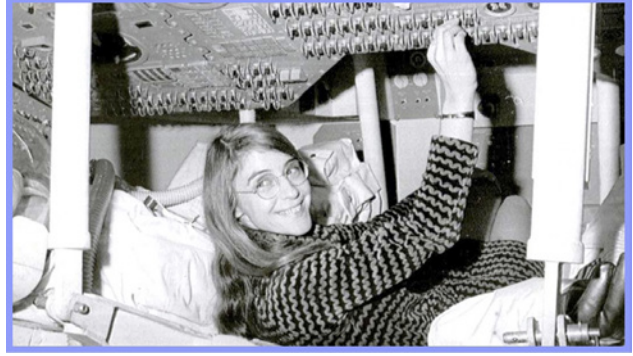
<https://www.drozdogan.com/marie-curie-bilim-de-azmin-ve-basarinin-sira-disi-oykusu/>

<https://www.evrensel.net/haber/436814/hayati-ni-bilime-adayan-kadin-marie-curie-kimdir-neler-yapti>

Skłodowska-Curie, M., Kellogg, C., Kellogg, V. L., & Meloney, W. B. (2017). Pierre Curie: With autobiographical notes by Marie Curie. Dover Publications, Inc.

Curie, E., Sheean, V., & Sloan, S. (2017). Madame Curie: A Biography. ISHI Press International.

Hamilton'ın en büyük başarısı, Apollo 11 görevi sırasında meydana gelmiştir. Araç, Ay'a iniş yapmak üzereyken, uzay aracının bilgisayarında aşırı yüklenme sorunu ortaya çıkmıştır. Hamilton'ın geliştirdiği yazılım, bu sorunu hızla tespit edip düzeltmiş ve görevin güvenle devam etmesini sağlamıştır. Bu yazılım, paralel programlamanın dünya çapında daha yaygın kullanılmasına da sebebiyet vermiştir.

MARGARET HAMILTON

Kaan SÜTÇİGİL – 11D – 110572

Margaret Hamilton, 1936 yılında Indiana'da doğdu ve matematik alanında üniversite eğitimini tamamlamıştır. Başlangıçta felsefe veya matematik alanlarında kariyer yapmayı düşünmüştü; fakat yolculuğu onu yazılım mühendisliğiyle tanışmaya itmiştir. 1960'ların başında, bu yeni ve gelişmekte olan alanda çalışmaya başlamış ve kısa sürede uzay araştırmalarında devrim yaratacak projelerde yer almıştır.

Margaret Hamilton, NASA'nın Apollo programında önemli bir rol oynamıştır. Bu program kapsamında, Ay'a insan gönderilmesi için gereken uzay aracının yazılımlarını geliştirmiştir. O dönemde yazılım mühendisliği henüz yeni kabul görmeye başlayan bir disiplindi ve Hamilton bu alanın ciddiye alınmasını sağlamak için "yazılım mühendisliği" terimini kullanmıştır.

Hamilton, Apollo programından sonra özel sektörde çalışmaya devam etmiştir ve kendi yazılım şirketlerini kurmuştur (Higher Order Software ve Hamilton Technologies). Bu şirketler, çok çeşitli sistemlerin daha güvenli ve etkili çalışmasını sağlayacak yazılım çözümleri geliştirmiştir. Kariyeri boyunca pek çok ödül alan Margaret Hamilton, yazılım mühendisliği alanında kadınların öncüsü olarak kabul edilmektedir. Çalışmaları, hem uzay keşfinde hem de yazılım mühendisliği disiplininde kalıcı izler bırakmıştır. Hamilton, bilim ve teknoloji alanında kadınların neler başarabileceğinin canlı bir örneği olarak, gelecek nesillere ilham vermeye devam etmektedir. Kendisi bu çalışmalarının sonucu 2016 yılında Presidential Medal of Freedom (Cumhurbaşkanlığı Özgürlük Madalyası)'na layık görülmüştür.

Kaynakça:

Şekil 1 Margaret Hamilton'un Apollo görevi için kendi yazdığı kodların yanında fotoğrafı

Şekil 1: Vanessa Pius. (2016, Haziran 17). How History Obscured the Legacy of Margaret Hamilton. National Organization for Women. Şuradan alındı: <https://now.org/blog/how-history-obscured-the-legacy-of-margaret-hamilton/>

Wikipedia contributors. (n.d.). Margaret Hamilton (software engineer). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Şu tarihte (3 Mayıs 2024) alındı, Şuradan:

[https://en.wikipedia.org/wiki/Margaret_Hamilton_\(software_engineer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Margaret_Hamilton_(software_engineer))
<https://www.kampustenevar.com/kategori-bilim-ve-teknoloji/insanligi-aya-goturen-kadin-margaret-hamilton>

Chat Gpt'nin Eğitim Ortamlarında Kullanılmasına İlişkin Lise Öğrencilerinin Görüşlerinin Belirlenmesi

Dilsu AYGÜN – 11D – 110571

TÜBİTAK PROJESİ

21. yüzyıldaki teknolojik gelişmeler, eğitim alanında köklü değişimlere yol açmıştır. Özellikle yapay zekâ ve makine öğrenimi teknolojileri, eğitim süreçlerinde yeni uygulamaların ve yöntemlerin geliştirilmesini sağlamıştır. Bu teknolojiler arasında yer alan Chat GPT, insan benzeri metinler oluşturma kapasitesi ile dikkat çekmektedir. Chat GPT, öğrencilerin araştırma yapma, proje hazırlama, ödev tamamlama gibi akademik faaliyetlerinde önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu çalışma, lise öğrencilerinin Chat GPT'nin eğitim ortamlarında kullanımına ilişkin görüşlerini incelemektedir. Çalışma, Chat GPT'nin öğrenciler tarafından nasıl kullanıldığını, kullanımın eğitim süreçlerine etkilerini ve bu süreçte ortaya çıkan etik sorumlulukları değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, TED Ankara Koleji'nde okuyan 136 lise öğrencisinden (68 erkek, 68 kız) oluşmaktadır. Katılımcılar, 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencileridir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans tabloları ve içerik analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırma sonuçları, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Chat GPT'yi aktif olarak kullandığını ve bu teknolojiyi eğitim süreçlerinde önemli bir araç olarak gördüğünü göstermektedir. Bulgular, aşağıda detaylandırılmıştır.

Chat GPT'nin kullanıcı dostu ara yüzü ve kolay erişilebilirliği, öğrencilerin bu teknolojiyi sıkça kullanmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin %83'ü, Chat GPT'nin öğrenmelerini desteklediğini belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %72'si, bu teknolojiyi kullanarak zaman tasar-

rufu sağladığını ifade etmiştir. Chat GPT, öğrencilerin ödev ve proje hazırlama süreçlerinde büyük bir yardımcı olarak görülmektedir. Öğrenciler, Chat GPT'nin hızlı ve doğru bilgi sağlama yeteneğini, araştırma yapma ve bilgiye erişim süreçlerinde büyük bir avantaj olarak değerlendirmektedir.

Chat GPT'nin eğitim süreçlerine olan etkisi, öğrenciler tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir. Öğrenciler, Chat GPT'nin öğrenmelerini desteklediğini ve akademik başarılarını artırdığını belirtmektedir. Bu teknoloji, öğrencilerin ders materyallerine ve akademik kaynaklara hızlı bir şekilde erişim sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, Chat GPT, öğrencilerin ders çalışma motivasyonlarını artırmakta ve öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmektedir. Öğrenciler, bu teknolojinin sağladığı bilgilerle daha kapsamlı ve kaliteli projeler hazırlayabildiklerini ifade etmektedir.

Chat GPT'nin kullanımında ortaya çıkan etik sorunlar, öğrenciler tarafından da fark edilmiştir. Öğrencilerin %65'i, Chat GPT'yi kullanırken etik sorumluluklarının farkında olduklarını, ancak bazen bu sorumlulukları göz ardı edebildiklerini belirtmiştir. Chat GPT'nin sağladığı bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği konusunda dikkatli olunması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca, öğrenciler, Chat GPT'yi kullanırken intihal yapmaktan kaçınmaları gerektiğini ve bu teknolojiyi etik kurallar çerçevesinde kullanmaları gerektiğini ifade etmektedir.

Öğretmenlerin, yapay zekâ teknolojilerinin bilinçli ve etik kullanımı konusunda öğrencilere rehberlik etmeleri büyük önem taşımaktadır. Eğitim kurumlarının, öğrencilerin bu teknolojileri doğru ve verimli bir şekilde kullanmaları için gerekli eğitimi sağlamaları gerekmektedir. Öğrenciler, eğitimcilerinin Chat GPT'nin kullanımında kendilerine rehberlik etmelerinin, öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkilediğini belirt-

mektedir. Eğitimcilerin, öğrencilere yapay zekâ teknolojilerinin potansiyel riskleri ve etik sorumlulukları hakkında bilgi vermeleri önemlidir.

Chat GPT'nin eğitimde kullanımı, öğrenciler için önemli avantajlar sunmaktadır. Bu teknoloji, öğrencilere hızlı ve etkili bir şekilde bilgiye erişim imkânı sağlamakta ve öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Ancak, yapay zekâ kullanımının etik boyutları ve öğrencilerin bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Eğitim kurumlarının, yapay zekâ teknolojilerinin bilinçli ve etik kullanımı konusunda öğrencilere rehberlik etmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, eğitimciler ve öğrenciler arasında yapay zekânın doğru ve verimli kullanımı konusunda farkındalık oluşturulmalıdır.

Chat GPT'nin eğitimde kullanımı, öğrencilerin akademik başarılarını artırmakta ve öğrenme süreçlerini

daha verimli hale getirmektedir. Öğrenciler, bu teknolojiyi kullanarak daha kapsamlı ve kaliteli projeler hazırlayabilmekte ve ders çalışma motivasyonlarını artırabilmektedir. Ancak, Chat GPT'nin sağladığı bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği konusunda dikkatli olunması gerekmektedir. Öğrencilerin, bu teknolojiyi etik kurallar çerçevesinde kullanmaları ve intihal yapmaktan kaçınmaları önemlidir.

Sonuç olarak, Chat GPT'nin eğitimde kullanımı, öğrenciler için önemli fırsatlar sunarken, bu teknolojinin etik ve bilinçli kullanımı konusunda da farkındalık oluşturulması gerekmektedir. Eğitimcilerin ve öğrencilerin, yapay zekâ teknolojilerini doğru ve verimli bir şekilde kullanmaları için gerekli eğitim ve rehberlik sağlanmalıdır. Bu sayede, Chat GPT gibi yapay zekâ teknolojileri, eğitim süreçlerinde daha etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilir.

FELSEFE ZÜMRESİ ETKİNLİKLERİ

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

Geçmişten günümüze pek çok alanda uygarlıkların gelişmesinde taşıyıcı bir kolon görevi gören kadınlar tarih boyu eşitsizlikle mücadele etmek durumunda bırakılmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin öneminin vurgulandığı Dünya Kadınlar Günü, bu bilinçle EqualiTED Kulübü öğrencilerinin hazırladığı "8 Mart Dünya Kadınlar Günü" videosu ve "Geçmişten Günümüze Ekonomide Kadın" konulu sunum çalışması ile kutlanmıştır.

23 NİSAN HAFTASI ETKİNLİKLERİ

"İyi bir eğitim, fırsat eşitliği isterim" demek her çocuğun hakkıdır. Çocukların hayallerini gerçekleştirmenin ön koşulu ise haklarını bilmektir. Bu çerçevede EqualiTED ve Equity Estrel Kulübü öğrencileri, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla 26 Nisan 2024 tarihinde Gölbaşı Şahin Sevin İlk Okulu'nda, aynı zamanda velimiz de olan avukat Sayın İlknur Küçükceylan'ın desteği ile "Çocuk Hakları, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eğitimde Fırsat Eşitliği" temalı bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunum sonunda okulumuzda yapılan kermes ile alınan çocuk kitapları ve kutu oyunları okul kütüphanesine bağışlanmıştır. Bize destek olan tüm idareci ve öğretmenlere teşekkür ederiz.

Çağının Ötesinde Bir Vezir: Nizamülmülk

Umut Çakar, 10-B, 161314
Erdem Alp Ünal, 10-B, 152942

Nizamülmülk, Tonyukuk ve Sokullu Mehmet Paşa ile beraber Türk tarihinin en büyük vezirlerinden bir tanesi olarak kabul edilir. Gerçek adı Ebu Ali Kıvamuddin Hasan bin Ali bin İshak et-Tusi'dir. 1018-1092 yılları arasında yaşamış olan Nizamülmülk, Orta Çağ İslam dünyasında elde ettiği başarımlar, kurduğu medreseler, yazdığı eserler, vizyoner ve stratejist kişiliği ile tanınmış, önemli bir siyasi figür haline gelmiş ve tarihin tozlu sayfalarına adını altın harflerle yazdırmıştır. İslam'ın Abbasi Halifeliği döneminde hizmet veren Nizamülmülk zamanının ileri gelen Türk devletlerinden birisi olan Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nda Alp Arslan ve oğlu Melikşah'ın altında vezirlik konumunda bulunmuştur. Görev süresi boyunca önemli sorumlulukları üstlenen Nizamülmülk ülkesinde adaletin, eğitimin ve genel refahın iyileştirilmesine yönelik geliştirdiği etkili politikalar ve reformlar ile öne çıkmıştır.

Toplum içerisinde cömertliği, bilgeliği ve güzel ahlakıyla tanınan Nizamülmülk halkın hukukuna özen gösterir, bireylerin haksızlığa, zulme, zorbalığa uğramasını engellemeye gayret gösterirdi. Devletin imkanlarının halka açık olması gerektiğini savunur, kapılarını her türlü şikâyet ve eleştiriye açardı. Kendisi, Selçuklu tarihinde "atabeg" unvanına sahip olduğu kaydedilen ilk devlet yöneticisi olmuştur. Vezirliği süresinde ikta sistemini geliştirmek için kanunsal düzenlemeler getirmiş ve ikta sistemini daha düzenli bir yapıya kavuşturmuştur. Büyük Selçuklu Devleti'nde askeri ikta sistemi Nizamülmülk sayesinde ilk defa 1073 yılında uygulanmaya başlamış ve akabinde ülkenin dört bir köşesine yayılmıştır. Tarihte ilk medrese yaptıran vezir olan Nizamülmülk'ün İslâm eğitim tarihinde önemli bir yeri vardır. Başta Bağdat olmak üzere çeşitli şehirlerde tesis ettiği ve kendi adına nispetle "Nizamiye

medreseleri” diye anılan ilk resmî eğitim kurumlarıyla ilmin gelişmesi için gayret etmiş, medreselere kitaplar bağışlamış, araziler vakfetmiştir. Şii-bâtını düşüncesinin yanlış olduğunu ortaya koymaya ve Sünniliği yayıp güçlendirmeye çalışmıştır. Nizamülmülk vezirliğinin yanı sıra İslâm kültür ve medeniyeti, çeşitli İslâm devletleri ve özellikle Büyük Selçuklu devlet teşkilâtı hakkında bilgi veren Siyasetname adlı eseriyle tanınır. Bu eserinde kendisi Sultan Melikşah’a devlet yönetimi ile tavsiyeler vermenin yanı sıra, Büyük Selçuklu Devleti’nin askeri, siyasi, mali ve hukuki yapısını incelemiş, kurumların aksayan yanları ve alınması gereken tedbirler üzerinde durmuş, halkın durumu ile ilgili olarak hükümdara bilgiler sunmuştur.

Zamanın kısıtlı imkanlarından dolayı Nizamülmülk’ün çocukluk çağı hakkındaki veriler pek sınırlıdır. Kendisi 10 Nisan 1018 tarihinde Horasan’da, doğmuştur. Eğitim hayatına öncelikle Kur’an-ı Kerim’i ezberleyerek daha sonra ise çeşitli şehirlerdeki muhaddislerden hadisler hakkında bilgi almıştır. Devamında ise devrin meşhur alim, yazar ve şairlerinin sohbet meclislerine ve derslerine katılıp hitabet sanatında üstün bir seviyeye ulaştı. Bu onun ileride devlet işlerinde başarılı olmasını sağlayacak temel etmenlerden bir tanesidir. Ayrıca onun Hasan Sabbah ve Ömer Hayyam ile arkadaş olup aynı hocalardan ders aldıkları ileri sürülse de doğum tarihleri göz önüne alındığında (Ömer Hayyam - 1048, Hasan Sabbah - 1053) bunun uzak bir ihtimal olduğu anlaşılmaktadır.

Devlet işlerine, ilk olarak Gazne Devleti’nde yaşadığı şehrin valisinin yanında çalışarak başlamış olan Nizamülmülk yaptığı işte başarıyla yükselerek 1059’da Horasan valisi unvanını kazanmıştır. Dandanakan Savaşı’ndan sonra Horasan bölgesinin tamamen Selçukluların eline geçmesiyle Selçukluların hizmetine girmiştir. Nizamülmülk burada ilk idari hizmetlerinde çalıştığı vezirlerle geçinememiş, bu sebeple Çağrı

Bey’in yanına Merv’e gitmiş ve kendisinden büyük ilgi yakınlık görmüştür. Çağrı Bey kendisini oğlu Alparslan’a takdim ederken onu bir vezirden öte, baba gibi kabul etmesini öğütlediği söylenmektedir. Çağrı Bey’in ölümünün ardından Tuğrul Bey döneminde tam yirmi üç yıl boyunca Horasan’ı yönetti. İdari kabiliyetleri ile Alparslan’ın dikkatini çeken Nizamülmülk, kardeşi Süleyman ile giriştiği taht kavgasında da onun yanında yer almıştır. Alparslan tahta geçtikten bir ay sonra devletin veziri olan Kündüri’yi azledip onun yerine Nizamülmülk’ü tayin etti. Bunun arkasında yatan sebebin Nizamülmülk’ün iktidarını Kündüri ile paylaşmaktan çekindiği ve hatta Alparslan’ı Kündüri’yi öldürmeye teşvik etmeye kadar ileri gitmesi olduğu rivayet edilir. Devletin neredeyse bütün seferlerine katılan Nizamülmülk, bu savaşların kazanılmasında ve stratejik zekâsı ile önemli bir rol oynamıştır. Handedan ailesinden Kutalmış’ın, Tuğrul Bey’in tahtta hakkı olmadığını iddia ederek çıkardığı isyanın, ki bu isyan Alparslan dönemine kadar devam etmiştir, bastırılmasında da yer almıştır.

İşler her ne kadar yolunda gidiyor olsa da Sultan Alparslan’ın da diğer sultanlar gibi cepheden cepheye koşturmasının sonucunda eceline kavuşacağı toplum tarafından öngörülen bir gerçektir. Öyle de oldu. 1072 yılında, Melikşah’ın da katıldığı Maverâünnehir seferi sırasında yaralanan Alparslan, Nizamülmülk’e ve kumandanlarına Melikşah’ı sultan tanıyıp itaat edeceklerine dair yemin ettirdi. Alparslan’ın ölümü üzerine toplanan devlet adamları ve kumandanlar dört gün sonra Melikşah’ı sultan ilan etti. Selçuklu sultanı

Melikşah, rakiplerini bertaraf ederek tahta çıkmasında önemli katkıları olan Nizâmülmülk'ü vezirlik görevinde bıraktı. Görevine başladığı gibi askerlerin ve devlet adamların maaşlarını arttırarak onların beğenisini kazanan Melikşah, Merv'de babasını toprağa verdikten sonra Abbasi halifesine elçi gönderdi ve adına hutbe okunmasını istedi. Bunun üzerine 20 Mart 1073 yılında Bağdat'ta Sultan Melikşah adına hutbe okundu. Bu, Melikşah'ın otoritesi ve uluslararası bağımsızlığı bakımından önemli bir hamledir. Melikşah ayrıca kendisi komşu hükümdarlara babasının vefat ettiğini ve kendisinin tahta çıktığını bildiren haberler gönderdi. Melikşah'ın genç yaşta Selçuklu tahtına çıkmasını fırsat bilen Karahanlılar ve Gazneliler, Selçuklu hâkimiyetindeki topraklara saldırmaya başladılar. Öte yandan Melikşah'ın Kirman meliki olan amcası Kavurd Bey de tahta Melikşah'tan daha çok lâıyk olduğunu ileri sürerek isyan etti. Tabii bu isyan Nizâmülmülk'ün müdahale etmesi sonucu başarısız sonuçlandı ve Kavurd mağlup edildi. Melikşah amcasını bulunduğu faaliyetlerden ötürü affedip yoluna devam etmek istese de Nizâmülmülk Kavurd'un kendilerine ileride dert açabileceğine inanıyordu. Sonuç olarak vezirinin ikazına uyan Melikşah amcasını öldürttü.

Melikşah'ın tahttaki otoritesine olan tehdit geçici olarak savuşturulmuştu. Vezirinin başarılarından gurur duyan Melikşah ona devlet yönetiminde tam yetki verdi -ki bu devlet yöneticileri içerisinde Nizâmülmülk'e tavır alınmasına ve hakkında şikayetlerin oluşmasına sebep olmuştur-, ayrıca ikta toprakları ve ganimetler hediye etti. Bu sırada Büyük Selçuklu Devleti için ciddi bir tehlike yaklaşıyordu: Hasan Sabbah ve adamları.

Hasan Sabbah, Orta Çağ İran'ında Nizari İsmailiyye mezhebinin önde gelen bir figürüdür. Küçüklüğünden beri ilime duyduğu ilgi ile bilinen Hasan Sabbah, henüz yedi yaşındayken bir din alimi olmaya karar vermiştir. Alim kişiliği ile tanınan babasının vasıtasıyla iyi bir eğitim görmüş felsefi ilimler, kelâm, mantık, hukuk ve cebir sahasında köklü bilgi kazanmıştır. Hasan Sabbah'ın Selçuklu Veziri Nizâmülmülk ile Ömer Hayyâm'ın arkadaşı olduğu ve birlikte Muvaffak-Lidinillâh en-Nisâbü'rî'nin derslerine devam ettikleri, aralarından kim daha önce ikbal ve servete ulaşırsa onun diğerlerine yardım edeceğine dair yeminleştikleri rivayet

edilir. İlerleyen zamanlarda Nizâmülmülk'ün vezir olunca Hasan Sabbah'a valilik teklif ettiği, ancak onun merkezden uzaklaşmamak için sarayda bir görev istediği, bu isteği kabul edilince Nizâmülmülk'ün görevine göz diktiği, bunu farkedenden Nizâmülmülk'ün onu Sultan Melikşah'ın gözünden düşürüp saraydan uzaklaştırdığı ve Hasan Sabbah'ın da Mısır'a kaçtığı da söylenmektedir. Kendisi Alamut Kalesi'ni ele geçirerek bu yerleşimi merkez yapmış ve Nizarilerin lideri olmuştur. Nizâmülmülk ile rekabeti, Abbâsî Halifeliği dönemindeki politik ve dini çekişmelerin bir yansımasıdır. Nizâmülmülk, Abbâsî Halifesi'nin veziri olarak güçlü bir konumdayken, Hasan Sabbah, Nizarilerin lideri olarak bağımsızlık arayışındaydı ve bu durum rekabetlerini körükledi. Hasan Sabbah'ın öğretileri, Batınlık felsefesine dayanıyordu ve içsel hakikati ve manevi bilgiyi vurguluyordu. Batınlık, dini öğretilerdeki gizli ve derin anlamlara odaklanan bir akım olarak bilinir ve Hasan Sabbah bu akımın önde gelen isimlerinden biridir. Kendisi liderliği süresinde halkını kasıtlı bir şekilde cahilliğe sürüklemiş, dini değerleri kullanarak toplumu kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmiştir. Onun etkisi, Batı kültüründe "assassin" (suikastçı) kelimesinin kökeni olarak da yansımıştır, ancak Batınlık öğretileri ve İslam düşüncesi arasındaki karmaşıklıkla tanınır.

Nizâmülmülk vezirliği süresinde başta Hassan Sabbah olmak üzere Batınilerle siyasi, askeri ve ilmi metotlarla mücadele etmiş ve bu sebeple Batıniler tarafından baş düşman ilan edilmiştir. Vezirliğinin sonlarına doğru ortaya çıkan Bâtîni hareketinin temsilcilerini din ve devlet düşmanı olarak niteleyen Nizâmülmülk, hem bu taife hakkında sultanı aydınlatmak hem de bunların tarihsel uzantılarını ve melanetlerini ortaya koymak ve böylece devlet tarafından bunlara karşı takip edilecek olan siyasete yön vermek istemiştir. Sultan Melikşah, Büyük Selçuklu Devleti için çok büyük bir tehlike oluşturan Hasan Sabbah ve adamlarıyla mücadeleyi bir devlet politikası haline getirmiştir. Bâtınilere karşı geliştirilen politikada hem itikadi, hem siyasi hem de eğitim açısından tam teşekküllü bir mücadelenin imkanlarını Nizâmülmülk'ün tesis ettiği söylenebilir. Nizâmülmülk, Nizâmiye Medreseleri ile Bâtîni tehlikeye karşı halkın bilinçlendirilmesi için adeta bir "eğitim seferberliği" başlatmak istemiştir. Kurulan medreseler hem Bâtîni tehlikeye karşı bir kalkan rolü oynarken, o medreselerde sonraki dönemlerin ilmi geleneklerine güç kazandıracak alimler de yetişmiştir.

Bu sırada oğlu Mahmud'u veliaht tayin ettirmek isteyen ve bu hususta Nizâmülmülk'ü engel gören Terken Hatun, Nizâmülmülk'ü gözden düşürme çabalarına girişti. Nizâmülmülk'ün muhalifleri onun devlet içinde devlet haline gelmekle ve yetkilerini aşmakla suçladı ve halkın bunlardan rahatsız olduğunu bildirerek Sultan Melikşah ile vezirinin arasını açmaya çalıştılar. Bunun üzerine Melikşah, Nizâmülmülk'e haber göndererek ona artık hükümdarlıkta ortağı haline geldiğini ve devlet otoritesini tehdit ettiğini belirtti ve kendisini vezirlikten azletmekle tehdit etti. Normal şartlarda bu tarz entrikalar karşısında Sultan Melikşah'ı sarf ettiği bilgece sözler ile sakinleştiren Nizâmülmülk, bu sefer sert bir üslup ile yaptığı iyilikleri ve hizmetleri

sultana hatırlatmış, kendisinin görevinden azledildiği taktirde tacının ve devletin yok olacağını söylemiştir. Sonuç olarak bütün yaşanan gerginliklerin ardından Sultan Melikşah Nizamülmülk'ü vezirlik görevinden almamıştır.

Nizamülmülk, 14 Ekim 1092 Cumartesi günü Batıniler tarafından düzenlenen bir suikastta bir Haşhaşi fedaisi tarafından öldürülmüştür. Halk ve askerler tarafından çok sevilen Nizamülmülk'ün öldürülmesi halkı ve askerleri galeyana getirdi. Bunun üzerine askerlerin bizzat Sultan Melikşah tarafından teskin edilmek durumunda kaldığı söylenmektedir. Melikşah, Batınilerin öldürdüğü ilk devlet adamı olarak kabul edilen Nizamülmülk'ün ölümünden otuz beş gün sonra vefat etti. Vezirinin kendisinin görevinden uzaklaştırılmasının tahtın ve tacın yok olması ile sonuçlanacağına dair sözleri ise bir keramet olarak yorumlandı.

Kendi başına başka bir yazının konusu olan Nizamülmülk'ün çocukları ise başlıca Ahmed bin Nizamülmülk, Müeyyidülmülk ve Fahrülmülk olmak üzere Büyük Selçuklu ve Abbasi devletlerinde yüksek mertebelere ulaşmışlardır. Günümüzde Nizamülmülk'ün mezarı, bugün İran'ın İsfahan kentinin kenar mahallerinden birinde, Sultan Melikşah ile birlikte ve Selçuklu ailesinden pek çok isimle birlikte mütevazı bir türbede bulunmaktadır.

Kaynakça:

- NİZÂMÜLMÜLK. TDV İslâm Ansiklopedisi. (n.d.). <https://islamansiklopedisi.org.tr/nizamulmulk>
- Alparslan. TDV İslâm Ansiklopedisi. (n.d.-a). <https://islamansiklopedisi.org.tr/alparslan>
- Melihşah. TDV İslâm Ansiklopedisi. (n.d.-b). <https://islamansiklopedisi.org.tr/meliksah--buyuk-selcuklu>
- Hasan Sabbâh. TDV İslâm Ansiklopedisi. (n.d.). <https://islamansiklopedisi.org.tr/hasan-sabbah>
- SİYÂSETNÂME. TDV İslâm Ansiklopedisi. (n.d.-b). <https://islamansiklopedisi.org.tr/siyasetname>

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1:
<https://meralsezen.wordpress.com/wp-content/uploads/2011/10/nizamulmulk.jpg>
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 2:
<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRTSh2ebjjSP-lrAWpKKpGG-NFLJXo-AInre8SvRC0Au7smu6PyMuRZ3E5isJql-KAKeomMI&usqp=CAU>
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 3:
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTc6phQ-eh_lfuqqOVa8hd-YPlO_FdfyvcCXJu721bX8mqfZgER4cGqJjMMSE-dWoiEhFBGA&usqp=CAU
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 4:
https://www.belgelerletarih.com/wp-content/uploads/IMG_20201016_203516.png
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 5:
<https://im.haberturk.com/l/2021/04/05/ver1617655422/3029758/jpg/640x360>
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 6:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a4/Nizam_al-Mulk_tomb_2.JPG/330px-Nizam_al-Mulk_tomb_2.JPG
Erişim Tarihi: 18.06.2024

Edebiyat Ve Tarih: İki Disiplinin Karşılıklı İlişkisi

Kaya HELVACIOĞLU, 11/V, 110516

Edebiyat ve tarih, insanlık tarihinin en eski disiplinlerinden ikisidir ve yüzyıllar boyunca iç içe geçerek şekillenmiştir. Her ikisi de insan deneyimini anlamaya çalışırken, farklı yaklaşımlar ve perspektifler sunarlar. Bu makalede, edebiyat ve tarih arasındaki karşılıklı ilişkiyi inceleyeceğiz ve her iki disiplinin birbirine nasıl katkıda bulunduğunu göreceğiz.

İlk olarak Edebiyatın Tarihsel Boyutu: Edebiyat, bir toplumun kültürel birikimini ve değerlerini yansıtan bir sanat formudur. Edebi eserler, tarihsel dönemlerin ruhunu, o dönemdeki toplumsal, siyasi ve ekonomik şartları yansıtır. Örneğin, William Shakespeare'in oyunlarında Elizabeth dönemi İngiltere'sinin toplumsal yapısı, iktidar mücadeleleri ve kültürel dinamikleri görülebilir. Benzer şekilde, Fyodor Dostoyevski'nin eserlerinde Rusya'nın 19. yüzyıldaki sosyal adaletsizlikler ve bireyin varoluşsal sorgulamaları ele alınır. Edebiyat, tarihsel gerçekliği aktarırken aynı zamanda o dönemin insanların zihinsel dünyasına da ışık tutar. Türk şiirinin önde gelen isimlerinden biri olan Nazım Hikmet, eserlerinde toplumsal ve siyasi tarihle sık sık temas etmiştir. Örneğin, "Kuvayı Milliye Destanı" ve "Epic" gibi eserleri Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesini ele almıştır.

Edebiyat, tarih yazımında da önemli bir rol oynamıştır. Edebi eserler, tarihi olayların ve süreçlerin birinci elden tanıklığını sunar ve tarihçilere bu dönemler hakkında bilgi sağlar. Örneğin, Homeros'un İlyada ve Odysseia adlı epik destanları, Antik Yunan dönemi hakkında birçok bilgi verir. Edebiyatın tarih yazımına olan katkısı, tarihsel olayları ve kişilikleri daha etkileyici bir şekilde sunarak okuyucunun o dönemi daha iyi anlamasına yardımcı olur. Nobel Edebiyat Ödülü sahibi olan Orhan Pamuk, eserlerinde genellikle tarih ve kimlik arasındaki ilişkiyi inceler. "Beyaz Kale" ve "Kara Kitap" gibi kitapları, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemleri ve Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinin tarihini anlatmaktadır.

Tarih, edebiyata da ilham kaynağı olmuştur. Edebiyatçılar, tarihsel olayları ve kişilikleri ele alırken bu olaylardan esinlenirler ve kurgusal hikayeler yaratırlar. Örneğin, Alexandre Dumas'ın "Monte Cristo Kontu" adlı romanı, gerçek tarihsel olaylara dayanmaktadır, ancak yaratıcı bir yaklaşımla anlatılmaktadır. Edebiyatın tarihten aldığı ilham, gerçeklik ile hayal gü-

cünün buluştuğu bir noktada okuyuculara etkileyici bir deneyim sunar. Ahmet Hamdi Tanpınar, "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı romanıyla dönemin Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet Türkiye'sine geçişi ele alan önemli bir tarih edebiyat eseri yazmıştır.

Sonuç olarak; Edebiyat ve tarih arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Edebiyat eserleri genellikle dönemlerinin sosyal, kültürel ve tarihsel bağlamının yansımalarını içerir. Bu eserler, o dönemin tarihi-

ni anlamamıza ve o dönemin insanların düşünce yapılarını, yaşam biçimlerini, değerlerini ve ideallerini anlamamıza yardımcı olabilir. Aynı zamanda tarih de edebiyat eserleri aracılığıyla daha etkili bir şekilde aktarılabilir ve insanlara daha içsel bir anlayış sağlayabilir. Dolayısıyla, edebiyat ve tarih birbirini tamamlayan disiplinlerdir ve birlikte değerlendirildiklerinde daha derinlemesine bir bakış açısı sunabilirler.

Kaynakça:

- <https://www.edebiyatciyim.com/edebiyat-tarih-iliskisi/>
- <https://derstarih.com/tarih-ve-edebiyat-iliskisi/>
- <https://www.turkedebiyati.org/etiket/edebiyat-ile-tarih-arasindaki-iliski/>
- https://plsj.shirazu.ac.ir/article_6668_7fce5029952922011d59e15e76690867.pdf
- <https://www.quora.com/What-is-history-and-how-is-it-connected-to-literature>

Görsel Kaynakçası:

Resim 1: <https://iasbh.tmgrup.com.tr/30748b/800/484/0/0/610/369?u=http://i.sabah.com.tr/sbh/2017/01/29/edebiyat-ve-tarih-nedir-1485687233869.jpg>
Erişim Tarihi: 18.06.2024

Resim 2: [https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/caec1b32-8257-4f58-87b0-6657c62b92b3/New%20folder%20\(4\)%2Filyada1.jpg](https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/caec1b32-8257-4f58-87b0-6657c62b92b3/New%20folder%20(4)%2Filyada1.jpg)
Erişim Tarihi: 18.06.2024

İlk Modern Savaş: Kırım Harbi

Umut Çakar, 10-B, 161314
Erdem Alp Ünal, 10-B, 161314
Demir Nazlıaka, 10-F, 171550

Popüler kültüre Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" eseri, Iron Maiden'in "The Trooper" şarkısı ve daha nice farklı eser ile yansıyan Kırım Savaşı, 4 Ekim 1853 ve 30 Mart 1856 yılları arasında Osmanlı Padişahı Abdülmecid zamanında Osmanlı, İngiliz ve Fransız devletlerinin Rusya'ya karşı birleşmesi sonucunda yaşanmıştır. Savaşın yaşanmasının birçok farklı sebebi bulunmakla beraber bu sebeplerden bazı önemli olanları Rus Çarlığı'nın Sultan Abdülmecid'in başlattığı reform hareketlerinden hoşnut olmayışı ve Osmanlı Devleti'nin bekasına son verme isteği, Ortodoks ve Katolik çatışması ve Birleşik Krallık'ın kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü savunarak Rusların planlarına karşı gelmesi olarak listelenebilir.

Durumu zamanın ve çevrenin koşulları çerçevesinde değerlendirmek için önce Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durumu açıklamak uygun olacaktır. Yükselme devrinin en üst noktasına 17. Yüzyılda ulaşan Osmanlı, devamında gerileme dönemine girmiş ve 19. Yüzyılda "Avrupa'nın Hasta Adamı" lakabını almıştır. İşte Osmanlı'nın zayıfladığını gören Avrupalı devletler Hristiyan azınlıkları koruma bahanesi ile Osmanlı iç işlerine azınlıklara başlamışlardır. Bilindiği üzere izlediği hoşgörü politikası sayesinde azınlık gruplar tarafından genel olarak olumlu bir izlenim taşıyan Osmanlı Devleti, millet sistemi altında Hristiyanlar ve Yahudilere, devlete sadakat göstermesi ve cizye vergisini ödemesi karşılığında Osmanlı hukukuna göre zimmi, yani "korunan" kabul edilirdi. Bu inanç özgürlüğünün sağladığı olanaklar, fetih ardına fetih yaparak sınırlarını genişleten Osmanlı'nın, tebasının %30'unun sırf Ortodokslardan oluşması gibi bir istatistik ile karşı karşıya getirmiştir.

Her ne kadar Ruslar kutsal yerler konusundaki hassasiyetini yansıtıyor ve anlaşmazlığın din dünyasında olduğu izlenimini veriyor olsa da asıl gayeleri "Hasta Adam" gözüyle baktıkları Osmanlı İmpara-

torluğunu çökertmekti. Bu amaçları doğrultusunda Birleşik Krallık'a Osmanlı topraklarının paylaşılması önerisi ile gelen Ruslar İngilizlerden umdukları desteği alamayınca tek başlarına harekete geçmeye karar verdiler. Bu sefer yeni bir rota belirleyen Rus İmparatorluğu, direkt olarak Osmanlı Devleti'ne bir ittifak teklifinde bulundu. O yıllarda Osmanlı topraklarındaki en büyük nüfusa sahip gayrimüslim çoğunluk Ortodoks Hristiyanlar idi. İşte Rus İmparatorluğu da bu sınırlarda yaşayan Ortodoks toplumunun koruyuculuğun kendisine bırakılmasını önerdi. Osmanlı Devleti ise Birleşik Krallık'ın desteğinin arkasındaki konumunu güvenli bulmuş olacak ki, bu teklifi reddetti.

İşte gerilimin tavan yaptığı bu andan itibaren Osmanlı-Rusya gerginliği Avrupa devletlerini de ilgilendirmeye başladı. Devletler bu anlaşmazlıkta hangi tarafı destekleyeceğini tartmaya çalışırken Birleşik Krallık hükümeti radikal bir karar vererek Rusya'ya karşı Osmanlı Devleti'ni destekleme politikası destek-

ledi. Bu aşikâr bir şekilde bölgedeki güç dengelerini değiştirecek nitelikte bir önem taşıyan bir hamleydi. Bu noktada Birleşik Krallık'ın Avrupa'daki güç dengesinin kendi aleyhine bozulmasını engellemek istediği çıkarımına varabiliriz, özellikle de bu yıllarda Rusya'nın siyasi gücünün ve etkisinin Avrupa'da giderek arttığını göz önünde bulunduracak olursak. Örnek vermek gerekirse, Avusturya İmparatorluğu'na karşı 1848 yılında başlayan Macar ayaklanmasının Rusya'nın yardımıyla kanlı bir şekilde bastırılması, bu dönemde Rusya'nın Avrupa'da artan bir şekilde güç kazanmasının göstergesi olarak yorumlanmıştır. Buna ek olarak Osmanlı Devleti Rusya'nın güneye ve daha önemlisi Akdeniz'e inmemesini sağlayan bir tampon bölge görevi görmekteydi ve Birleşik Krallık bunun böyle kalması için ellerinden geleni yapmaya hazırdı zira aksi takdirde Asya'daki kolonilerine ulaşımında pürüzlerle karşı karşıya kalacaktı.

Rusya'ya bağlı olan Polonya topraklarında yeniden bir bağımsız Polonya kurulması ve bu bağımsız devletin Fransa'nın müttefiki olması olasılığı da Fransa'yı Rusya'ya karşı cephe almaya teşvik ediyordu. Böyle bir durumun gerçekleşmesi dahilinde Fransa'nın Avrupa'da yeniden üstünlük kazanması söz konusuydu ve bu nedendendir ki Fransa Rusya'nın Avrupa güçler dengesinin dışında tutulması konusunda Büyük Britanya hükûmetiyle benzer bir politika izliyordu. Diğer taraftan savaşın sonucunda imzalanacak antlaşmanın getireceği şartlar ve yaratacağı yeni güçler dengesinden endişeli olan, başta Prusya ve Avusturya olmak üzere, merkezi Avrupa devletleri bu düşünceye karşı bir tutum sergiliyordu.

Savaşın gerçek nedeni Rusya'nın yayılmacı politikası doğrultusunda İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı gibi stratejik öneme sahip bölgeleri ele geçirip Akdeniz'e inmekti. Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarından kapı dışarı etmek isteyen Ruslar 1 Temmuz 1853 tarihinde Osmanlı hakimiyetindeki Ulah ve Buğdan prensliklerini işgal etti. Buna karşılık olarak Osmanlı Devleti de 23 Ekim 1853'te Rus İmparatorluğu'na savaş ilan etti. Osmanlı'nın eski kuvvetinden eser kalmadığını gören Fransa ve Birleşik Krallık Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanıp Rus hakimiyetine girmesini engellemek ve güç dengelerini korumak amacıyla harekete geçti. Tarafları uzlaştırmak amacıyla Rusya'ya bir ultimatom vererek Eflak ve Boğdan'dan

çekilmesi, Osmanlı Devleti'nin ülke bütünlüğüne saygı göstermesi ve Ortodoksların korunması savından vazgeçmesi gibi taleplerde bulundu. Karşılığında ise Osmanlı Devleti vatandaşlarına eşit haklar tanıyacak ve Hristiyan uyruklu bireylerden vergi almayacaktı. Çar, ultimatomu kabul etmedi. Takvimler 27 Mart 1854'ü gösterdiğinde Fransızlar ve İngilizler de Rus İmparatorluğu'na savaş ilan etti.

21 Ocak 1855'te imzalanan bir başka anlaşma ile Sardunya Krallığı da Fransa ve Birleşik Krallık ile beraber Rusya'ya karşı mücadele etmeyi kabul etti. Silistre, Petropavlosk, Sivastopol, Taganrog, Kars kuşatmaları ve Oltenita, Cetate, Giurgevo, Kürekdere, Bomarsund, Alma, Balaklava, İnkerman, Evpatoria, Çernia, Malakoff, Büyük Redan, Kılburun muharebeleri sonucunda harp Rusların yenilgisiyle sonuçlandı. III. Napolyon'un dışişleri bakanı Alexandre Colonna Walewski başkanlığında Paris'te bir barış konferansı düzenlendi ve 30 Mayıs 1856'da Paris Antlaşması imzalandı.

Bu antlaşma ile Ruslar Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Hristiyanları koruma savından vazgeçmek zorunda kaldı ve Balkanlardaki prenslikler üzerinde hak iddia etmekten vazgeçti. Ayrıca Rusya Karadeniz'in tarafsız bir deniz olduğu hükmünü kabul etmek durumunda kaldı ve Karadeniz kıyısında askeri tersane bulundurma hakkını da yitirdi.

Şimdi gelelim neden Kırım Savaşı'nın tarihteki ilk modern savaş olarak sınıflandırılabilirliği hususuna. Bu sınıflandırmaya sebebiyet veren temel faktör teknolojinin savaşa ne kadar etkili bir şekilde entegre edildiği ve bu entegrasyonun savaşın seyrini nasıl değiştirdiğidir. Mesela bu zamana kadar at sırtında ve yayan ulaşım sağlayan askeri birlikler Kırım Savaşı'nda tren kullanılarak taşınmıştır. Bu savaşta cephedeki Fransız ve İngiliz komutanlar ve hükümet yetkilileri telgraf vasıtasıyla haberleşmişlerdir. Telgraflarla sağlanan bu iletişim o kadar hızlı hale gelmiştir ki cephedeki haberler birkaç saat içerisinde günlük gazetelere düşmeye başlamıştır. Kırım Savaşı ayrıca dünyanın ilk basın fotoğrafçılığı örneği olma niteliğini de taşımaktadır.

Kırım Savaşı, askeri alanda büyük teknolojik gelişmelere tanık olan bir savaş olduğu de için önemli bir yere sahiptir. Denizcilik, yaklaşık 1500'lerin başından beri Yelken Çağı denilen bir dönemden geçiyordu. Yelken Çağında uluslararası deniz ticaretinde ve askeri denizcilikte gemiler, rüzgârın itiş gücünden yararlanabilmek için yelkenlerini kullanıyordu. 1800'lerin ortalarına doğru Yelken Çağı 1600'lerin sonunda gemicilikte gelişmiş ülkelerde, özellikle İngiltere İmparatorluğunda, "Ship of the Line" diye bir devasa yelkenli gemi kavramının ortaya çıkışı ile oldukça parlak bir noktadaydı ve Yelken Çağı'nın altın dönemi devam edecek gibi duruyordu. Ancak 1700'lerin sonunda Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkışı ve dolayısıyla buharlı motorun da yayılması ile gemicilikte itici güç için yeni bir kavram ve dolayısıyla yeni bir gemi kavramı ortaya çıktı. 1840'lara doğru gemicilikte yeni itici güç için yelken ve rüzgâr değil, buharlı motorun hareket ettirdiği kanatlı çarklar tercih edilir hale geldi. Hatta 1850'lerin başında buharlı motorun gücünü itiş gücüne çevirmek için kanatlı çarkla beraber daha verimli olan pervane de kullanılabilir hale geldi. Pervane kullanan buharlı gemiler de kanatlı çark kullanan gemilerle beraber savaştı. İlginç olan şudur ki günümüzde en devasa gemilerde de en küçük gemilerde de motorun gücünü itiş gücüne çevirmekte pervane kullanılıyor. Pervaneler, uçaklarda 2. Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar da askeri amaçla kullanılmıştır ki günümüzde bazı askeri uçaklar hala pervanelerden yararlanıyor.

Yani Kırım Savaşı'nda askeri amaçla gemilerde pervane kullanımı ile gelen deneyim sayesinde yaklaşık 50 yıl sonra havacılık da yararlanacaktı.

Sonuç olarak onlarca ağır top taşıyan "Ship of the Line" gemilerinin kullanıldığı Yelken Çağı'nın sonu yaklaşıyordu ve bu gemilerin yerini patlayıcı toplar taşıyan hızlı ve zırhlı buharlı gemiler alacaktı. Yakında bu büyüleyici teknoloji dünyanın her köşesinde görülecekti. Buharlı geminin dünyaya önemini kanıtladığı savaş, Kırım Savaşı oldu. Kırım Savaşı'nda Rusya'ya karşı ittifak olan Osmanlı Devleti, Fransa ve İngiltere arasından İngiltere, Kırım'ın Sevastopol şehrinin kuşatması esnasında buharlı gemileri sorunsuz bir şekilde kullanarak Rusların Karadeniz donanmasına büyük zarar verdi. Ancak bu savaşta denizcilikte kullanılan yeni teknolojilerin ne kadar etkili olabileceğini gösteren olay Sinop Savaşı sırasında oldu. Bahsedildiği üzere 1850'lerde patlayıcı mermi diye bir kavram da ortaya çıkmıştı ve bu mermi, bu deniz savaşında çok etkili olacaktı. 30 Kasım 1853'te Rus İmparatorluğu'na ait 6 "Ship of the Line" gemisi, 2 firkateyn ve 3 zırhlı buharlı gemi Osmanlı İmparatorluğu'nun Sinop'ta demir attığı donanmasına inanılmaz derecede zarar verecekti. Bu savaşta Rus İmparatorluğu'nun Osmanlı Devleti'ne karşı avantajlı olmasını sağlayan asıl etken, Rusların patlayıcıya sahip topları kullanmasıydı. Bu toplar Osmanlı gemilerine isabet ettiğinde normal mermilere kıyasla çok daha fazla hasar vererek Osmanlı'ya ait tüm fir-

kateynleri ve korvetleri batırdı. Sadece 1 buharlı gemi Rusların patlayıcı mermilerle adeta ateş püskürten gemilerinden kaçmayı başarabildi. Ruslar tek bir tane gemi kaybetmezken Amiral Nakhimov'un kuvvetlerinin Sinop'a ateş etmesi sonucunda 3,000'den fazla Türk hayatını kaybetti. Bu savaş, topların güllelere ne kadar üstün olduğunu ve patlayıcı mermilerin tahtadan yapılan gemilere karşı ne kadar etkili olduğunu dünyanın tüm donanmalarına tanıtan bir örnek oldu. Sonuç olarak patlayıcı mermiler, önemli donanmaların bir parçası haline geldi, tahtadan oluşan askeri gemilerin çağı bir sona yaklaşıyor ve gemilere demir zırh eklenmeye başladı. Yani zırhlı savaş gemileri dolaylı olarak büyük bir gelişime uğradı.

Savaşın sonucunda kâğıt üzerinde galiplerden biri olarak listelenen Osmanlı Devleti gerçekte harpten çok büyük zarar alarak çıkmıştır. Zaten ekonomisinin temel yapıtaşı olan tımar sisteminin sekte-

ye uğraması sonucunda ekonomik krizlerden geçen devlet, çok pahalıya mal olan bu savaşı yürütebilmek için ödeyebileceğinin çok üzerinde borçlar almak durumunda kalmıştır. Zaten sanayileşmeyi kaçıran ve çağdışı kalan Osmanlı, aldığı bu borçların altından kalamayacak ve 1881 yılında II. Abdülhamid döneminde Duyunu Umumiye idaresinin kurulmasıyla ekonomik bağımsızlığını hepten yitirip Avrupalı devletlerin mali denetimi altına girecektir.

Savaşın sonunda Islahat Fermanı'nın ilan edilmesiyle imparatorluk içindeki herkese Osmanlı yurttaşlığı verilmiş ve yasalar önünde her birey men-sup olduğu dinden bağımsız olarak eşit yargılanma hakkına kavuşmuştur. Bu, sosyal anlamda Osmanlı reform hareketlerinde önemli bir yer tutmaktadır zira Islahat Fermanı ile birlikte Batı'da dolaşan özgürlükçü düşünceler Osmanlı Devleti'ne girmeye başlamıştır.

Kaynakça:

- <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abad/issue/70026/1059783>
- <https://kirimsavasi.com/kirim-harbi>
- <https://openaccess.dogus.edu.tr/xmlui/handle/11376/2345>
- <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunitaed/issue/62632/941719>
- <http://kaynakca.hacettepe.edu.tr/eser/1186719/osmanli-ingiltere-ve-fransa-iliskileri-baglaminda-kirim-savasi>

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1:
<https://i1.sndcdn.com/artworks-000463100142-4fw267-t500x500.jpg>
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 2:
<https://indigodergisi.com/wp-content/uploads/2018/09/kirim-savasi-osmanli-rus-harbi.jpg>
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 3:
https://kirimsavasi.com/img_data/site/resim.jpg
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 4:
<https://cdn.britannica.com/35/159735-004-56B9DEB9/ships-USS-Pennsylvania-North-Carolina-line-Frederick-1897.jpg?w=400&h=300&c=crop>
Erişim Tarihi: 18.06.2024

Ege Ve Akdeniz Bölgelerinde İşgale Uğramayan Tek İl: Isparta ve Hafız İbrahim Demiralay

İncisu Çınar 11/Ş 110475

Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a çıkması ile başlayan Milli mücadele döneminde imkansız sayılabilecek kadar zor ve yıpratıcı koşullar içerisinde sil baştan yeni bir ülke kurulmuştur. Milli Mücadele dönemi, I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı İmparatorluğu'nun ardından Türk halkının var olabilme çabalarıyla ve ülke bütünlüğünü koruma amacıyla bütünleşmiş bir direniştir. Milli Mücadele'nin ardından elde edilen başarı günümüzde büyük bir coşkuyla kutlanmaya devam etmektedir. Ülkenin çeşitli illerinde işgalden kurtuldukları tarihler kutlanır, ancak bazı iller Sevr Antlaşması'nda işgale uğramaktan korunduğu için kurtuluş tarihleri yoktur. Isparta, Türkiye'nin Ege ve Akdeniz bölgelerinde, Kurtuluş Savaşı boyunca işgale uğramayan tek ili olarak büyük bir önem taşımaktadır. Isparta ilinin işgale uğramaktan korunmasında Milli Mücadele'de Atatürk ile beraber savaşmış ve TBMM'de 6 dönem Isparta milletvekilliği yapmış olan Hafız İbrahim Demiralay'ın önemi büyüktür.

Hafız İbrahim Demiralay'ın Milli Mücadeledeki önemi, tüm hayatını Türkiye'nin bağımsızlığına adanması ve ülkenin kuruluş döneminde yaptığı kahramanlıklardan gelmektedir. Isparta'yı İtalyanların işgalinden korusa, Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlılara karşı cephede savaşarak önemli başarılar elde etmesi ve TBMM'de Isparta'yı temsil etmesi Milli Mücadele dönemindeki önemli isimlerden biri olmasını sağlamıştır. Köklü bir aileye mensup olan Hafız İbrahim Demiralay, hem anne hem baba tarafı olarak bölgenin yönetiminde söz sahibi olmuş köklü ailelerinden gelmektedir. Eğitime Isparta'da başlamış, daha sonra medrese eğitimi almak üzere İstanbul'a gitmiş ve Fatih Medresesi'nde eğitim görmüştür. Bu eğitimin ardından Isparta'ya dönerek 1911-1912 yıllarında Isparta'da bir lisede Din Bilgisi ve Ahlak dersi öğretmenliği yapmış ve kısa bir süre Bidayet Mahkemesi üyeliğinde bulunmuştur. Milli mücadele sürecine bakıldığında ise ülkesinin bağımsızlık mücadelesine önemli katkılar sağladığı görülmektedir.

Sevr Antlaşması'nda itilaf devletlerinden olan İtalyanlara bırakılmış olan Isparta, işgallere karşı çok büyük bir direniş göstermiş, İtalyanların işgaline boyun eğmemiştir. Isparta, işgal edilmeyen az sayıda ilden biri olmakla beraber işgal edilmekte olan, başta İzmir olmak üzere diğer illere de bağımsızlıklarını kazanabilmeleri için destek olmuştur. Demiralay, Milli Mücadele döneminde, Yunan işgali karşısında halkı örgütleyen milli teşkilatlanmanın öncülerindendir. İzmir'in Yunanlar tarafından işgali haberini aldıktan sonra bölgede milli teşkilatlanmanın öncülüğünü üstlenmiş, işgale karşı vatandaşları silahlanmaya ve milli mücadeleye katılmaya çağırmıştır. İzmir'in işgalinden sonra, 11 Haziran 1919'da Isparta'da Hükümet Konağı önünde 15 bin kişinin katılımıyla Yunanlıların İzmir'e işgaline tepki gösteren bir miting düzenlemiştir. Mitingin ardından halkın işgallerin kabul edilemez olduğuna dair görüşlerini beyan eden telgrafla durumu İtilâf Devletleri temsilcilerine ve Paris Barış Konferansına

bildirmiştir. Damat Ferit Paşa Hükümeti adına, bu ve benzer girişimlere şiddetle karşı olan Konya Valisi, bu telgrafi aldıktan sonra hemen Isparta Mutasarrıfı Talat Bey'e, imza sahibinin sorgulanarak İstanbul Sıkı Yönetimine gönderilmesi talimatını vermiş ; ayrıca, Isparta Hürriyet ve İtilaf Partisi üyeleri de Hafız İbrahim'in bu çalışmalarına karşı çıkmışlardır. Bu engelleme girişimlerine rağmen Hafız İbrahim, milli mücadele yararına olan çalışmalarını sürdürmeye devam etmiştir. Bu durumun ardından, önceden kurduğu Cemiyet'i İlmiye, milli mücadele sırasında Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında varlığını sürdürmüştür.

1919'da dönemin Şeyhülislamı tarafından ilan edilen, Atatürk'ün ve diğer Kuvayi Milliyecilerinin öldürülmelerinin günah sayılmayıp, dinen caiz ve vazife sayıldığını duyuran fetvasına karşılık, Mehmet Rıfat Efendi tarafından yazılıp 153 din adamı tarafından imzalanan Ankara Fetvası'nı "Isparta Mebusu, Ulemeden Hafız İbrahim" unvanıyla imzalamıştır.

Milli mücadeledeki kararlı duruşu ve liderlik vasıfları, Hafız İbrahim'in Ankara'da milli mecliste Isparta'yı temsil etmesine olanak sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa ve diğer milli liderlerin desteğiyle, Isparta milletvekili seçilerek, Isparta'yı Ankara'da temsil etmiştir. Ayrıca, cephede de aktif bir rol üstlenmiş, Yunan kuvvetlerine karşı mücadele etmiş ve önemli başarılar elde etmiştir. Hafız İbrahim'in siyasi açıdan çalışmaları, milli mücadele sonrası da devam etmiştir. Birinci Meclis'te Sağlık, Sosyal Yardım ve Dilekçe Komisyonlarında aktif olarak görev almış, çeşitli konularda Meclis'te konuşmalar yapmış ve tekliflerde bulunmuştur. Özellikle vatanın savunulması ve toplumsal sorunlar üzerine yaptığı konuşmalar dikkat çekmiştir. Türk Kurtuluş Savaşı sırasında hem TBMM'de hem de cephe hattında üstün hizmet göstermiş kişilere verilen kırmızı-yeşil şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirilmiş ve bu madalyayı alan 71 kişiden biri olmuştur.

1934 yılında Soyadı Kanunu çıkınca Atatürk'ün Hafız İbrahim Bey'e önermesi ile, Komutanı olduğu Demiralay'ı soyadı olarak almıştır. Daha sonra kendisi de Demiralay'a mensup olan askerlerini Demiralay soyadını almaları için teşvik etmiştir.

Hafız İbrahim Demiralay, Türkiye'nin Milli Mücadele dönemindeki katkılarıyla Isparta'nın işgale uğrama-

masında ve Milli Mücadele sürecindeki başarılarında önem taşımaktadır. Kendisi, milli teşkilatlanmanın öncülerinden biri olarak halkı işgallere karşı örgütlemiş ve Yunan işgaline karşı aktif bir direniş göstermiştir. Aynı zamanda, TBMM'de Millevekilliği yaparak Isparta'yı temsil etmiş, siyasi ve askeri alanda üstün hizmetler sunmuştur. Kurtuluş Savaşı'nın ardından ülkenin yeniden inşasında da etkili olmuş, toplumsal sorunlara çözüm bulmak için çalışmıştır. Hafız İbrahim Demiralay günümüzde Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinde önemli bir figür olarak anılmaktadır.

Kaynakça:

- <https://atamdergi.gov.tr/tam-metin/170/tur>
- <https://diyanet.tv/hafiz-ibrahim-demiralay-in-milli-mucadeledeki-kahramanligi>
- <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ibrahim-demiralay-1883-1939/>
- https://isamveri.org/pdf/drg/D01673/2006_14/2006_14_KODAMANBARCIN.pdf
- Hafız İbrahim Demiralay'ın Hatıratı ve Isparta'da Milli Mücadele ile İlgili Belgeler - Prof. Dr. Bayram Kodaman & Prof. Dr. Hasan Babacan
- [https://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Yazar/3278/Hafiz-ibrahim-Efendi-\(Demiralay\).asp?LID=TR&ID=3278](https://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Yazar/3278/Hafiz-ibrahim-Efendi-(Demiralay).asp?LID=TR&ID=3278)

Görsel Kaynakçası:

Resim 1 (Hafız İbrahim Demiralay)
kaynakça:https://tr.wikipedia.org/wiki/Haf%C4%B1z_%C4%B0brahim_Demiralay
Resim 2 (Ankara Fetvası)
<https://www.yenimesaj.com.tr/ankara-fetvasi-ni-147-din-alimi-imzaladi-H1433662.htm>

Napoleon Bonapart

Çağan Aras İncel 10/B 171764
Osman Murat Doğu 10/B 120824

Fransız Devrimi'nin lideri ve devlet adamı imparator Napoleon Bonaparte hakkında bilinmesi gerekenleri keşfedin.

Napoleon Bonaparte, tarih sahnesinde unutulmaz bir figür olarak yer alır; askeri dehası, siyasi liderliği ve karmaşık kişiliğiyle tüm dünyanın ilgisini çekmiştir. Fransız Devrimi'nin ardından Fransa'nın önde gelen isimlerinden biri haline gelen Napoleon, hem ülkesini hem de Avrupa'yı derinden etkileyen bir lider olarak tarihe geçti. Bu yazımızda, Napoleon Bonaparte'nin hayatı, çalışmaları, sözleri, ölümü ve az bilinen gerçekleri gibi çeşitli yönlerine yakından bakacağız.

Napoleon Bonaparte, 15 Ağustos 1769'da Korsika Adası'nda, Fransız egemenliği altındaki bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Çocukluk döneminde orduya ilgi duydu ve on dört yaşında Fransız askeri okuluna gönderildi. Bu durum, onun ilerleyen yıllarda askeri deha olmasının temellerini atmıştı. Napoleon, Fransız Devrimi sırasında hızla yükselen bir yıldız haline geldi. 1799 yılında Fransız hükümetini devirdi ve Birinci Konsül olarak göreve geldi. Daha sonra 1804 yılında Fransız İmparatorluğu'nu kurarak "Napoleon I" unvanını aldı.

Napoleon Bonaparte'nin Hayatı

15 Ağustos 1769'da İtalyan kökenli bir ailede Korsika adasının Ajaccio kentinde doğdu. Avukat Carlo Buonaparte ile Maria Letizia Ramolino çiftinin 8 çocuğundan ikincisi idi. Napolyon 1779 yılında ağabeyi Joseph ile birlikte eğitim için Fransa'ya gönderildi. Autun'da bir kolejde Fransızca öğrenmeye başladı ve aynı yıl Brienne'deki askeri okula girdi. Matematikteki başarısı sayesinde 1784'te Parisien École Royale Militaire (Paris Kraliyet Askeri Okulu) adlı askeri akademiye kabul edildi. Matematik ve geometriye olan ilgisini daha iyi değerlendirebilmek için topçu sınıfını tercih etti. Öğrenimi sırasında babasının ölümünün ardından geliri azalan Napolyon, iki yıllık okulu bir yılda bitirdi. 1785 yılının Nisan ayında Valence'daki topçu alayına üsteğ-

men rütbesiyle katıldı. 1789'da Devrim'in patlak vermesine kadar Valence ve Auxonne'da görev yaptı.

Fransız Devrimi, 1789'da başlayarak toplumsal, ekonomik ve siyasi değişimleri beraberinde getirdi: Monarşinin devrilmesi, Cumhuriyetin ilan edilmesi ve ardından Jakoben Hükümeti'nin (Radikal Cumhuriyetçilerin hükümeti) iktidara gelmesi. Fransız Devrimi esnasında Mısır ve İtalya seferlerinde elde ettiği başarıyla Napolyon Bonapart, hem halkın hem de yeni kurulan Jakoben Hükümeti'nin gözüne girmiştir. Askeri dehası, onun kısa bir süre içerisinde general rütbesine getirilmesini sağladı. Mısır Seferi'nden dönen Napolyon Jakoben Hükümeti'nin hem askeri hem de sosyal anlamda başarısız olduğunu gördü. Napolyon, emrindeki askerleri kullanarak 9 Kasım 1799 tarihinde Direktörlük rejimini devirmek için bir darbe gerçekleştirdi. Bu darbe sonucunda Napolyon, kendine Fransa'nın Birinci Konsülü ünvanını verdi. Bu unvanla birlikte Napolyon, Fransa'nın lideri olmuştu 18 Brumaire Darbesi (1799).

Napolyon, Birinci Konsül olarak iktidara geldikten sonra iç istikrarı sağlamak için çeşitli reformlar gerçekleştirdi. Ekonomik düzenlemeler, hukuki reformlar ve kamu düzenine odaklanarak ülkede istikrarı artırmaya çalıştı. Hukuki alanda önemli bir reform olan Code Napoléon, hukuki eşitlik, mülkiyet hakları ve medeni hukuk konularında bir dizi yasayı içeriyordu. Bu, hukuki sistemde önemli bir birleşiklik sağladı. Napolyon, diğer ülkelerin krallarının kendisine duyduğu saygıyı arttırmak için 1802'de kendisini Konsül İmparatoru ilan etti. Bu, ona geniş yetkiler ve siyasi otorite sağlayan bir unvandı. Bu dönemde, Napolyon'un gücü zirveye ulaştı.

2 Aralık 1804 tarihinde Notre Dame Katedrali'nde taç giyen Napolyon Bonapart, Fransa topraklarını genişletmek için birçok sefere çıktı. Kraliçeye takılacak olan tacı Papa'nın elinden alıp Kraliçesine tacı kendi takan Napolyon, iktidar ve otoritesini bu şekilde gösterdi İmparatorluk Dönemi (1804-1814).

Napoleon'un hükümdarlığı sırasında Fransız İmparatorluğu, Avrupa'nın birçok yerinde zaferler kazandı. İtalya seferi ve Mısır seferi gibi askeri başarıları, onu bir askeri deha olarak tanımlamamıza yol açtı. Ayrıca, Napoleon Kanunları olarak bilinen yasaları geliştirerek modern hukuk sistemlerinin temellerini attı. Ancak 1812'deki Rusya seferi onun için bir dönüm noktası oldu ve imparatorluk hayali çöktü. 1814'te sürgüne gönderildi, ancak kısa bir süre sonra geri dönerek "Yüz Gün" dönemini başlattı. Ancak bu da başarısızlıkla sonuçlandı ve 1815'te St. Helena Adası'na sürgüne gönderildi. 1821 yılında St. Helena Adası'nda hayatını kaybetti.

Napoleon Bonaparte'nin Savaşları

Toulon Kuşatması - İhtilalin 4. yılında Fransa'nın hem etrafı çevrilmiş halde bütün Avrupalı devletler ona karşıydı, hem de her bölgede kral yanlısı isyanlar çıkıyordu. Bunlardan biri de liman kenti Toulon'du. Fransa'nın en büyük deniz üssü konumunda idi ve Fransız donanmasının üçte birine ev sahipliği yapıyordu. İsyanclar, İngiliz donanmasının Toulon limanına girmesini sağlamıştı. Toulon'u geri almak için 19 bin kişi ile General Carteaux görevlendirilmişti. Toulon cephesinin Topçu subayı Napolyon Bonapart'tı.

Napolyon milli duyguları kullanarak "La Battarie des Hommes Sans" -Korkusuz Adamların Bataryasını-kurdu. Bu Napolyon'un askeri dehasının ilk örneği olarak tarihe geçti.

18 Aralık'ın ilk saatlerinde Fransızlar "Küçük Cebelitarık'a" doğru süngü savaşına başladı. İkinci dalgayı bizzat Napolyon kendi yönetti. İngiliz donanması büyük tehdit altındaydı. Hızlıca Toulon limanından bütün askerlerini alıp Toulon'u terk etti. Napolyon bu başarısından ötürü Tuğgeneralliğe yükseldi.

Austerlitz Muharebesi (1805): Napolyon Savaşları'nın en önemli ve belirleyici çarpışmalarından biri olan Austerlitz Muharebesi, Napolyon'un kesin zaferiyle sonuçlandı. 1. Alexander ve 1. Franz tarafından kontrol edilen Rus ve Avusturya ordularının birleşmiş gücüyle savaşan Napolyon bu orduyu yenmiştir. Bunun sebebi ise Napolyon'un süvarilerini ormanda gizleyip Rus ve Avusturya birliklerine ani ve ölümcül bir pusu kurmasıydı. Bu savaş önemli kılan unsurlardan bir tanesi de Rus Çarı 1. Alexander'ın esir Fransız subayı aracılığıyla Napolyon'a benim ordum yüzyıllar boyunca onunkisine denk olamayacak mesajdır.

İspanya ve Rusya Seferleri (1808-1812): Napolyon, İspanya'yı işgal etti ve Rusya'ya çoğu kaynağa göre o zamana kadar tarihin gördüğü en büyük ordu ile sefere çıktı. Ancak, Rusya Seferi sırasında 1812'de Borodino Savaşı'nın ardından Moskova'ya ulaştıktan sonra karşılaştığı zorluklar, Napolyon'un gücünü zayıflattı. Rusların Moskova'nın yanarak bırakması, subaylarının ısrarlarına rağmen Napolyon'un orduyu kış koşullarına maruz bırakması ordunun büyük bir çoğunluğunun donarak can vermesine neden oldu.

Leipzig Muharebesi (1813): Napolyon'un Avrupa'daki düşmanları bir araya gelerek Leipzig Muharebesi'nde ona karşı savaştılar ve Napolyon'un mağlup olması na yol açtılar. Rusya seferinin ardından IV. Koalisyonla Leipzig Savaşı'nı veren Napolyon, ordunun içinde bulunduğu durum nedeniyle bu muharebeyi kaybetmiştir. Bu muharebenin ardından Koalisyon güçleri, büyük bir hızla Paris'e yol almaya başlamışlardır.

Elba Sürgünü (1814): IV. Koalisyonun ordularının Paris'e girmesiyle Napolyon, 1814'te tahttan indirildi ve sürgüne gönderildiği Elba Adası'na yerleştirildi. Bu adanın valiliğini kısa bir süre üstlenen Napolyon 1815'te bir süreliğine geri dönerek "100 Günlük" dönemi yaşadı, ancak Waterloo Muharebesi'nde mağlup oldu ve Saint Helena adasına sürgüne gönderildi. İmparatorluk dönemi, Fransız tarihinde önemli siyasi, askeri ve hukuki değişiklikleri içerir ve Avrupa'nın genel siyasi dengesini etkiledi.

Napoleon Bonaparte'nin Çalışmaları

Napoleon Bonaparte, sadece askeri dehasıyla tanınmamıştır; aynı zamanda önemli reformlar gerçekleştirmiş, hukuk sistemini ve altyapıyı büyük ölçüde iyileştirmiş bir lider olarak tarihe geçmiştir. Öncelikle, 1804 yılında yürürlüğe giren Napoleon Kanunları, medeni hukukun temelini atmış ve Fransız hukuk

sistemini birçok ülkenin örnek aldığı bir sistem haline getirmiştir. Bu kanunlar, eşitlik, adil yargılama, mülkiyet hakları ve medeni hakların korunmasını sağlamıştır.

Napoleon aynı zamanda meritokrasi ve eğitim reformlarına da önem vermiştir. Kariyerlerin kişisel bağlantılardan daha çok yetenek ve yetkinlik temelinde ilerlemesi için sistemi düzenlemiş, eğitimde standardizasyonu sağlamış ve laiklik prensiplerini uygulamıştır. Bu, adaletin artmasına ve yetenekli bireylerin yükselmesine olanak tanımıştır.

Altyapı projeleri de Napoleon'un liderliğinin altında önemli bir yere sahiptir. Kanal inşaatları, yol yapımı ve köprülerin inşası, Fransız İmparatorluğu'nu daha etkili bir şekilde yönetilebilir hale getirmiş ve ekonomik faaliyetleri kolaylaştırmıştır.

Kültürel ve bilimsel alanlarda da Napoleon'un etkisi görülmüştür. Müzelerin ve kültürel kurumların kurulmasını teşvik etmiş, Louvre Müzesi'ndeki eserlerin toplanmasını ve sergilenmesini sağlayarak Paris'i kültürel bir merkez haline getirmiştir. Aynı zamanda bilimsel keşiflere de önem vermiş ve Mısır seferi sırasında birçok bilim insanını yanında götürmüş, bu da birçok önemli araştırmanın yapılmasına olanak tanımıştır.

Son olarak, yönetim ve mali reformlar da Napoleon'un döneminde gerçekleştirilmiştir. Etkili bir yönetim yapısı kurmuş, merkezi hükümeti güçlendirmiştir. Mali reformlar, vergi sisteminin düzenlenmesi ve ekonomik istikrarın sağlanması için gerçekleştirilmiş, bu da imparatorluğun sürdürülebilirliğini artırmıştır. Napoleon Bonaparte'nin çalışmaları, onu modern Fransa'nın temellerini atan ve dünya tarihinde iz bırakan bir lider haline getiren önemli bir miras bırakmıştır.

Napoleon Bonaparte'nin En Ünlü Sözleri

- Napoleon Bonaparte, tarihte unutulmaz bir figür olmanın ötesinde, etkileyici sözleriyle de hatırlanır. İşte Napoleon Bonaparte'nin en ünlü sözlerinden bazıları:
- "Liderler umut satar".
- "Zafer en çok azmedenindir."
- "Tarih, üzerinde anlaşılmaya varılmış bir yalanlar dizisidir."
- "Düşmanınız hata yaparken asla araya girmeyin."
- "Ölüm hiçbir şeydir ama mağlup ve onursuz yaşamak her gün ölmektir."
- "Güçlü insan, duygular ve zihin arasındaki iletişimi istediği zaman kesebilen kişidir."

Napoleon Bonaparte'nin Ölümü

Napoleon Bonaparte, sürgün edildiği St. Helena Adası'nda 5 Mayıs 1821'de hayatını kaybetti. Ölüm nedeni olarak karaciğer kanseri öne sürülmüştür. Ancak ölümüne dair çeşitli komplo teorileri ve şüpheler

de ortaya atılmıştır. Ölümünden sonra, cesedi oraya gömülmüştür. Napoleon Bonaparte'nin cesedi ölümünden sonra 1840 yılında Fransa'ya geri getirilmiş ve Paris, Les Invalides'deki bir anıt mezara gömülmüştür. Onun ölümü ve cesedinin yeniden gömülmesi, Fransız halkı ve dünya tarihçileri arasında halen bir tartışma konusudur.

St. Helena'da sürgünde geçirdiği yıllar, Napoleon'un fiziksel ve zihinsel sağlığının bozulduğu bir dönemdir. Burada fiziksel aktiviteleri sınırlıydı, sosyal izolasyon altındaydı ve sık sık sağlık sorunlarıyla boğuşuyordu. Bu dönemde, sürgünün koşulları ve izolasyonunun onun üzerinde büyük bir etkisi olduğuna dair iddialar bulunmaktadır.

Napoleon Bonaparte Hakkında Az Bilinen Gerçekler

- Napoleon, askeri kariyerine başlamadan önce matematikte yetenekli bir öğrenciydi ve bu bilgisi askeri stratejiler geliştirirken ona büyük bir avantaj sağladı.
- Napoleon, ana dili olan Fransızca'nın yanı sıra İtalyanca, İngilizce, Almanca, Latince ve Arapça gibi birçok dili akıcı bir şekilde konuşabiliyordu, bu da ona diplomatik ve askeri iletişimde büyük bir üstünlük kazandırdı.
- Napoleon, Elysee Sarayı'nı satın aldı ve yeniden inşa ettirdi. Bugün Elysee Sarayı, Fransa Cumhurbaşkanı'nın resmi konutu olarak hizmet vermektedir.
- Napoleon, orduya katıldığında sadece dokuz yıl içinde bir albay oldu, bu hızlı yükselişi, onun askeri yeteneklerini erken dönemlerde gösterdiğinin bir işaretiydi.
- Napoleon, Korsika'dan ayrıldıktan sonra 1815 yı-

lına kadar memleketini hiç ziyaret etmedi. Ancak sürgünden dönmesiyle birlikte adayı ziyaret etti.

- Mısır seferi sırasında, Napoleon ve ordusu kolonyal egzoz hastalığı olarak bilinen tifüs salgınına yakalandı. Bu da ordusunun büyük kayıplar vermesine neden oldu ve bu dönem Napoleon için oldukça zorlu geçti.

Napolyon Türkler için ne dedi?

Napolyon, Türkler için "Ne büyük bir ulus! Eğer onların başında bir liderleri olsaydı, tüm dünyayı ele geçirebilirlerdi" şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Kaynakça:

- ^ a b "John Meriman, 7. Ders:Napolyon, Türkiye Bilimler Akademisi Ulusal Açık Ders Malzemeleri: HIST 202: Avrupa Uygarlığı, 1648-1945, Erişim tarihi:11.05.2015" (PDF). 18 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (PDF) arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2015.
- ^ "Margaret Rodenberg , Bonaparte or Bonaparte? Mrodenberg.com 13.09.2012". 18 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2015.
- ^ "K. Vandermeulen, A. Deceuninck, K. Van Hoey Napoleon, a mathematician?, Mathsforeurope.digibel.b Erişim tarihi:11.05.2015". 30 Ağustos 2012 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2015.
- ^ "Margaret Rodenberg, Bonapartes Branded Corsican Outcasts, Mrodenberg.com 17.09.2012". 30 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2015.
- ^ a b "Kamil Çolak, Mısır'ın Fransızlar tarafından işgali ve tahliyesi (1798-1801), SAÜ Fen Edebiyat Dergisi (2008-II)" (PDF). 24 Eylül 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi (PDF). Erişim tarihi: 13 Mayıs 2015.
- ^ Burak Artuner, Napolyon Osmanlı Paşası olacaktı, Akşam gazetesi, 05.12.2004]
- ^ "General Michel Franceschi, The 13 Vendémiaire, Republic Coronation of Napoleon, NapoleonicSociety.com sitesi, Eylül 2005". 8 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2015.
- ^ "Napoleon and the Counter-Revolution 18 Fructidor Year V (September 4, 1797), Napoleon-empire.com, Erişim tarihi:13.05.2015". 18 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 13 Mayıs 2015.
- ^ a b c "İbrahim Refik, Napolyon'un Akka Kabusu, Sızıntı dergisi Şubat 1992". 18 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 13 Mayıs 2015.
- ^ "Koraltay Nitas, Fransa Yönetim Sistemi, Dünyada Kamu Yönetimi Araştırma Projesi, İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi Yayınları" (PDF). 18 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (PDF) arşivlendi. Erişim tarihi: 14 Mayıs 2015.
- ^ "Short biography of Napoleon Bonaparte :The Rise of the Empire, Napoleon-empire.com Erişim tarihi:14.05.2014". 29 Nisan 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 14 Mayıs 2015.
- ^ "Dan Graves, Napoleon Crowned Himself in Notre Dame, Christianity.com". 19 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 14 Mayıs 2015.

Orta Çağda Cadılık, Cadı Mahkemeleri ve Cadı Avları

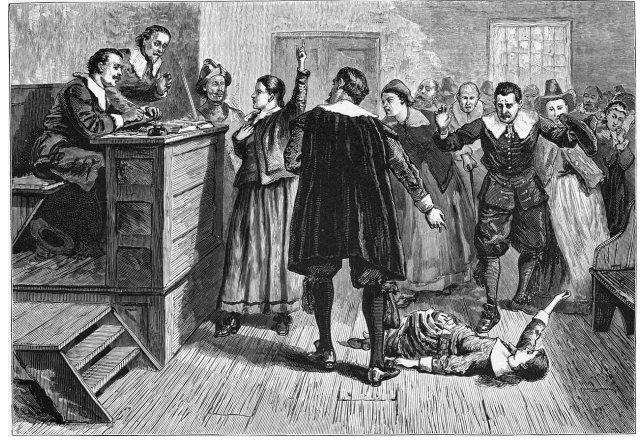
Elif Naz Gökcan, 10-B, 183055

"Cadı" terimi tarih boyunca pek çok anlam kazanmış bir sözcüktür, fakat genellikle bir cadı, Tanrı yerine Şeytan'a itaat eden ve ona yönelik çeşitli ibadet ayinlerinde bulunan kişidir. Cadıların iyiye veya kötüye kullanabilecekleri sihirli güçlere sahip oldukları inanılır, en fazla cadı olma ihtimali ile suçlanan kesim ise başta kadınlar olmak üzere sosyal anlamda dışlanmış kimseler ve fakir ya da yaşlı kitleleri de kapsamaktadır. Kadınların cadılık suçlamalarının neredeyse dörtte üçünü kaplamasına belirli etkenler katkı sağlamıştır. Kadınların Şeytan'ın aldatmacalarına kanma olasılığının daha yüksek olduğu inancı (örneğin İncil'de Havva'nın yasak elmayı yemeye kandırılması* veya Havva'nın "baştan çıkarıcı" özelliği ile "ilk cadı" kabul edilmesi) ve Orta Çağ gibi bir dönemde toplumun yargılayıcı tutumu cadılık suçlamalarını arttırmıştır. Şifacılık, ebelik gibi mesleklerde karışım ve "iksirlerle" uğraşan kadınlara da aynı önyargının işlenmesinin yanında Hristiyanlık, Orta Çağ'da kadın imgesini şekillendirilmesi ve "cadı" suçlamalarıyla kadınların de-

ğerinin oldukça düşürülmesinde ana bir faktör haline gelmiştir.

Peki, cadı avları nelerdir? 15. Yüzyıldan 18. Yüzyılın başlarına kadar (1350-1780 arası) süren cadı avı akınları; Avrupa ve Amerikan kolonilerinde gerçekleşen, cadıları tespit etme ve onları cezalandırma süreçlerine verilen isimdir. Özellikle Batı Avrupa kiliselerinde yaygınlaşan bu avlar, Papa'nın 1458'de din adamı ve profesörü olan Heinrich Kraemer'a cadı aramaları için araştırma izni verişinden sonra ciddi bir ilgi kazanmaya başlamıştır.

Cadı avları, başta toplumdaki vatandaşların sert yargılanma ve soruşturmaları yüzünden yerel yönetimler tarafından çok fazla onay görmemiştir, fakat sonradan Kraemer'ın "Cadıların Çekici" adlı, cadıların saptanmasını ve sorgulanmasını anlatmakla birlikte cadılara karşı acımasız taktikler öneren kitabının yayınlanmasıyla diğer din adamları da kendi vaaz ve kitaplarını öne sürmeye başlamıştır. Bu temelsiz ve kanıt belirtmeyen metinlere göre cadılar, Şeytan'a tapmaya ek olarak insan zehirlenme ve büyü ayinlerinde bulunma gibi faaliyetlere girmektedir. Söylentileri destekleyen delil bulunmamasına karşın cadı avları gittikçe yaygınlaşmaya devam etmiştir.

Dini liderlerin cadı avlarını teşvik etmesiyle yerel "cadı mahkemeleri" cadılıkla suçlananları alıkoyma ve cezalandırılmalarını gerçekleştirmiştir. Sorgulamalarda sıkça kullanılan çeşitli işkence taktiklerinin sonucunda birçok kişi masum olmalarına rağmen yalan itiraflarda bulunmuş ve başka kimselere de suçu yöneltmişlerdir. Cezalar ise hafif bir para cezasından yakılarak veya asılarak ölüme kadar farklılık göstermektedir. Her bölgenin kendi görüşleri ve yargılama işlemlerinin bulunması dolayısıyla toplum baskısından filizlenen suçlamaların da karşılığı değişim göstermektedir.

Akılda tutulması gereken bir nokta, cadı inancının ve cadı soruşturmalarnın arkasındaki motivasyonun o dönemlerde gerçekten derin ve temelli bir inanç olduğudur. Cadıların varlığı genel bir görüş olarak benimsenmiş ve somut gerçek özelliği kazanmıştır. Örneğin, İncil’de Eski Ahit Mısırdan Çıkış 22:18 Levililer 20:27 “Bir cadının yaşamasına müsamaha göstermeyeceksin” ya da Korintililer 14:34 “Kadınlar, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi toplanılarnızda sessiz kalsın. Konuşmalarına izin yoktur, Kutsal Yasa’nın da belirttiği gibi uysal olsunlar.” gibi ayetlerde belirtilen ve Orta Çağ insanın kutsal bulduğu emirler bu tür cadı avlama davranışlarına zemin hazırlamıştır. Pagan inançlarıyla harmanlanmış dini görüşler, sadece toplumdaki “cadıların” cezalandırılmasının meşrulaştırılmasını değil, ayrıca inançsal etkilerden meydana gelmiş korkunun ve şüphenin yer bulmasını sağlamıştır. Kısacası, cadı avları belirli kişileri toplumdan dışlama amacından ziyade o dönemin insanların büyük bir ciddiyetle inandıkları dini kurallar sonucunda cadıların da varlığına olan inançlarından ve korkularından doğmuştur.

Cadı avı akınlarından belki de günümüzde en yaygınca tanınmış olanı “Salem Cadı Mahkemeleri” adlı 1692-93 yılları arasında Amerika’nın New England bölgesinde geçen olaylardır. Yerel rahibin akrabaları olan Betty ve Abigail adlı iki küçük kızın acılı ve kas spazmları geçirdikleri nöbetler ve çıkardıkları ilginç

sesler sonucu bu tuhaf davranışlar şehrin doktoru tarafından “büyüye maruz kaldıkları” teşhisi gösterilerek halka bildirilmiştir. Salem’de başka küçük kızlar da benzer belirtiler sergilemeye başlamıştır ve kasabanın halkı cadılık faaliyetleriyle suçlanmıştır.

Salem cadı avlarının kaynağı 17. Yüzyılın başlarında Kuzey Amerika’ya göç eden Püritenler** olarak gösterilebilir. İngiliz hukuk sistemi ile İncil’in öğretilerinin harmanlandığı bu ortamda Püritenler, dinlerini yoğun bir şekilde günlük hayata aktarmakla kalmayıp kendi inançlarıyla uyuşmayan öğelere karşı hoşgörüsüzlükleriyle öne çıkmışlardır. Aynı rahatsızlıkları gösteren kızların acısından toplumdan dışlanmış üç kadın (Afrikalı bir köle, fakir ve evsiz bir kadın ve maddi durumu kötü yaşlı bir kadın) sorumlu tutulmuştur, günler süren sorgulamadan sonra cadı olmakla suçlanıp zindana gönderilen kadınlar Salem’de hatırı sayılır bir panik yaratmıştır. Halkın telaşı ve gittikçe artan tutuklamalara çare bulma amacıyla hâkimlerin doğrudan şüphelileri sorguladığı “Oyer ve Terminer” (“Dinle ve Karar Ver”) mahkemeleri açılmıştır. Bu mahkemelerde kullanılan “hayalet kanıt” uygulaması ise soruşturmalardaki kanıt yoksunluğunu ve tutarsızlığı göstermektedir. Hayalet kanıtı göre bir kimsenin suçlu bulunması için mağdurun cadıyla aynı görünümüne bir insanın ruhunu görmesi yeterlidir. Şeytanla iş birliği yapmanın da temeli olarak gösterilen, dedikodudan içgüdüye kadar bu nitelikte birçok “kanıt”, 19 kişinin asılarak*** ölümüne ve bir kişinin tahtalar arasında sıkıştırılıp taş işkencesiyle öldürülmesine yol açmıştır. Büyük bir çoğunluğu kadınlardan oluşan yaklaşık 200 suçlunun ise bir kısmı hapisanede hayatını kaybetmiştir, bir kısmı da avın sonuna doğru kiliseden af dilemiştir. Bazı yorumlamalarda Salem cadı avları talihsizliğin ve pişmanlığın ışığında görülse de dogmatik inançlarına bağlı, adalet sistemi kusurlu, izole bir toplumun kaderine bir işaret ve geleceğe bir uyarı olarak alınmalıdır.

Orta Çağ’da benimsenmiş prensipler ve cadılara karşı beslenen önyargılar günümüz dünyası hakkında pek çok sorunların göndermesi olarak ele alınabilir. Dini baskı, cahiliyet ve kuşku ortamı, kanıt yetersizliği ve kaynak bulma zorunluluğu gibi sebepler nasıl Orta Çağ insanını cadı avına ittiyse aynı nedenlerin -zaman önemli olmaksızın- insan aklını tutarsız ve belki

Dipnotlar:

* Hz. Havva’nın bu davranışı ışığındaki imajı, İncil’de Pavlus’un Timotesea 1. Mektubu 2/12-15’de “Fakat kadının öğretmesine ve erkeğe hâkim olmasına izin veremem, ancak sükutlu olsun. Çünkü önce Âdem, sonra Havva yaratıldı. Ve Âdem aldanmadı, fakat kadın aldanarak suça düştü.” sözlerine benzer birçok ayet ile insanların zihninde temellendirilmiştir.

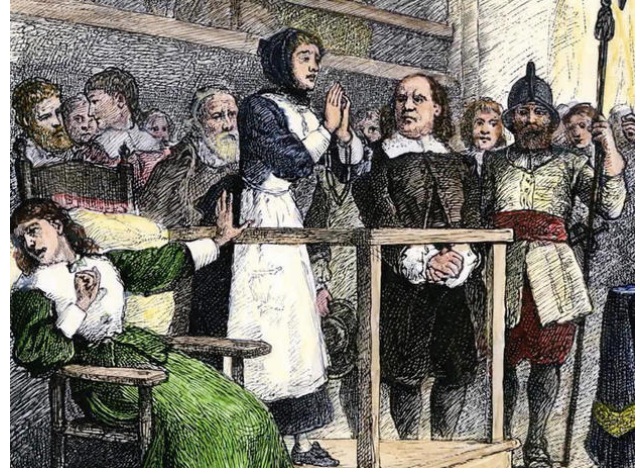
** Püritenler; Hristiyanlığın Protestanlık mezhebine inanan kimselerdir, fakat Protestanlıktan ayrı olarak dinlerinin sorgulanmasına veya yoruma açık bırakılmasına tahammül etmemenin yanında kendilerini “saflığı” aramaya adanmışlardır ve I. Elizabeth’in kilisede başlattığı reformist akıma karşı çıkmışlardır. Bu kilise ile uyuşmazlık onları Salem’e göç etmeye itmiştir ve cadı akınları boyunca gösterdikleri psikoloji ve katı anlayışta Püriten inançlarının oldukça önemli bir rolü vardır.

*** Yaygın inançların aksine Salem cadı mahkemeleri boyunca tek bir cadı bile yakılarak öldürülmemiştir. Salem’de çeşitli işkence metotları bulunsa da “cadı yakma” geleneği Avrupa’da görülen bir uygulama olmakla birlikte en ünlü kazıkta yakılma cezası Fransa’nın aziz koruyucusu Jeanne d’Arc (Joan of Arc’a) verilmiştir.

de saçma sayılabilecek sonuçlara yöneltmesi oldukça mümkündür. 21. yüzyılda "cadı" kavramı ne kadar olağanüstü ve kurgu bir karakteri çağırırsa da daha yaygın kuramsal fikirlerin de gelecek insanoğluna bir

o kadar hayal ürünü gelme olasılığı mevcuttur. Bu nedenle cadı avları ve cadı mahkemeleri tarihin ilginç fakat olabildiğince gerçek ve köklü bir parçası olarak varlığını sürdürmektedir.

Kaynakça:

- Yeni Çağda Cadı Avlarının Hukuku ve Salem Cadı Mahkemeleri, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Kulübü, Oğuz Ertürk, 31 Mayıs 2022, <https://www.iauhukukkulubu.com/post/yeni-%C3%A7a%C4%9Fda-cad%C4%B1-avlar%C4%B1n%C4%B1n-hukuku-ve-salem-cad%C4%B1-mahkemeleri>
- Cadı Mahkemeleri, Nörolojik Hastalık ve Sosyal-Politik Faktörler, BBC News Türkçe, 4 Ocak 2019, <https://www.bbc.com/turkce/vertfut-46749911>
- Ardahan Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dergisi, 2023, Özel Sayı, Hans Baldung Grien ve Cadı Avı Propaganda Resimleri, Berçem Gözde Ölmez, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2726522>
- Korkunun Kadınları": Cadılar ve Cadıcılık, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi Cilt: 13, Sayı: 2 - Güz 2010, Suna Arslan Karaküçük, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/117709>
- 1450-1750 Yılları Arasında Avrupa'da Cadılık, Tarih İncelemeleri Dergisi XXVIII / 2, 2013, 355-368, Yücel Aksan, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/58874?amp=1>
- Çirkin Tarih: Cadı Avları, TED-Ed, Brian A. Pavlac, https://www.ted.com/talks/brian_a_pavlac_ugly_history_witch_hunts/transcript?language=tr
- XV. Yüzyıl Batı Avrupa'sında Hristiyan Kadın İmgesi ve Cadı Avı, Sümeyra Zeynep Şahin, https://www.academia.edu/48802541/XV_Y%C3%BCzy%C4%B1l_Bat%C4%B1_Avrupas%C4%B1nda_H%C4%B1ristiyan_Kad%C4%B1n%C4%B0mgesi_ve_Cad%C4%B1_Av%C4%B1
- Avrupa Sanatında Cadı İmgesi (15. - 20. Yüzyıllar), Haydar Akın, https://www.academia.edu/37721104/Avrupa_Sanat%C4%B1nda_Ca

d%C4%B1_%C4%B0mgesi_15_20_Y%C3%BCzy%C4%B1llar_

- Avrupa'da Cadılık ve Cadı Avı: Çok Katmanlı Bir Karanlık Tarihsel Olgı, https://www.academia.edu/38009804/AvrupAda_Cad%C4%B1%C4%B1k_ve_CAd%C4%B1_Av%C4%B1_%C3%87Ok_kATMANI%C4%B1_B%C4%B0R_kArANI%C4%B1k_TAR%C4%B0HSEL_OIGu

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2726522>
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 2:
https://en.wikipedia.org/wiki/Salem_witch_trials#/media/File:Witchcraft_at_Salem_Village.jpg
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 3:
<https://elyazmalari.com/2019/12/20/ilksel-bir-kim-surecinde-kadınlar-cadi-avi/>
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 4:
<https://yuvayayolculuk.com/cadi-avlari-bir-dusmanlik-tarihi.html>
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 5:
<https://www.cbsnews.com/news/almanac-the-salem-witch-trials/>
Erişim Tarihi: 15.06.2024

Roma Ordusu'nun Tarihsel Gelişimi

Ege Saygı UYSAL, 10/B, 182038

Kartacalı'ların profesyonel orduları ve savaşmak için yaşayan barbar halklarla kıyaslandığında bir orduya göre yeterli profesyonellikte olmayan Roma ordusu, Roma İmparatorluğu büyüdükçe büyük ölçüde değişim ve gelişim gösteren bir ordu haline gelmiştir. Bu ordu aynı zamanda Auxillium adı verilen aslında Roma vatandaşı olmayan yardımcı kuvvetlerle de zaman içinde desteklenerek düşmanlarına karşı üstünlük sağlayabilen gelişmiş bir ordu düzeyine erişmiştir.

Krallık döneminin başlangıcında Roma ordusu pek de düzenli değil bir ordu değildi. Ordunun kullandığı ekipmanların kalitesi askerden askere değişiyordu ve askerlerin belirli bir üniforması dahi yoktu. Bu dönemde kullanılan ordu düzeni ise net bilinmemektedir.

Roma ordusuna yapılan ilk büyük değişiklik Roma İmparatorluğu'nun altıncı kralı olan Servius Tullius tarafından yapılmıştır. Bu yapılan değişiklikle birlikte orduya alınan askerler zenginliklerine göre beş sınıfa ayrılmıştır. Sınıflar arasında en zengin olan birinci sınıf iken en fakir olan beşinci sınıftır. Birinci ve ikinci sınıf askerler diğerlerine göre daha ağır zırhlıydı ve "pilium" denilen uzun mızraklara sahipti. Savaş düzeninde birinci sınıf askerlerin hemen arkasında ikinci sınıf askerler ve onların arkasında da üçüncü ve dördüncü sınıf askerler yer almaktaydı. Üçüncü ve dördüncü sınıf askerler hafif zırhlı birliklerdi. Amaçları ciritlerini fırlatarak orduya destek sağlamaktı. Beşinci sınıf askerler ise çok fazla paraları olmadığı için zırhsızlardı ve sadece sapan kullanırlardı.

Yunanlılardan esinlenen Romalılar bu dönemde "phalanks" düzenini kullanmaya başladılar. Phalanks düzeninde askerler bir hat haline gelerek geçilmesi çok zor olan ölümcül bir mızrak duvarı oluştururlardı. Ancak phalanks düzeninde askerler birden fazla yönden gelen düşman askerlerine karşı savunmasızlardı çünkü bu düzende askerlerin hareket kabiliyeti çok azdı. Bu yüzden Roma İmparatorluğu sınırlarını genişletince daha yavaş olan phalanks düzeni yerine daha esnek olan "manipulus" düzenine geçti.

Manipulus düzeninde phalanks düzeninin aksine askerler daha rahat hareket edebiliyorlardı. Bu düzende en önde zırhsız olan "Velites" adı verilen askerler vardı. Bu askerler 'parma' adı verilen küçük kalkanlara, ciritlere ve kılıçlara sahipti ve kolayca tanınmaları için kurt derisinden yapılan kasklar takarlardı. Ayrıca Velites'ler en genç ve fakir askerlerdiler. Onların hemen arkasında "Hastati" adı verilen askerler yer alırdı. Bu askerler genellikle genç ve fakirlerdi. Hafif zırhlıydılar ve Scutum adı verilen dikdörtgen kalkanlara, kılıçlara ve fırlatmak için kullanılan ciritlere sahiptiler. Onların arkasında bulunan "Principes" adı verilen askerler Hastati'ler ile aynı silahlarla donatılmıştı fakat daha ağır zırhlıydılar. Bu askerler daha deneyimli ve zengindiler

ve savaş sırasında Hastati'ler ile sürekli yer değiştirirlerdi. En arkada yer alan "Triarii" adı verilen askerler en deneyimli ve en zengin askerlerdi. Hastati'ler ile aynı ekipmanlara sahipti fakat fırlatmak için kullanılan ciritlerin aksine gerektiğinde Phalanks düzeninde olduğu gibi bir mızrak duvarı kurmak için uzun mızraklara sahipti.

Roma ordu düzenindeki en büyük değişiklik ise miltattan önce 1. yy. da Gaius Marius tarafından yapılmıştır. Hızla büyüyen imparatorluğun sınırları genişledikçe ordunun da büyümesi gerektiğini savunan Marius, Roma ordusunu büyük ölçüde değiştirmiştir. Profesyonel bir ordu kurmayı amaçlayan Marius ordudaki mülkiyete dayalı sistemi kaldırmış, askerlerin ekipmanlarını ve giysilerini standart bir düzene sokmuş, askerle standart bir maaş verilmesini sağlamıştır ve askerlik görevini tamamlayan Auxillium kuvvetlerine aileleri ile birlikte Roma vatandaşlığı vermiştir.

Marius orduyu daha da büyütme için Manipulus sisteminden Cohort sistemine geçirmiştir. Cohort sisteminde en küçük askeri yapıya 'Contubernium' denilirdi. Sekiz askerden ve iki adet günlük işlere yardım eden fakat savaşa katılmayan yardımcılarından oluşan bu topluluğun liderine ise 'Decanus' denilirdi Decanus olacak asker Contubernium'un içindeki arkadaşları tarafından seçilirdi ve genellikle daha deneyimli olurdu. On adet Contubernium bir araya gelerek seksen askerden oluşan bir adet Centurai oluştururdu. Bir Centurai'yi yöneten kişiye Centurio adı verilirdi ve onun Cornicen, Signifier ve Optio adı verilen yardımcıları vardı. Altı adet Centurai bir araya gelerek dört yüz seksen adet askerden oluşan bir adet Cohort oluştururdu. Cohort'u oluşturan Centurai'leri yöneten en deneyimli Centurio Cohort'un lideri olarak kabul edilirdi ve geri kalan Centurio'lar ona yardımcı olurdu. On adet Cohort ve birkaç süvari birliği bir araya gelerek Roma İmparatorluğunda en büyük askeri birlik olan lejyonu oluştururdu. Lejyonun içindeki her Cohort birden ona kadar numaralandırılırdı ve her birinci Cohort iki kat güçlü beş adet Centuria'dan oluşurdu. İki kat güçlü olan bu Centuria'nın liderlerine Primi Ordines denilirdi. Bunlardan en deneyimlisine Primus Pilus denilirdi ve lejyonun yönetiminin bir parçasıydı. Roma lejyonunun sembolü olan roma kartalını taşıyan kişiye Aquilifer denilirdi. Lejyonun Tribuni Militum adı verilen komuta biriminin bir parçası olan Praefectus Castrorum lejyonun günlük işlerini kontrol ederdi. Tribuni Militum şehrin soylu kişileri ya da imparator tarafından seçilirdi. Tribuni Militum'un liderine Legatus denilirdi ve senatonun bir parçasıydı. Orduda Kullanılan Askeri Ekipmanlar Gladius Kırk ile altmış santimetre olan bu kısa kılıcı lejyoner-

ler yakın dövüşler için kullanıyorlardı. Milattan önce yedinci yüzyıldan beri Roma ordusunda sıklıkla kullanılmaktaydı.

Bir Gladius ve kılıfı

Spatha

Yaklaşık bir metre olan bu uzun kılıç ilk başlarda sadece auxilium birlikleri tarafından kullanılıyordu fakat sonra lejyonerler de kullanmaya başladı. Milattan sonra üçüncü yüzyılın sonundan itibaren üretilmekteydi

:Bir Spatha örneği

Pugio

On beş ile otuz santimetre arasında olan bu hançer kişi üzerinde kolayca saklanabilmekteydi. Askerler genelde pugio'larını pilus'larına erişemedikleri zaman kullanmışlardır. Aynı zamanda Julius Ceasar'ın ölümüne sebep olan hançer de budur.

Bir Pugio ve kılıfı

Pilum

En çok kullanılan Roma silahıdır. İki metre uzunluğunda olan ve iki kilogram olan ve fırlatılmak için tasarlanmış bir cirittir. Düşman kalkanlarını delmek için tasarlanmıştır ve atıldıktan sonra metal ucu büküldüğünden dolayı düşman yerden bu ciritleri alıp geri fırlatamaz. Yaklaşık otuz metre menzilleri vardı.

İki adet bükülmüş Pilum

Hasta

Pilum'dan daha önce kullanılan bu mızrak iki metre uzunluğundaydı ve süvariye karşı çok etkiliydi.

Plumbata

Roma İmparatorluğuna özgü olan bu dartlar kurşun ile ağırlaştırılmışlardı. 30 metre kadar menzili olan dartların amacı yakın dövüş başlamadan düşmana zarar vermektir.

Plumbata başları

Kuşatma Ekipmanları

Onager

Roma imparatorluğu bu silahı kuşatmalarda duvarları yıkmak için kullanmışlardır. Büyük taş parçalarını çok uzak mesafelere fırlatan bu mancınık adını Onager adlı yaban eşeğinin yaptığı geri tepme hareketinden almıştır.

Onager örneği

Ballista

Devasa bir arbalet yayı gibi büyük oklar ve kaya parçaları atarak düşman surlarını yıkmaya yardımcı olması amacı ile kullanılan bir alettir. Aslında ilk başta Yunanlılar tarafından geliştirilmiş bu alet Roma Ordusunda önemli bir yere sahipti.

Ballista örneği

Scorpio

Küçük bir Ballista olan Scorpio adı verilen bu alet Onager Ve Ballista'nın aksine daha küçük oklar fırlattı. Düşman zırhlarını ve kalkanları delmek için tasarlanmış olan bu oklar hem saldırı hem de savunma için kullanılmaktaydı ancak binalara karşı etkili değildi. Muazzam bir menzile sahip olan bu silah ilk kez Roma İmparatoru Julius Caesar tarafından Gaul'lara karşı yapılan savaşta kullanılmıştır.

Resim 8. Scorpio örneği

Kalkanlar

Roma İmparatorluğu'nda günümüze kadar üç tip kalkan kullanılmıştır.

1. Scutum:

Bu dikdörtgen şeklinde ve oldukça ağır olan kalkan genellikle lejyonerler tarafından kullanılırdı.

2. Caetra:

Bu kalkan genellikle Auxilium piyadeleri tarafından kullanılırdı. Ahşap ve deri materyalden üretilmiş hafif yapıda bir kalkandı.

3. Parma 90 cm çapında ve yuvarlak biçimde olan bu kalkan küçük ancak oldukça kullanışlıydı.

Zırhlar

1. Lorica Hamata

Bir sürü zincirin iç içe geçmesiyle oluşan bu zırh hem lejyoner birlikleri hem de auxilium birlikleri tarafından kullanıldı. Demirden veya bronzdan yapılan bu zırh giyen kişiyi oklara karşı korumadığından ve de çok ağır olduğundan birinci yüzyılda kullanımdan kalktı ancak dördüncü yüzyılda tekrar kullanılmaya başladı. Birinci yüzyılda kullanıma giren bu zırh demir plakaların bir araya gelmesiyle oluşmuştu. Giyeni ok ve kılıç darbelerine karşı korusa da plakaların arasına gelen bir darbe ölümcül olabilirdi ve bu yüzden tam olarak Lorica Hamata'nın yerini alamamıştır.

Lorica Segmentata örneği

Lejyon Manevraları:

1. Testudo (kaplumbağa): Bir savunma düzeni olup askerler bir grup haline gelerek etrafını kalkanlar ile sarar ve düşmanın menzilli silahlarına karşı kendilerini korurular.

Testudo manevrası

2. Orbis

Bir grup askerin çevrelerini kalkanlarla sararak kendilerini korumaya çalıştıkları bu taktik genelde askerlerin etrafı düşmanlarla sarıldığında kullanılırdı. Son çare olarak kullanılan bu savunmada en içerde genelde yüksek rütbeli askerler bulunurdu.

3. Kama düzeni

Roma ordusu için çok önemli olan bu taktik savaş

alanında sıklıkla kullanılırdı. Düşman savunmasını yarmak için askerler üçgen şeklinde dizilirlerdi ve bir çıkıntı oluşturlardı. Bu düzende üçgenin ucunda yer alan askerler genellikle en deneyimli askerlerdi.

Kama düzeni

Kaynakça :

- https://www.mikeanderson.biz/2009/03/blog-post_14.html
- <https://www.youtube.com/watch?v=Rcbedan5R1s>
- <https://historycooperative.org/roman-weapons/>
- https://www.romanobritain.org/8-military/mil_roman_soldier_dagger.php
- <https://www.britishmuseum.org/collection/image/33368001>
- <https://x-legio.com/en/wiki/hasta>
- <https://www.historydefined.net/plumbata/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kBgXnjEpD7M>
- Antik Roma İnfografik, Nicolas Guillerat, John Scheid, Milan Melocco, kronik Yayınları 1. Baskı
- <https://roman-empire.net/army/tactics/>

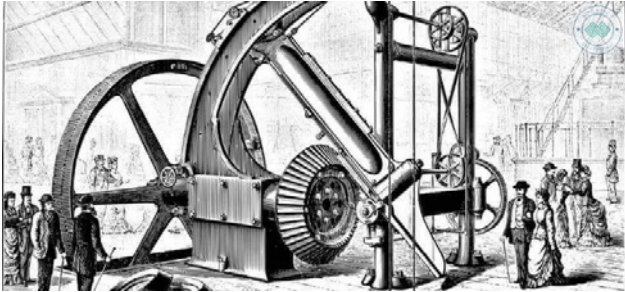
Sanayi Devrimi Sonrası Avrupa'daki İşçi Reformları

Elif Baykoç 11/Ş 142581

Sanayi Devrimi, 18 ve 19. Yüzyıllarda Avrupa'da ve dünya genelinde köklü değişimlere yol açan bir dönemdir. Sanayi Devrimi, insan gücüne dayalı üretimden makine gücüne dayalı bir üretime geçiştir. Teknolojik ilerlemelerin beraberinde endüstriyel üretimin artmasının yanında bu dönem toplumsal yapıda ve insan yaşamında birtakım değişikliklere sebep olmuştur.

18. Yüzyılda İngiltere'de başlayan Sanayi Devrimi, demir ile kömürün temel enerji kaynağı ve hammadde olarak kullanıldığı bir dönemdir. Bu dönem, kömür, buhar ve makinenin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan makineleşme çağını simgelemiştir. Buhar makinelerinin icadı ile el emeğinin yerini makineler ve seri üretim almıştır. Sanayi Devrimi birçok ekonomik, siyasi ve toplumsal değişimi de beraberinde getirmiştir.

Seri üretim beraberinde hammadde ihtiyacını getirmiştir bu da sömürgeciliği arttırmıştır. Batı ülkelerinin hammadde ve pazar arayışını teknolojik gelişmeleri yakalayamayan doğu ülkeleri karşılamıştır. Aynı zamanda şehirlerde fabrikalar açılmıştır. Bu fabrikalardaki insan gücüne olan ihtiyaçtan dolayı kırsal bölgelerden kente yoğun göçler yaşanmış ve şehrin nüfusu hızla artmıştır.

Değişen bu işleyiş ile beraber "işçi sınıfı" gibi toplumsal sınıflar ortaya çıkmıştır. Bu sınıf, genellikle fabrikalarda düşük ücretlerle ve zorlu çalışma koşullarında çalışan işçilerden oluşmuştur. İşçi sınıfının ortaya çıkması, sınıflı toplum yapısındaki dengeleri değiştirmiş ve işçilerin hak mücadelesinin önünü açmıştır.

Sanayi Devrimi döneminde kadınlar ve çocuklar da fabrikalarda çalıştırılmaya başlanmıştır. Özellikle teks-

til ve diğer endüstrilerde, kadınlar ve çocuklar ucuz işgücü olarak görülmüştür. Bu durum, toplumsal cinsiyet rolleri ve çocuk işçiliği gibi konuların gündeme gelmesine neden olmuştur.

Kadınlar, genellikle düşük ücretlerle ve kötü çalışma koşullarında çalışmışlardır. Fabrikalarda çalışan kadınlar, ev işleriyle birlikte ağır iş koşulları altında çalışmak zorunda kalmışlardır. Bu durum, kadınların sosyal ve ekonomik olarak daha güçsüz konuma gelmelerine neden olmuştur. Çocuklar ise, düşük ücretlerle ve genellikle tehlikeli koşullarda çalıştırılmıştır. Bu çocukların eğitim hakları ellerinden alınmış ve sağlıkları tehlikeye atılmıştır.

İşçi sınıfının mücadelesi Sanayi Devrimi döneminde önemli bir rol oynamıştır. Bu dönemde, işçilerin zorlu çalışma koşulları ve düşük ücretler karşısında verdikleri mücadeleler, toplumsal değişimin ve insan haklarının gelişimi için önemli adımlar atmalarını sağlamıştır. İşçiler, sendikalar kurarak güçlerini birleştirmiş, grevler ve direnişler düzenleyerek taleplerini dile getirmiş ve işçi hakları için yasal düzenlemelerin yapılmasını sağlamışlardır. Bu mücadeleler, sadece yerel düzeyde değil, ulusal ve uluslararası düzeyde de gerçekleşmiştir. İşçi sınıfının dayanışma içinde olması ve ortak mücadeleler yürütmesi, modern işçi haklarının ve sosyal adaletin oluşturulmasında önemli bir rol oynamıştır.

Kapitalist düzenle birlikte işçilerin yaşadığı sömürü ve zor koşullar karşısında örgütlenmeleri ve haklarını savunmaları kaçınılmaz bir gereklilik olmuştur. Ancak, işçilerin sadece örgütlenerek mücadele etmeleri yeterli değildir; çünkü işverenlerin karşısında güçlü bir

pozisyon elde etmek için daha geniş bir örgütlenme ve yönetim yapısına ihtiyaçları vardır. İşte bu noktada, işçilerin emeklerinin sömürüsüne karşı bir alternatif olarak sosyalizm doğmuştur.

Sosyalizm, ekonomik kaynakların kolektif sahipliğini veya yönetimini savunan bir ideolojidir. Bu ideolojiye göre, üretim araçları genellikle kamu mülkiyetindedir veya kamu tarafından kontrol edilir ve üretilen değerler toplumun geneline adil bir şekilde dağıtılır. Sosyalizmin temel amacı, ekonomik eşitsizlikleri azaltmak, yoksulluğu ve sosyal adaletsizlikleri gidermek, işçilerin ve toplumun genel refahını artırmaktır. Bu nedenle, sosyalizmde devletin rolü genellikle büyüktür ve kamu hizmetleri, sağlık, eğitim gibi alanlarda geniş kapsamlı sosyal politikalar uygulanır. Özel mülkiyetin sınırlandırılması veya ortadan kaldırılması, gelir ve servetin daha adil bir şekilde dağıtılmasını sağlayarak toplumsal adaletin ve eşitliğin sağlanması hedeflenir.

Ancak, sosyalizmin pratikte uygulanması ve başarılı olabilmesi için geniş kapsamlı sosyal reformların yanı sıra toplumsal bilincin de değişmesi gereklidir. İşçi sınıfının hak mücadelesine ek olarak, toplumun genelinde adalet, eşitlik ve dayanışma bilincinin geliştirilmesi önemlidir. Bu, eğitim, kültürel faaliyetler ve toplumsal bilinçlenme süreçleriyle sağlanabilir. Toplumun genelinde bu değerlere olan anlayışın artması, sosyalizmin temel prensiplerinin benimsenmesine ve uygulanmasına yardımcı olacaktır.

Sanayi Devrimi döneminde işçiler, zor çalışma koşulları, düşük ücretler ve çocuk işçiliği gibi sorunlarla mücadele etmişlerdir. Bu sorunlara karşı sendikalar kurarak örgütlenmiş, grevler düzenlemiş ve daha iyi çalışma koşulları talep etmişlerdir. Ayrıca, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan kısıtlamalara karşı da mücadele etmişlerdir. İşçi sınıfının bu reform talepleri, zaman içinde çeşitli düzeylerde etkili olmuştur ve işçi haklarının iyileştirilmesine katkı sağlamıştır. Ancak, elde edilen kazanımların tam anlamıyla işçilerin yaşam koşullarını iyileştirdiğini söylemek mümkün değildir, çünkü kapitalist sistemin yapısal sorunları ve işverenlerin direnişi devam etmiştir. Bunun yanında sosyalizm kalıcı bir ideolojiye dönüşmüştür.

Kaynakça:

- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdergipark.org.tr%2Ftr%2Fdownload%2Farticle-file%2F801854&sig=AOvVaw1-rvLigbiw7jmlLYFkc-gbbp&ust=1709280857398000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CAgQrpoMahcKEwj-Y1afEjdCEAxUAAAAAHQAAAAAQBA>
- <https://www.google.com/url?sa=t&rc=1&q=8esrc=s&source=web&cd=6&ved=2ahUKEwjqqK4jdCEAxVLVfEDHagtDY0QFno-ECCgQAQ&url=https%3A%2F%2Fdergipark.org.tr%2Ftr%2Fdownload%2Farticle-file%2F1246450&usg=AOvVaw2meJkx-HgnM6IDEr-vkfzVb1&opi=89978449>
- <https://www.google.com/url?sa=t&rc=1&q=8esrc=s&source=web&cd=6&ved=2ahUKEwjqqK4jdCEAxVLVfEDHagtDY0QFno-ECCYQAQ&url=http%3A%2F%2Fnek.istanbul.edu.tr%3A4444%2Fekos%2FTEZ%2F46620.pdf&usg=AOvVaw2oemUu27tayg-1LO5wql170&opi=89978449>

Sırp Ve Yunan İsyanları Arasındaki Farkların Başarılarına Etkisi

Mavisu Ulupınar 11/Ş 110479

Fransız Devrimi, tüm dünyayı derinden sarsan ve siyasi yapıların değişmesinde önemli rol oynayan milliyetçilik akımının doğmasına neden olmuştur. Bu akım ile pek çok imparatorlukta isyanlar çıkmış, azınlıklar kendi milletleri için bağımsızlık istemiştir. Bu milliyetçilik akımı sonucu yıkılma sürecine giren imparatorluklardan birisi de Osmanlı olmuştur. Şu ana kadar hoşgörü politikası ile ilerleyen Osmanlı Devleti, bünyesinde pek çok farklı toplumdan azınlık bulundurmaktadır. Ancak hem Avrupa'nın etkisi hem de milliyetçilik akımının bir sonucu olarak bu azınlıklar isyan etmiş ve Osmanlı'nın büyük ölçülerde toprak kaybetmesine neden olmuştur.

Bu azınlık isyanlarının arasından iki tanesi önemli olarak öne çıkmaktadır: Sırp isyanı ve Yunan isyanı. Bu iki isyan da sonuç olarak başarılı olmuş olsa ve Osmanlı'nın çöküşüne katkıda bulunmuş olsa da Yunan isyanının Sırp isyanına kıyasla oldukça daha kolay ve hızlı gerçekleştiği görülebilir. Bu farklılığın iki önemli sebebi vardır: milletlerin toplumsal yapıları ve Avrupa'nın etkisi.

Osmanlı'nın hoşgörü politikası nedeniyle topraklarında yaşayan azınlıklar asimile olmamış, kültürleri yozlaşmamıştır. Bu da farklı milletlerin farklı toplumsal yapılara sahip olmasına yol açmıştır. Sırp ve Yunan isyanları arasındaki önemli farklardan birisi de budur. Sırlar köylü bir millettir. Temel geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Üst mevki düzeylerde bulunmazlar ve dolayısıyla eğitim ve refah seviyeleri çok iyi değildir. İsyanlarının en büyük nedenlerinden birisi ise yaşadıkları Balkan topraklarının sürekli bir savaş sahası olmasıdır. Avrupa ile sürekli savaşta olan Osmanlı, Balkan topraklarından geçmekte, dolayısıyla bölgenin sakinleri, özellikle Sırlar zarar görmektedir. İsyanları milliyetçilikten ziyade bir barış isteği sonucu doğmuştur. Bunun yanında ise Yunanlar çok daha farklı bir toplum yapısına sahiptir. Refahın iyi olmadığı dönemlerde bile genelde burjuvalar Yunan milletinden çıkmıştır, Osmanlı'da ticaretle en çok uğraşan azınlıklardır. Bu ticaret sonucu kendi milletleri kültürel açıdan gelişmiştir ve ekonomik düzeyi iyidir. Bunun yanında taşıdıkları bir Antik Yunan kültürü vardır, yani demokratik düşünce onlar için o kadar uzak değildir.

Milliyetçilik akımı Yunanlıları Sırlara kıyasla daha derinden etkilemiştir ve Avrupa'nın desteği ile bir isyan başlamıştır. Bu farklı düşünce yapısı iki toplumun isyanlarının sonuçlarının farklı olmasının en büyük etkenlerinden birisidir.

Toplumsal yapıların farklılığının yanında isyanları destekleyen devletlerin de farklı olması, isyanların sonucunda etkili olmuştur. Sırların ana destekçisi Rusya'dır. Panslavizm politikası ile o döneme kadar Osmanlı topraklarında bulunan Sırları örgütlemeye çalışan Rusya, isyanların en büyük destekçilerinden biridir ancak o dönemde başlayan Napolyon Savaşları nedeniyle zarar görmüştür ve bu nedenle isyana karşı desteğini askıya almak zorunda kalmıştır. Bunun yanında ise bütün Avrupa Yunan isyanını desteklemektedir. Fransız Devrimi sonucu milliyetçilik politikasından etkilenmekten korkan Avrupa devletleri, bunun karşısında durma ve monarşik imparatorluklarını sürdürme kararı almışlardır. Ancak durum Osmanlı'ya gelince farklı bir tutum sergilenmiştir. Osmanlı'nın toprak kaybetmesi ve Akdeniz çevresinde daha zayıf, Avrupai bir devlet olması için İngiltere gibi güçlü devletler Yunan isyanına destek çıkmıştır. Milliyetçilik politikası, Antik Yunan'ın demokratik düşünce yapısı ve İngiliz desteği ile Mora yarımadasında bir isyan çıkmış ve Yunanlılar bağımsızlığını kazanan ilk azınlık olmuştur.

Sonuç olarak Osmanlı'nın çöküşüne katkıda bulunan azınlık isyanlarının aralarında farklar olduğu görülebilir. Her ikisi de sonuçta başarılı olsa da Yunan isyanının Sırp isyanına göre oldukça daha hızlı ve kolay gerçekleşmesinin nedenleri toplumsal yapıların farklılığı ve Avrupa'nın desteği olarak dikkat çekmektedir. Yani bir milletin toplumsal yapısı ve onu destekleyen devletlerin gücünün, o toplumun başarısını etkilediği görülebilir.

Resim kaynakça:

<https://www.webtekno.com/haber/amp/127840>

<https://www.hisartmuseum.com/tr/Page.asp?ID=140>

Türkler ve Yahudiler: Kurtuluş

Kayrahan Akgün, 9/A, 130142

Türklerin ve Yahudilerin tarih boyunca etkileşime girmesi, üç kıtayı birleştiren Anadolu'nun çeşitli kültürlerle ev sahipliği yapmasından kaynaklanmaktadır. İki kavmin ilişkisi bu duruma çok güzel bir örnek oluşturmaktadır. Yahudilerin Anadolu'da ilk topluluklarını kurmaları M.Ö. 200'ü bulmuştur. Bu topluluk Manisa'nın Salihli ilçesindeki Sardis antik kentinde yaşamıştır. Sardis'ten sonra Anadolu'daki diğer yerleşimlerde de yaşamaya gitmişlerdir.

Bu huzurlu yaşamları Bizans İmparatorluğu'nun 422 yılında Yahudileri sınır dışı etmesiyle sona ermiştir. Bu kararın geri alınması için 400 yıl gerekmiştir ve Yahudilerin Anadolu'ya geri dönmelerine izin verilmiştir. Geri dönenler Yunanca konuşan Romanyot Yahudileridir. Her ne kadar Bizans kapılarını Yahudilere açsa da onlara çok fazla ayrımcılık yapılmış ve Yahudilerin değerleri ve kültürleri yok edilmeye çalışılmıştır.

Selçuklu Bağdat'ı ele geçirince Anadolu'yu kontrol altına aldı ve Yahudilere bir umut ışığı oldu. Bunlar Yahudilerin Selçukluları kurtarıcı olarak görmelerini sağlamıştır. Ama Anadolu yüz yıllık çalkantılı bir hakimiyetten sonra Moğollar tarafından ele geçirilmiştir. Yaklaşık bir yüz yıl daha geçtikten sonra bir başka Türk devleti olan Osmanlı tekrar onlara umu-

dun parlak ışığını göstermişti. Öncekinden farklı olarak bu sefer Osmanlı bütün Romanyot yerleşimlerini ele geçirdi. Bu fetihlerde Yahudilerin Osmanlı'ya çok fazla yardım ettiği görülmektedir. Bu yardım ve gördükleri umut karşılıksız kalmamıştır. Türkler savaşçı bir ırkken Yahudilerin daha çok propaganda ve finansa yatkın bir ırk olması Osmanlı'nın ve Yahudilerin çıkar ilişkisine girmesini sağlamıştır. İnsanlar çıkar ilişkisini bencil bir ilişki olarak görse de karşılıklı bir çıkar olmayan ilişkiler yürüyemez. Bunu tarih birçok kez göstermiştir. Türkler Yahudileri koruyor ve Yahudiler ekstra vergi veriyordu; oldukça efektif ve başarılı bir yaklaşımdı. Türklerin Yahudilerle olan ilişkisi Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesinden sonra daha da derinleşmiştir. Bunun nedeni İstanbul'da baskı altında kalan birçok Yahudi'nin daha kurtarılmış olmasıdır.

Bu olayların bir kanıtı olarak Rabbi Yitzchok Zarfati'nin bir mektubunda "Emin olun ki, Türkiye bereketin bol olduğu bir ülkedir, isterseniz burada huzur bulacaksınız." demesi gösterilebilir. Rabbi Yitzchok Zarfati'nin bu mektubu geri dönüşsüz kalmamıştır. Avrupa'da eziyet çeken ve çekmeyen bir çok Yahudi, Türkiye yani Osmanlı'ya göç etmiştir. Bu büyük göç 1350'lerden 1400'lerin başına kadar devam etmiştir. Bunun üzerine 1492'de İspanya'da çıkan Elhamra Karamamesi 1490-1500 arasında Osmanlı'ya yapılan Yahudi göçünü yaklaşık 100 000 kişiye çıkarmıştır. Osmanlı'ya yapılan bu göçlerden sonra İstanbul'daki evlerin %11'i, Selanik'teki evlerin çoğu Yahudi evi olmuştur. Özellikle Selanikte olan bu nüfus artışı Yahudi kültürünü yaymıştır. Bunun üzerine Selanik dünyanın Yahudi İspanyolcası, Judeo-Spanish, merkezi olmuştur. Bu göçün başka bir etkisi ise bilimsel gelişmelerdedir. Zamanın padişahı olan 2. Bayezit'in divan doktorları Yahudidir. Aynı zamanda İspanya'dan göç eden Yahudiler birçok teknik ve teknoloji getirmiştir. Bunların çoğu navigasyon ve silah üretimiyle ilgili olsada göç eden Yahudilerin getirdiği en önemli teknoloji matbaadır. Bu matbaa David ve Samuel ibn Nahmias tarafından kurulmuştur. Bu ne kadar büyük bir geliş-

me olsa da Yahudilerin kurduğu matbaa Osmannlı'da önemli yazıların ve Kur'an'ın çoğaltılmasında kullanılmamıştır ve sadece İbranice yazılar basılmıştır. Bunun nedeni Osmanlı'nın, matbaanın yazar ve güzel sanatlarla ilgilenen meslekleri kötü etkileyeceğini düşünmesidir. Başka bir gelişme ise Selanik'e göç etmiş Yahudilerin çuha üretimine katkıda bulunmasıdır.

Türkler ve Yahudilerin ilişkilerinde yaşanan üçüncü Büyük olay Yavuz Sultan Selim'in İsrail ve Suriye'yi ele geçirmesidir. Fetihden sonra Yahudilerin çoğu İsrail'e göç etmişlerdir. Uzun zamandır birlik halinde olmayan Yahudileri birleştirmiş ve Yahudi halkını kontrol etmeyi kolaylaştırmıştır.

Türklerin ve Yahudilerin ilişkilerinin ilk kırılma noktası "Sahte Peygamber" olayıyla gerçekleşmiştir. Sabetay Tzvi 1626'da İzmir'de mesihin doğacağı günde doğan bir Romanyottur. Erken bir yaştan itibaren mesih olduğunu söylemeye başlamıştır. Bu iddialarından dolayı İzmir'den atılmış ve İsrail'e gitmiştir. Orada da aynı şeylerini söyledikten sonra yalancı ilan edilmiştir. Buna rağmen hatırı sayılır bir inanan toplayıp topluluğunu büyötmeye başlamıştır. Bir süre sonra İzmir'deki Yahudi topluluğunun lideri olmuştur. Bundan cesaret alan Sabetay Avrupa ve Afrika'ya çağrılar göndermiştir. Birkaç topluluk bu çağrılara olumlu yanıt verse de Avrupa'daki çoğu rabbi Sabetay'ın yalancı olduğunu ve Yahudilik kurallarını yıktığını dile getirmiştir. Sabetay'ı Osmanlı için sıkıntı çıkarmaya başladığı için Sultan Sahte Mesih yakalamış ve ona iki seçenek

sunmuştur: ölüm ya da İslama geçiş. Sabetay İslamı seçmiştir bu yüzden yalancı olduğu açığa çıkmıştır. Dönemin bazı Yahudileri Osmanlı'nın Sabetay'a yaptıklarından dolayı Osmanlı'ya çok kızmışlardır. Günümüzde hala Sabetay'ı takip edenler vardır.

Sabetay'ı takip ederek İslama geçenlere "dönme" denirdi. Sayıları yaklaşık 10 000 kadardı. Bu dönemler Kurtuluş Savaşı'nın ardından Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında çok etkili olmuşlar ve batıya yakın ideolojileri desteklemişlerdir.

Seküler Türkiye ve sekülerleşen Osmanlı'da Yahudileri diğer vatandaşlarla eşitleyen çalışmalar yapılmıştır. Tanzimat Fermanı'ndan sonra herkes eşit muamele görmeye başlamıştır. Modern Türkiye'de yaşayan ve Türk'üm diyen kişiler Türk sayılmaya başlanmıştır ve herkese eşit davranılmaya çalışılmıştır.

1800'lerin sonu ve 1900'lerin başında Rus İmparatorluğu pogromları, Yunanistan'da çıkan Yahudi karşıtlığı ve Balkan Savaşları Osmanlı'ya başka bir Yahudi göçü olmasını sağlamıştır. Bunun yanında 2. Dünya Savaşı Yahudiler ve Türklerin ilişkisini güçlendirmiştir. 2. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin tarafsız olması Yahudiler için çok iyi bir güvenli bölge yaratmıştır. Türkiye'nin en fazla yahudi kurtardığı yer Fransa'dır. Fransa'da bulunan Türk diplomatları kendi hayatlarını riske atarak çoğunlukla Türk Yahudileri ve Yahudileri kurtarmışlardır. Fransa'da bulunan diplomatlar; Cevdet Dülger, Fikret Şefik Özdoğancı, Namık Kemal Yolga, Bedi'i Arbe, Mehmed Fuat Carim, Necdet Kent ve Behiç Erkindir. Bu diplomatların çoğu Türk Yahudileri Türkiye'ye götürmek ve düzensiz Türkiye vatandaşlığı vermektir. Türkiye savaş sırasında yurtdışındaki Türk Yahudilere düzenli olarak bunu düzenle-

melerini istemiştir. Fransa'da Fransız Yahudileri daha fazla imtiyaz aldığı için çoğu kişi bunu yapmamıştır ve Fransız Yahudisi olmuşlardır. Fakat Almanya Fransız Yahudilere baskı yapmaya başlayınca Türk vatandaşlığı çıkarmak isteyen birçok insan olmuştur. Oradaki diplomatlar fazla hızlı işlem yapamadığı için bunun yerine düzensiz vatandaşlık yani "gayri muntazam" vatandaşlık tezkeresi vermişlerdir.

Bunun yanında Behiç Erkin'in 1. Dereceden Demir Haç Madalyası vardır ve o bu güçten yararlanarak çok fazla Yahudi'yi kurtarmıştır. Bu kanunları Türk Yahudilerine tatbik edemezsiniz. Çünkü benim ülkemde din, dil ırk ayrımı yoktur. Behiç Erkin'in "Benim vatandaşlarımızın belirli bir kısmına belirli zorunluluklar dayatmak bizim kanunlarımıza aykırıdır." sözü çok popüler olmuştur. Görevini Pariste yapmayıp başka bir yerde yapan iki diplomatta Selahattin Ülkümen ve Şevket Fuat Keçeci'dir. Şevket Fuat Keçeci Macaristan, Budapeşte'de görevini yapmıştır ve orada Macar Yahudilerini kurtarmıştır. Selahattin Ülkümen Yunanistan Rodos adasında görev yapmıştır. Orada yaklaşık olarak 1 700 Yahudi trenlere yerleştirilirken Ülkümen Almanlarla konuşarak Türkiye vatandaşlarını kurtarmış ve aynı zamanda Türkiye vatandaşı sayıldığını söylediği 30 kişiyi kurtarmıştır. Bunu Türkiye yasalarında Türkiye vatandaşlarının eşlerinin de Türkiye vatandaşı olduğunu iddia etmiştir. Bununla yaklaşık olarak 50 kişi kurtarmıştır. Ama sonrasında Almanlar öğrenmişlerdir ki Türkiye yasalarının hiçbir maddesinde öyle bir şey yoktur.

Kaynakça:

- <https://www.yadvashem.org/righteous/stories/ulkumen.html>
- <https://repository.bilkent.edu.tr/server/api/core/bitstreams/a6bb6557-acde-4ddd-8e-b3-94c3671549de/content>
- <https://aish.com/the-history-of-the-jews-of-turkey/>
- <https://www.desperate-hours.eu/english/turkishdiplomats.html>

Görsel Kaynakça:

- Resim 1:
https://avim.org.tr/images/uploads/Yorum/Jews-of-Salonika-1917-e1467746179845_1.jpg
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 2 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9e/Alhambra_Decree.jpg/375px-Alhambra_Decree.jpg
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 3:
https://lh3.googleusercontent.com/proxy/kq-ggmhycoJk04kgv3F0aUah3vjQc0pT1loIg0F2g-TITxe0yeMuEVb0dkefqIN1aMXqbIZv2bSyOrpx5_IE1AL4ZKsXNhHm9W1Zr0CcaPs2l0
Erişim Tarihi: 18.06.2024
- Resim 4:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b9/Behi%C3%A7_Erkin.jpg/270px-Behi%C3%A7_Erkin.jpg
Erişim Tarihi: 18.06.2024

Ahilik

Ege Coşkun 10/B 120910

Ahilik Türklerin köklü kültürel öğeleri arasında yer almaktadır. Cömert ve eli açık gibi anlamlara gelen ahilik, Malazgirt Savaşı'nın başarısından sonra Türklerin Anadolu'ya göçünün artmasıyla birlikte Türkleri birlikte tutacak ve Anadolu'yu Türkleştirmeye yardım edecek bir sistem olarak ortaya çıkmıştır. Bu sistem Osmanlı'nın kuruluşu ve Anadolu'nun vatanlaşmasında büyük bir role sahip olan Ahi Evran Veli tarafından kurulmuştur. Ahilik aynı zamanda Türklerin Anadolu'da yerleşik hayata geçmesine ve bu bölgede ticaretin güçlenmesinde de etkili olmuştur. Esnaflar arasında kurulmuş bir sistem olarak bilirse de bu teşkilatın içerisinde başlarda askeri görevliler, devlet adamları ve müderrisler gibi başka gruplarının da bulunduğu bilinmektedir.

Böylesine değerli ve köklü bir sistem olmasıyla ahilik, günümüzü çeşitli alanlarda etkilemiştir fakat bu etkilerin içerisine dalmadan önce ahiliğin oluşum sürecini, temel sistemini ve amacını anlamak önemlidir. Ahiliğin ortaya çıkışının ana sebebi Anadolu'da yeni göçlerle oluşan Türk nüfusunu Bizans ve Moğollara karşı teşkilatlandırmak olsa da bu sistemi şekillendiren başında din olmak üzere birçok faktör bulunmaktadır. Ahilik Kuran'da yer alan isar (fedakârlık), infak (Allah için harcamak) ve uhuvvet (kardeşlik) gibi ilkeleri temel esaslar olarak almaktadır. Ahiliğin aynı zamanda Arabistan ve İran'da bulunan fütüvvet teşkilatlarından da etkilenecek ortaya çıktığı söylenebilir.

Ahiliği şekillendiren başka bir özellik de Türk kültürüdür. Bir devlette oluşan herhangi bir teşkilatlanmanın kültüründen etkilenmemesi zaten neredeyse imkansızdır. Bu sebeple de ahilik, Türk kültüründe bulunan alplik, dayanışma, cesaret ve misafirperverlik gibi öğeleri de kapsamaktadır.

Anadolu'daki ilk Türkçe fütüvvetnameler ahiliğin ana hedefini insanın dünyada ve ahiretteki mutluluğunu sağlamak ve "Aleme nizam vermek" olarak ifade etmiştir. Ahilik temeli de peygamber sünneti ve Kur'an-ı

Kerim'e dayalı dini-tasavvufi eserler olan fütüvvetnamelere dayalıdır. Bu fütüvvetnameler ahilik için; giyinmek, yürümek, alışveriş yapmak, misafirlığe oturmak, büyükleri ziyaret etmek, hasta ziyareti, mezarlık ziyareti, hamamda yıkanma gibi günlük hayatın birçok yönüyle ilgili kurallar koymuştur.

Ahilik sistemine bakıldığında ise bu teşkilatın kendine has bir eğitim sistemi ve Selçuklu ile Osmanlı'nın ekonomik sistemini temellendiren bir iktisadi sisteme sahip olduğu görülmektedir. Ahilerin oluşturduğu bu eğitim sisteminde akşamları zaviye ve tekelerde teorik olarak fütüvvet esasları öğretilir ve gün içinde yapmak, çırak, kalfa, usta sistemi kullanılarak uygulamalı bir eğitim verilirdi. Bu eğitim sistemi İslam kurallarını hayata geçirirken bir yandan öğrencilere esnaflığın temelini ve hoşgörülük gibi esasları aktarırdı.

Ahiliğin temel sistemi olan iktisadi sistemi helal kazanç, dayanışma, emeğe saygı, çalışmak ve kalite gibi temel hususlara dayalıdır. Bu esaslar ihtiyaç fazlasını ihtiyaç duyanlara dağıtma ve ürünleri yüksek kalitede yetiştirme gibi değerli öğeler oluşturmuştur.

Ahilik sisteminden, kuruluşundan ve amacından da anlaşıldığı gibi bu bir esnaf dayanışmasından öte olarak Anadolu'yu Türkleştirmede ve o bölgede köklü ve güçlü bir ekonomik ve ticari yapının oluşmasında

büyük bir rol oynamıştır. Dolayısıyla böyle büyük bir kültürel öge olarak da özelliklerini günümüze kadar taşımıştır. Öncelikle ahiliğin ahlak ve dayanışmaya bağlı bir sistem olmasının günümüzde de daha ahlaklı bireylerin, yakın ve güçlü bağların ortaya çıkmasında bir rol oynadığı söylenebilir.

Eskişehir’de yapılan bir çalışmada da ahiliğin Eskişehir’de nasıl izler bıraktığı akademisyenlerle yapılan bir röportajda konuşulmuştur. Bu konuda akademisyenler ortak olarak, ahiliğin izleri hala görülse de bu sistemin ana kural ve özelliklerinin devam etmediğinden bahsetmişlerdir. Örneğin akademisyenler “Bu, Fütüvvetname okuduklarından değil gelenekten getirdikleri bilgilere dayanır. Yani gizli bir Ahilik anlayışı esnafın ve cemiyetin gönlünde yatıyor.” ve “Günümüz Eskişehir’inde Ahilik düşüncesinin laiklik ilkesi dolayısıyla

dini yönü zayıflasa da esnaf hala dükkanını besmele ile açar. İş yerlerinde hala ahiliği simgeleyen bazı tablolar asılmaktadır.” sözleriyle ahilik sisteminin günümüzde artık ancak bir gelenek olarak izlerinin görüldüğünden bahsetmişlerdir.

Kısacası Anadolu’yu Türkleştirme ve birliktelik sağlamak amacıyla oluşturulmuş ahilik sistemi çok köklü kültürel bir miras haline gelmiştir. Esnaf arasında dayanışma sağlayan bu sistemin Selçuklu ve Osmanlı’yı çok büyük bir şekilde etkilediği, ekonomi ve birliktelik yönlerinden güçlendirdiği anlaşılabılır. Ayrıca bu kültürel ögenin köklülüğü günümüze kadar getirdiği izlerinden de görülür. Eski halinde bulunmasa bile ahilik günümüzdeki esnaf grubunun günlük hayatında bulunmaktadır ve yakın, dürüst ve ahlaklı bir esnaf toplumunun bulunmasında rol aldığı söylenebilir.

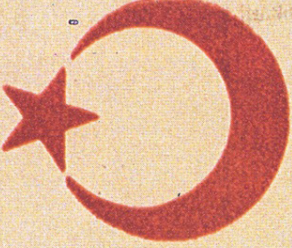
Kaynakça:

- Müdürlüğü, K.V.İ.Ş. Ahilik Kültürü, T.C. Kırşehir Valiliği Resmi Web Sitesi. <http://www.kirsehir.gov.tr/ahilik-kulturu> (Ulaşım tarihi: 28 Şubat 2024).
- İstesob (2015) Ahilik – meslek SİRRIİSTANBUL esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ..., Ahilik. <http://www.istesob.org.tr/ahilik-meslek-sirri/> (Ulaşım tarihi: 28 Şubat 2024).
- Ejder OKUMUŞ, Şeyma ALTAR, Fatma HAZAR, Kamil SARITAŞ, Ayşe Yorulmaz et al. (2018) Ahilik Kültürü ve Günümüze Yansımaları (Eskişehir Örneği), İslam Veri. https://isamveri.org/pdfdrg/D04068/2018_8/2018_8_OKUMUSE_SARITASK.pdf (Ulaşım tarihi: 08 Mart 2024).

Atatürk ve Anadolu Kalesi

Duru Yıldız, 11/Ş, 173009

T. C.

NÜFUS HÜVİYET CÜZDANI

No. 993.815 * B.

No. 51

İşbu cüzdan otuz iki sayfadır.

Aile ismi, yani lâkap ve şöhreti	Atatürk
Adı	Kemâl
Babasının adı	Ölmüş Ali Rıza
Anasının adı	Ölmüş Zübeyde
Doğum yeri	Selânik
Doğum tarihi	1881

No. 993.815 * B.

Kemalizm, bir Türk devrimi ideolojisi olarak doğan Türk aydınlanmasıdır. Türkiye'nin dönemsel koşulları ele alındığında Kemalizm antiemperyalizm ve çağdaşlaşma hareketidir. Atatürk Kurtuluş savaşında Türk milleti ile birlikte büyük bir özgürlük mücadelesi vererek çok yönlü bir devlet insanı olduğunu kanıtlamış ve bunun sonucunda şekillendirmiş olduğu Türk devriminin adına Kemalizm denmiştir. 9 Mayıs 1935 yılında toplanan Cumhuriyet Halk Partisi dördüncü genel kongresi programında "Yalnız birkaç yıl içinde değil, geleceği de kapsayan tasanlarımızın ana

hatları burada toplu olarak yazılmıştır. Partinin güttüğü bu esaslar Kamalizm prensipleridir." burada görüldüğü üzere Mustafa Kemal Atatürk Kemalizm kavramını Kamalizm olarak adlandırmıştır. Atatürk'ün bu kavramı kullanma sebebi Türkçe'de kale anlamında olan "Kamal" kelimesinden gelmektedir çünkü, Atatürk Anadolu'yu bir kale olarak görmekteydi. Emperyalistlerin, bir Türk yurdu olan Anadolu'nun üzerindeki amaçlarını Sevr antlaşmasıyla bunu gözlemlemiştir. Bu sebeple Cumhuriyet sonrası devrim ideolojisiyle modern bir Türkiye oluşturarak bu kaleyi güçlendirmek istemiştir.

Hatta son kimliğinde de ismi Kamal olarak yazmaktadır. Kamal ismi spekülasyonlara sebep olmasına rağmen asıl anlamı "kaledir". İbranice kökenli bir kelime olduğu iddiaları yanlıştır çünkü aynı Arapça'da olduğu gibi kalın "k" ve ince "k" farklı anlamlar taşır.

Atatürk'ün Kemalizm'i dogmatik değildir çünkü çağa ayak uydurarak sürekli değişimi amaçlar bu sebepten dolayı Kemalizm bir ideolojidir. Kemalizm'in öncülüğünde Mustafa Kemal Atatürk'ün birçok çağdaşlaşma projeleri bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı şunlardır: Çağdaş Türkiye Projesi, Türk Ulus Devlet Projesi, Rumeli Savunma Hattı Projesi, Ordu İle Siyaseti Ayırma Projesi, Spor ve Beden Eğitimi Projesi, Anadolu'nun İşgalinin Önleme Projesi, Sosyal Fabrika Projesi, Uçak Sanayi Projesi... Kemalizm sayesinde bu projeler, yeni savaştan çıkan bir devlet yapısını da ele

alarak çok kısa bir sürede gerçekleşmiştir. 1954 sonrası Kemalizm kavramı yerine Atatürkçülük almıştır. Aslında çoğu insanın aynı anlama geldiğini düşündüğü bu iki kavram birbirlerinden birçok alanda birbirlerinden ayrılmaktadır. Hatta şu an ki Kemalizm olarak adlandırılan kavram bile Atatürk'ün kurduğu Kamalizm ideolojisinden ayrılmaktadır. Gerçek şu ki Mustafa Kemal Atatürk'ün sağlığında Atatürkçülük adında bir kavram yoktur. Şu an ki Kemalizm olarak sayılan ideoloji Atatürkçülük olmakla birlikte, Atatürkçülük Kemalizm'in dogmatikleşmiş halidir.

Türkiye Cumhuriyet'inin kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ü anlamak demek, onun ilkelerini, inkılaplarını, devrimlerinin ışığında Kemalizm'i (Kamalizm) doğru kavrayarak ve hayatımıza uyarlayarak gerçekleşir. Kamalizm Ahmet Taner Kışlalı'nın dediği gibi geçmişin bekçiliği değil geleceğin öncülüğü, Prof. Dr. Bedia Akarsu'nun da dediği gibi bir Türk Aydınlanmasıdır. Günümüz dünyasında ülkemizi Çağdaş Medeniyet seviyesine getirebilmemiz için Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Kemalizm ideolojisindeki ilkeleri benimseyerek, hayatımızın her alanında uygulamalıyız.

"Yüksel Türk, senin için yüksekliğin hududu yoktur. İşte parola budur."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Kaynakça:

- <http://www.politics.ankara.edu.tr/mulkiye-hakkinda/ataturkun-mulkiyelilere-hitabi/>
- <https://www.odatv.com/analiz/kamal-is-mi-nereden-geliyor-84720>
- <https://www.avnioztopcu.com/dersbelgeligi/cumhuriyet.htm>
- <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/kemalizm/>
- Akl-I Kemal Atatürk'ün Akıllı Projeleri – Sinan Meydan

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1: https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Atatürk%27ün_993_815_seri_numaralı_nüfus_cüzdanı.jpg
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 2:
<https://www.turkhackteam.org/konular/yuksekozunurluklu-ataturk-fotograflari-2nokta.1292339/>
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 3:
<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/fotograf-sanatcilari-anitkabirde-bulustu/564332>
Erişim Tarihi: 15.06.2024

Birim 731 Nedir?

Miraç Tuna Tekin, 11-Ş, 161394
Gaya Umay Ayan, 11-U, 110551

Birim 731 yasal olarak 2. Dünya savaşında Japonya'da yer alan bir halk sağlığı departmanıydı ama üstünden geçen yıllar ile biriken kanıtlar sayesinde bu birim hakkındaki üzücü gerçekler gün yüzüne çıkmıştır.

Birim 731 Japon İmparatorluk Ordusu'nun ikinci Çin-Japon Savaşı ve 2. Dünya Savaşı sırasında, savaş daha sakinken gerçekten iyi amaçlarla bir halk sağlığı departmanı olarak yönetiliyordu. Ancak savaş gittikçe ciddileşmeye devam ederken Birim 731'deki bilim adamları ilk başta yaptıkları gibi deneyleri personele izin veren feragatnameleri imzalayan gönüllüler üzerinde yapmak yerine Emperyalist Japon mantığı ile insan olarak görmedikleri nızasız savaş tutsaklarına deneyden daha çok işkenceye benzeyen ve çoğu zaman ölümle sonuçlanan korkunç ve merhametsiz prosedürler uygulamaya başladılar.

Nasıl Deneyler?

Yasal olarak bu deneylere verilen amaç 1925 Cenevre Anlaşmaları tarafından yasaklanan savaşta biyolojik veya kimyasal silahları kullanmaya hazırlanmaktı. Yıllarca biriken kanıtlar ve tanıklıklar sayesinde bu deneylerin genel olarak ne içerdiklerini öğrenebiliriz.

Zhongma kalesi, Birim 731'in insanlar üzerinde deney yapma ihtiyacı için kullanıldı. İlk deneyler, Çin anakarasından getirilen siviller üzerinde yapıldı.

Başlangıçta hücrelerin içindeki denekler iyi besleniyor ve sağlıklı tutuluyordu. Araştırmacılar, halihazırda sağlıklı olan bu denekleri alarak, vücut üzerindeki etkilerini görmek için birkaç gün boyunca yavaşça kanlarını akıtmak, susuz bırakmak veya aç bırakmak gibi korkunç "deneyler" yapıyorlardı. Bu testler sırasında denekler ayrıca veba gibi çeşitli hastalıklara maruz bırakılırdı ve enfeksiyonun çeşitli aşamalarında, muhtemelen denekler hala bilinçliken canlı canlı kesilirdi. Tüm bunlar insan vücudunu daha iyi anlamak adı altında yapılmıştı. Birim 731'in 1935'teki çalışmaları bu birimin savaşın geri kalanı boyunca yapacaklarına kıyasla oldukça küçüktü. Japonya hükümeti Birim 731'in araştırdığı konseptleri beğenip birime daha çok finansal destek ve askeri rezervlere daha fazla erişim sağladı ve bu desteğin sayesinde Birim 731 2. Dünya Savaşı'nda Naziler'in Yahudiler üzerinde yaptığı deneylere benzer ve hatta daha acımasız olarak nitelen-dirilebilecek deneyler yaptı.

Olanlar Nasıl Örtbas Edildi?

Japonya Ağustos 1945'in başlarında teslim olmaya hazırlanırken Birim 731'in imha edilmesini emretti. 9 Ağustos 1945'ten itibaren mikrop savaş programının tüm kanıtlarını yok etmek için dinamit kullanıldı.

Japonya'nın biyolojik savaş konusunda ilerleme kaydetmesi gerektiğini, çünkü her ülkenin ufukta bir savaş olduğunu görebildiğini ve Japonya olmasa bile ABD gibi daha korkutucu bir gücün bunu yapabileceğini iddia ederek vahşeti meşrulaştıran Birim 731'in lideri Korgeneral Shiro Ishii ve diğer liderler duruşmadan muaf olmakla kalmadılar, ABD'nin maaş bordrosuna alındılar çünkü ABD biyolojik silahların askerler ve siviller üzerindeki etkilerine ilişkin Japon bulgularını kendi potansiyel askeri kullanımı için istiyordu.

Birim 731'de Olanlar Nasıl Ortaya Çıktı?

Seiichi Morimura'nın "The Devil's Gluttony" adlı kitabının 1980'de Japon Komünist Partisi'nin gazetesinde seri olarak gösterilmesi ile birim 731'de olan olaylar ortaya çıkmıştır. Sonradan 1981 ve 1982'de iki cilt olarak yayınlanmıştır. Bu kitaplar, 731. Birim'in operasyonları hakkındaki gerçek bilgileri verdikleri iddiasındaydılar. Tabii bu kitapların kesin bir doğruluğa sahip olmadığını belirtmekte ve uzmanlar tarafından sorgulandığını belirtmekte de fayda var.

Birim 731'e Japonya'nın Tepkisi

Japonya'nın 1945 de teslim olması ile Birim 731 resmi olarak sonlandırılmıştı. Proje'nin ağır bir şekilde gizli olması, kanıt olarak gösterilebilecek çoğu şey yok edilmesiyle sonuçlandı ve Japon hükümeti yaptığı deneyleri 1988'e kadar kabul etmedi. Bunun sonucu Çin hükümeti olaylar hakkında farkındalık yaratmaya başlayıp olayların olduğu yere 1982'de müze yapmıştır. 1988'de olay Japonlar tarafından kabul edilse bilse yapılanlar hakkında özür dilenmedi. Hatta çok yakın zamanda yapılanların yanlışlığı kabul edilmiştir. Uzun zaman boyunca olanların saklanması sonrasında Birim 731'de katılımcı olan kişilerin düzgün olarak yargılanmamasına sebep olup yaptıklarının cezalarını asla görmemeleriyle sonuçlanmıştır. Yıllar boyunca Birim 731 vakası tekrardan açılmıştır ve içinde olan birkaç kişi olaylar hakkında konuşmuştur.

Japonya 2. Dünya Savaşından Sonra İmajını Nasıl Düzeltti?

Savaş'ta birçok masum insana yaptıkları cani katliamlar ve işkence içeren deneyler yüzünden Japonya'nın itibarı hoş değildi. İnsanları yaptıklarından bilgisiz tutmak için medyayı değiştirmeye yöneldi. 2000'lerde Japonya'nın saldırgan başlığı değişmeye başladı. Eski büyük güç statüsü nedeniyle Japon askeri teknolojisine yönelik küresel talebin yüksek olmasına rağmen, Japonya bunun yerine, belki de Japonya'nın düşman bir ulus olarak küresel algısını tehdit edici olmayan bir ülkeye yeniden yönlendirmek için eğlence endüstrisine yatırım yaptı. Bunun sayesinde bütün dünya tarafından izlenen ve sevilen karakterler (Astro Boy ve Godzilla gibi) ortaya çıktı. Artık anime,

manga ve pop idollerinin bulunduğu yeni bir kültür vardı. Ayrıca video oyun marketi ve oyunları destekleyen elektronik cihazların ortaya çıkması Japonya'nın silah taleplerini elektronik cihazlar ve video oyunları ile değiştirmiştir. Hala günlük hayatta bir çoğumuzun kullandığı Sony, Mitsubishi ve Panasonic markaları Japonya'dan gelmesi elektronik marketinde hala başarılı bir hizmet olduğunu gösterir. Japonya'nın adını değiştirmekteki çaresizliği daha önceden hiçbir yerde görülmeyen bir kültürü bütün Dünya'ya sunmuştur. Daha önceden sahip olduğu cani başlığını değiştirmek için yeni dönemde kendisini tatlı bir kültürün içine sokmuştur. Bu dönemin kültürünün adı da "kawaii" yani tatlıdır.

Kaynakça:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Unit_731
- <https://www.thepublicasian.com/rewriting-history-japans-erasure-of-its-imperialism/>
- <https://ahf.nuclearmuseum.org/ahf/history/unit-731/>
- <https://www.thepublicasian.com/rewriting-history-japans-erasure-of-its-imperialism/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Seiichi_Morimura
- <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/17/japan-unit-731-imperial-army-second-world-war>
- [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(02\)11015-4/abstract](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(02)11015-4/abstract)
- The Devil's Gluttony, Seiichi Morimura
- <http://repository.ums.ac.id/bitstream/handle/123456789/15460/JURNAL%20FIX.pdf?sequence=7&isAllowed=y#:~:text=Japan%20utilized%20something%20that%20can,as%20a%20tool%20of%20diplomacy>
- <https://www.thepublicasian.com/rewriting-history-japans-erasure-of-its-imperialism/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Seiichi_Morimura

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1:
<https://www.theguardian.com/world/2018/apr/17/japan-unit-731-imperial-army-second-world-war#img-1>
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 2:
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Building_on_the_site_of_the_Harbin_bioweapon_facility_of_Unit_731_関東軍防疫給水部本部731部隊\(石井部隊\)日軍第731部隊旧址_PB121201.JPG](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Building_on_the_site_of_the_Harbin_bioweapon_facility_of_Unit_731_関東軍防疫給水部本部731部隊(石井部隊)日軍第731部隊旧址_PB121201.JPG)
Erişim Tarihi: 15.06.2024
- Resim 3:
<https://www.usatoday.com/story/entertainment/books/2023/07/24/seiichi-morimura-dead-the-devils-gluttony-author/70459429007/>
Erişim Tarihi: 15.06.2024

Dünyanın İlk Jet Savaş Uçağı: Messerschmitt Me 262

Demir Nazlıaka, 10-F, 171550

İnsanlık tarihinde savaşlar, askeri teknolojinin ilerlemesindeki en büyük etken olmuştur. Savaşa giren ülkeler, düşmanlarına karşı üstün olmak için savaş ekonomisine geçerek askeri teknolojiye daha çok yatırım yapar, daha çok araştırmanın yapılmasını sağlar ve böylece daha üstün olur. 2. Dünya Savaşı askeri teknolojiye insanlık tarihinde görülmemiş bir hızlanmaya neden oldu. Örneğin savaşın başında Kuzey Afrika'da İtalyanlar ve İngilizler azami hızları yaklaşık 400km/sa olan çift kanatlı CR.42 Falco ve Gloster Gladiator uçaklarıyla savaşıırken savaşın sonlarına doğru Almanlar azami hızı 900km/sa olan Messerschmitt Me 262 uçağı ile Amerikan B-17 ve B-24 bombardıman uçaklarına ciddi miktarda hasar veriyordu. Zamanının en hızlı savaş uçaklarından P-51 ve P-38'den bile yaklaşık 200km/sa daha hızlı uçabilen Me 262 kendi isteğiyle diğer uçaklara saldırabiliyordu ki bu dönemde savaş uçaklarındaki en önemli faktör hızı. Çünkü azami hızı diğerlerine göre daha yüksek olan uçak, düşman uçakları tarafından vurulacak mesafeye girmemekle beraber düşman uçaklarını da yakalayabilme potansiyeline sahiptir. De Havilland Mosquito uçağının bombardıman varyantları da hızını kullanarak düşman uçaklarının menziline girmekten yararlanıyordu.

Havacılık tarihinde efsanevi bir yere sahip olan Me 262 uçağının ortaya çıkışı, 1930'ların sonlarına denk geliyor. 1930'larda biri İngiltere'de biri Almanya'da olan iki uçak mühendisi uçaklar için yeni bir itiş gücü olan jet motoru üzerine çalışıyordu. İngiltere'deki mühendis Frank Whittle iken Almanya'daki mühendis Hans Von Ohain'di. Frank Whittle, jet motoru fikrini şirketlere gösterip bu inanılmaz teknolojiyi hayata geçirmek için gereken parayı elde etmeye çalışırken Hans Von Ohain daha şanslıydı. Hans Von Ohain, jet motoru fikrini Alman Heinkel şirketine başarılı bir şekilde pazarladı ve bu icadın çalışan prototipini hayata geçirmek için gereken kaynaklara ve finansmana sahipti. Heinkel mühendisleriyle beraber yaptığı jet motorunu He 178 uçağının itiş gücü kaynağı olarak kullandı ve 27 Ağustos 1939 tarihinde bu uçak, bir jet motorunun itiş gücünü kullanarak uçan

ilk uçak oldu. Jet motoru teknolojisinin deneyimlendiği bu uçak, Almanya'nın 1 Eylül 1939'daki Polonya işgalinden çok kısa süre önce uçtu ve bu teknolojinin gelecekteki potansiyelini ön gören Almanlar "Projekt 1065" adı altında jet motorunu kullanacak bir gelişmiş savaş uçağının prototipi üzerine çalışmaya zaten başlamıştı.

Messerschmitt şirketinin "Projekt 1065" adlı projesi Reichsluftfahrtministerium (Havacılık Bakanlığı) tarafından istenen belirli özelliklere sahip bir savaş uçağına dayanıyordu ve bakanlığın istediği özellikler, zamanına göre kesinlikle çok iddialıydı. Uçağın en az 1 saat boyunca uçabilmesi ve azami hızının en az 850km/sa olması isteniyordu. Zamanının popüler savaş uçakları olan Bf-109 ve Spitfire gibi uçakların ilk varyantlarının azami hızlarının yaklaşık 550km/sa olduğunu göze alınca ne kadar iddialı bir istek olduğunu anlaşıyor. Bakanlığın istediği özelliklere sahip savaş uçağının yapımı çoğu Alman uçak şirketi tarafından delice bulunsa da Almanya'nın en önemli havacılık şirketlerinden Messerschmitt bu proje için (Polonya'nın işgalinden birkaç ay önce) çalışmaya başladı ve Nisan 1939'da uçağın çizimleri yapıldı ve Haziran 1939'da Havacılık Bakanlığına gönderildi. Ancak savaşta kullanılan Me-262 ile Haziran 1939'da çizimleri bakanlığa gönderilen Me-262 arasında önemli bir fark vardı. Çizimleri yapılan uçağın jet motorları kanat içinde bulunurken 5 yıl sonra Amerikan bombardıman uçaklarını indiren uçağın jet motorları kanadın altında bulunuyordu. Uçağın yapımı ilerlerken uçağı 850km/sa hızına çıkarmayı amaçlayan jet motorlarında çok büyük teknik sıkıntılar yaşandığı için uçağın tasarımı durakladı. Jet motorlarında sıkıntı çıkmasaydı Me-262 çok daha erken hizmete girebilirdi ve bu teknoloji İkinci Dünya Savaşı'nın kaderiyle oynayabilirdi. Me-262 uçağının başta kullanması planlanan BMW 003 jet motorları sonunda hazır oldu ve jet motorlarının beklenenden çok daha ağır olduğu ortaya çıkınca kütle çekim merkezini geriye almak için kanatlara 18.5

derecelik süpürme yapıldı. Alman mühendisler tamamen farkında olmasa bile kanat süpürmenin yüksek hızlara ulaşabilen savaş uçaklarındaki önemi Soğuk Savaş'ın başında F-86 Sabre ve MiG-15 uçaklarında anlaşılacaktı. Uçak ilk başta 18 Nisan 1941'de piston motorlarla uçmayı başardı ve jet motorlarıyla uçuşu planlanırken Kasım 1941'de BMW jet motorlarıyla bir test uçuşunda motorlar durunca uçağın aslında hazır olmadığı keşfedildi ve sonunda Junkers şirketinin Jumo 004 motorlarıyla 18 Haziran 1942'de tamamen jet motoru gücüyle uçak başarılı bir şekilde uçtu.

Uçağın Jumo 004 jet motorlarıyla başarılı bir şekilde uçuşu üzerine hizmete alınması planlanıyordu ancak yeni jet motoru teknolojisini kullanan bu uçağın birkaç önemli sıkıntısı vardı. Motorların bakıma ihtiyacı olana kadar kullanılabilme süresi (Özellikle ilk motorlarda) sadece 25 saat civarındaydı. Hem Jumo 004 motorunun hem de BMW 003 motorunun yaklaşık 200 saatlik ömrü olması da kesinlikle bu kadar yüksek talep edilen bir uçak için yeterli değildi. Jet motorlarının kullandığı nikel ve kobalt gibi ısıya dayanıklı stratejik materyallerin az bulunduğu savaş ekonomisi dönemini de gözde bulundurunca motorları hizmette tutmak oldukça zordu. Dolayısıyla böyle maddeler için de ısıya dayanıklılık gibi özelliklere diğer maddeler kadar sahip olmayan alternatif maddeler ve motorun hizmette kalma süresi daha da azaldı. Ayrıca uçağın yapımının en yoğun olduğu 1944-1945 yıllarında Alman fabrikaları ve şehirleri durmadan bombalanıyordu ve sonuç olarak uçağın üretimi daha da sıkıntılı oldu. Savaşın sonlarına doğru Me-262 adeta yer altı sığınaklarında ve ormanlarda üretiliyordu. Bu, sadece Me-262 için geçerli değildi. Binlercesi üretilmesi planlanan jet uçağı He-162 de uçak fabrikaları tamamen bombalandığı için aynı sıkıntıyı çekiyordu. Uçağın üretimi dışında yedek parça bulmak da oldukça büyük bir sıkıntıya dönüşmüştü ve bunlar arasındaki en önemli şey olan yakıt da az miktarda bulunuyordu. Yakıt faktörü Alman Hava Kuvvetleri'nin hava gücünü en çok etkileyen sıkıntılardan biri oldu ve bu sıkıntı Sovyetleri ve Amerikalıları geri püskürtmekte planlanan tanklarda da görüldü. Bu uçağı üretenlerin de genellikle ölene kadar çalıştırılan ve her potansiyel fırsatta savaş uçaklarını sabotaj etmekle uğraşan savaş esirleri tarafından üretildiği unutulmamalıdır. Savaş esirleri tarafından uçak ve tank üretilmesi sonu-

cunda uçaklarda da tanklarda da oldukça fazla arıza yaşandı. Hatta bir savaş esirinin bir top mermisine bile gerek patlayıcı koymaması sonucu bir Amerikan B-17 uçağının kurtulduğu bile olmuştur. Bu, kuşkusuz bir şekilde özellikle hassas parçalar barındıran Me-262'yi de etkiledi. Sonuç olarak toplam 1,430 Messerschmitt 262 üretildi. Sorun, üretilen toplam uçak sayısında değil, bir zaman diliminde aktif hizmette bulunan Me-262 uçağında bulunacaktı.

Tüm bu zorluklarla beraber eninde sonunda uçak 19 Nisan 1944 tarihinde Luftwaffe (Alman Hava Kuvvetleri) hizmetine girdi. Sadece Almanya'nın değil, Dünya'nın ilk jet savaş uçağı olmuştur Me-262. Hizmette girdiği tarih, Amerikan ve İngiliz Hava Kuvvetleri'nin Almanya'yı en çok bombaladığı dönemlerden birine denk geliyordu yani Almanlar, bu uçağı gerçekten çok ihtiyaç duyuyordu. Her ne kadar Almanlar bu uçağın hizmette olduğu süre boyunca bir zaman diliminde en fazla 100 aktif Me-262'ye sahip olsa bile uçağın psikolojik etkileri olduğu kesindi. Bu uçakla ilk defa karşılaştıklarında müttefik bombardıman ekipleri gözlerine inanamadılar. Bomba bırakan uçaklara karşıdan gelince Me-262 ve bombardıman uçaklarının birbirlerine yaklaşma hızı saniyede 320 metreydi. Bu o kadar hızlıydı ki Alman Me-262 pilotları o kocaman bombardıman uçaklarına vurmakta zorlanıyordu. Bombardıman uçaklarındaki nişancılar da Me-262'leri vuramıyordu çünkü elektrik taretlerdeki ateş etme bilgisayarı bu kadar yüksek hızlar için programlanmamıştı. Ancak Alman pilotların vurmakta zorlanmalarında başka bir sebep de vardı. 540m/saniyelik bir hıza sahipti. Bu her ne kadar hızlı görünse bile hava savaşlarının birkaç yüz metrelik mesafeler arasındaki uçaklar arasında yapıldığını unutmamak ve zamanının diğer uçaklarının silahlarının mermi hızlarının yaklaşık 1000m/s olduğunu akılda bulundurmamak gerekir.

Sonuç olarak Me-262 pilotlarına en fazla 600 metrelik mesafeden ateş etmeleri emredildi. Ancak yine de uçağın kullandığı silahlar, askeri havacılıkta adeta bir devrim niteliğindeydi. Uçağın silahları olan 30mm boyutundaki 4 MK108 topu, tek mermide bulunan patlayıcı miktarı sebebiyle görülmemiş bir güce sahipti. Almanların diğer uçaklarda yaygın olarak kullandığı 20mm top ile B-17 ve B-24 bombardıman uçaklarının en az 20-25 mermide indirildiği ortaya çıkarken 30mm MK108 mermilerinden sadece

4 tanesinin bir bombardıman uçağını indirmekte yeteceği ortaya çıktı. Yani uçakta 4 tane top bulunduğu da göze alınca bu "Uçan Kale" olarak nitelendirilen uçakların indirilmesi için bir anlığına tetiğe basması bile yeterliydi. Me-262, büyük bir grupla ne kadar etkili olabildiğini 18 Mart 1945'te bir hava saldırısında çok etkili bir şekilde kanıtlayacaktı. Jagdgeschwader 7 (JG7) ekibine ait 37 Me-262, 1,221 bombardıman uçağı ve 632 savaş uçağı bulunan bir uçak formasyonuna saldırdı ve 3 Me-262 kaybı karşılığında 12 bombardıman uçağı ve 1 savaş uçağı indirdi. Me-262 uçağının bombardıman uçaklarına saldırırken yaşadığı en büyük tehlike de şaşırtıcıdır. Uçağın yüksek hızı sahip olmasıyla mermilerinin çok yavaş olması, jet uçağının bombardıman uçaklarıyla çarpışma riskini doğurmuştu. Pilotların bombardıman uçaklarına ateş etmek için sahip olduğu süre en fazla iki saniyeydi. Bu soruna çözüm bulmak için Almanlar uçağın altına R4M roketlerini taktı. Bombardıman uçaklarının silüetinin en büyük olduğu pozisyon olan yandan saldırarak uçakları indirmeyi hedeflediler ve oldukça başarılı da oldular. 31 Mart 1945'te bir bombardıman saldırısında bu roketleri de kullanarak Me 262 uçaklarını 2 uçak kaybetmenin karşılığında 13 bombardıman uçağı indirdi. Bu, inanılmaz iyi bir orandı ancak ortada bir sorun bulunuyordu: Müttefiklerin bu saldırıda 469 uçağı vardı ve 13 uçağın indirilmesi, psikolojik olarak etkili olsa bile maddi olarak bir fark yaratmayacak derecede azdı.

Müttefikler, Me-262 uçağına karşı aceleyle taktik geliştirmekle uğraştırdı. Uçak, kesinlikle bombardıman uçaklarının mürettebatının psikolojisine zarar veriyor, daha fazla sayıda bulunduğu takdirde de gündüz yapılan bombardıman görevlerini iptal ettirme riskine sebep oluyordu. Neyse ki Müttefikler, özellikle Amerikalılar, bombardıman filolarıyla beraber savaş uçağı da gönderiyordu. Asıl sorun, Me-262 o kadar hızlıydı ki piston motorlu savaş uçakları Me-262'lere karşı taarruza geçmeden uçak, bombardıman uçaklarına karşı taarruzunu tamamlamış oluyordu. Ancak eninde sonunda Müttefikler bir taktik geliştirdi. 900km/sa. azami hızına sahip bu uçağı indirmenin tek yolu, uçak yavaşken idi. Bu da uçak iniş yaparken ya da uçak kalkış yaparken oluyordu. Me-262, inerken ve kalkarken özellikle güçsüzdü çünkü zamanının jet motorlarının kalkış ve iniş için düzgün bir hıza erişmesi, kontrollerin hassaslığından dolayı kolay bir şekilde ayarlanamıyordu. Alman Hava Kuv-

vetleri, bunu havalimanlarına uçaksavar koyarak engellemeyi çalıştılar ancak yine de birçok Me-262 bu şekilde kayboldu. Savaşın sonunda en az 100 Me-262 savaşta kayıp verilirken Me-262, 542 müttefik uçağı indirdi. Günümüzde bu efsanevi uçağın oldukça fazla örneği müzelerde bulunurken replikalarını Amerika Birleşik Devletleri'nde bulmak da mümkündür.

Kaynakça:

- Axis History Forum. Equipment of Soviet engineer brigade in Army 1942 - Axis History Forum. (n.d.). <https://forum.axishistory.com/viewtopic.php?t=259094>
- Messerschmitt Me-262. The Collings Foundation. (2020, July 9). <https://www.collings-foundation.org/aircrafts/messerschmitt-262/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=d38EX-BxPzms>
- <https://www.youtube.com/watch?v=8BYLJ-LOYTs0>
- Nanton Lancaster Society, Bomber Command Museum of Canada Archives. (n.d.). <https://www.bombercommandmuseumarchives.ca/>
- Opposition. Sabotage – The Holocaust Explained: Designed for schools. (n.d.). <https://www.theholocaustexplained.org/resistance-responses-collaboration/opposition/sabotage/>

Görsel Kaynakçası:

- Resim 1: <https://acesflyinghigh.wordpress.com/2019/08/17/the-survivors-messerschmitt-me-262-germanys-jet-fighter/>
Erişim Tarihi 18.06.2024
- Resim 2: <https://www.jetsprops.com/prototype/the-heinkel-he-178-aircraft-pioneering-the-jet-age.html>
Erişim Tarihi 18.06.2024
- Resim 3: <https://defencyclopedia.com/2017/05/16/entering-a-new-age-germanys-stormbird-the-me-262/>
Erişim Tarihi 18.06.2024
- Resim 4: https://www.reddit.com/r/WWIIplanes/comments/qljo9z/an_abandoned_me_262_production_line_in_the_forest/
Erişim Tarihi 18.06.2024
- Resim 5: <https://www.landmarkscout.com/r4m-or-kan-german-air-to-air-rocket/>
Erişim Tarihi 18.06.2024
- Resim 6: https://www.reddit.com/r/Warthunder/comments/l6qpyw/me262_captured_on_p51_gun_camera_as_its_coming/
Erişim Tarihi 18.06.2024

TARİH ZÜMRESİ ETKİNLİKLERİ

ANKÜTÖK'2024

Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı Özel Anadolu ve Fen Lisesi Tarih Kulübü'nün iş birliği ile 17 Nisan tarihinde düzenlenen 12. Tarih Öğrenci Konferansı'na (ANKÜTÖK'2024) okulumuzdan bir öğrenci grubu ile katıldık. Lise Tarih Zümresi öğretmenlerimizden Rabia Göymen rehberliğinde, 11/Ş sınıfından Duru Yıldız ve Yasemin Güdüllüoğlu "Coco Chanel: Modanın Efsanevi İkonu" adlı sunumlarını konferans kapsamında gerçekleştirdiler.

Öğrencilerimiz bu çalışmalarında moda dünyasının dönüşümünde iz bırakan Coco Chanel'in moda tasarımı, kadın hakları, siyaset ve sanat üzerindeki etkilerini incelediler. Chanel'in yenilikçi ruhu, estetik anlayışı ve öncü tasarımlarıyla nasıl bir devrim yarattığına dikkat çektiler. Ayrıca Chanel'in marka stratejileri ve bugün hala etkileri hissedilen tasarım prensipleri üzerine de derinlemesine bir bakış sundular.

Öğrencilerimizin sunumları tüm katılımcılar tarafından beğeni topladı ve ilham verici olarak değerlendirildi.

KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ GEZİSİ

"Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Ankara'nın Başkent Oluşunun 100. Yıldönümü etkinlikleri kapsamında, okulumuz 11/Ş ve 11/U sınıfı öğrencileri, Tarih öğretmenleri Rabia Göymen ve Muazzez İlhan rehberliğinde, 12 Ekim Perşembe günü Kurtuluş Savaşı Müzesi'ni (I. Meclis) ve Cumhuriyet Müzesi'ni (II. Meclis) ziyaret ettiler. Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde Kurtuluş Savaşı'nı başlatan ve Cumhuriyete giden yolda köklü adımlar atılmasını sağlayan Büyük Millet Meclisi'ni gezen öğrencilerimiz, birinci elden tarihi kaynakları yakından inceleme fırsatı elde ederek, aynı zamanda UB 20.yüzyıl Türkiye dersi projeleri için kaynak tarama çalışması yaptılar.

ÜRK MUTFAĞININ OLUŞUMUNDA VE ZENGİNLEŞMESİNDE İLKÇAĞ UYGARLIKLARININ ETKİSİ

Tarihin Mutfağı Kulübü olarak 6 Mart Çarşamba günü TED Ankara Koleji Lise Konferans Salonunda, Başkent Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı Öğretim Görevlisi Servet Kazım Güney ile "Türk Mutfağının Oluşumunda ve Zenginleşmesinde İlkçağ Uygarlıklarının Etkisi" konulu bir söyleşi gerçekleştirildi.

9.sınıf öğrencilerimizin katılımı ile gerçekleştirilen söyleşide, Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarının mutfak kültürü, yemek pişirme yöntemleri, yeme-içme alışkanlıklarının tarihsel süreçte gelişimi ve bu gelişimin günümüze etkileri ele alındı. Türk mutfağına ait kavramların etimolojik kökleri, sosyal ve ekonomik hayatımıza katkıları ve mutfak kültürüne geçişi somut örnekler üzerinden sunuldu. Öğrencilerin interaktif katılımıyla gerçekleşen söyleşi öğrencilerimizin uygarlık tarihi konuları ile gündelik hayatı bağdaştırmalarına olanak sağlandı.

YENİ TÜRKİYE'NİN AYDINLANMA VE BATILILAŞMA SÜRECİ ETKİNLİĞİ

Cumhuriyetimizin 100.Yılı Etkinlikleri kapsamında, Lise Tarih Zümremiz ve Atatürkçü Düşünce Topluluğu Kulübümüzün desteğiyle, 20 Ekim Cuma günü yazar, çevirmen ve editör Tanıl Bora, Okulumuz Lise Konferans Salonunda "Yeni Türkiye'nin Aydınlanma ve Batılılaşma Süreci" konulu bir söyleşi gerçekleştirdi.

Konuşmasında, Geç Osmanlı Dönemi batılılaşmasının niteliklerine değinen Bora, Osmanlı aydınlarının Batılılaşmaya yönelik farklı bakış açılarına vurgu yaptı. Geç Osmanlı ve Erken Cumhuriyet dönemi modernleşmesi arasındaki değişim ve süreklilik üzerinde duran Bora, Osmanlı ve Türkiye'de "Batıcılık" akımının önde gelen isimlerinden Abdullah Cevdet ve son Osmanlı Meclisi Başkanı Ahmet Rıza örnekleri üzerinden, "Batıcılığa" yönelik farklı perspektifleri değerlendirdi. Köy Enstitülerinin kuruluşu ve Dünya Klasiklerinin Türkçe'ye çevrilmesi gibi çok önemli projeleri hayata geçiren Milli Eğitim ve Kültür Bakanı(1938-46) Hasan Ali Yücel'in Türkiye'nin modernleşme sürecine olan katkılarına değindiği söyleşisini Bora, günümüzde Sosyal Bilimler'de kabul gören "çoğul modernleşme" kavramına vurgu yaparak tamamladı.

11 ve 12. Sınıf IB TM sınıfı öğrencilerimizin sorularıyla katıldıkları söyleşi, IB 20.Yüzyılda Türkiye dersi alan öğrencilerimiz için ufuk açıcı oldu. Tanıl Bora'ya, katkıları için içten teşekkür ediyoruz.

Sosyal Bilimler Günleri

11.SOSYAL BİLİMLER GÜNÜ'NDE "OYUN" TEMASIYLA ETKİNLİKLER DÜZENLEDİK

Lise Konferans Salonu'nda gerçekleştirdiğimiz öğrenci sunumlarıyla oyun kavramını sosyal bilimlerin her boyutuyla değerlendirdik. Somut olmayan kültürel miraslarımızdan olan Hacivat Karagöz gösterisi izledik. "Önce Oyun Atölyesi" iş birliği ile oyunla problem çözme stratejileri geliştirdik. Sınıflarda "Okulumuzu Ne Kadar Tanıyoruz?" temalı kahoot oyunu oynadık. Tüm çocuklar oynayabilsin diyerek SMA hastası çocuklar için kermes düzenledik. Kolej Sokakta 200 öğrencimizin hazırlıklarıyla şekillenen standlarda tamamıyla ilgili paylaşımlarda bulunduk.

Festival havasında geçen Sosyal Bilimler Günü'nde ayrıca doyusya oyunlar oynadık. "İnsan oynadığı sürece insandır" diyerek oyunun eğitimdeki yeri ve önemini vurguladık. Etkinliğimizin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm öğretmen ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

ULUCANLAR CEZAEVİ ZİYARETİ

Lise Öğrencilerimiz Ulucanlar Cezaevi Müzesini Gezdi

21 Şubat 2024 tarihinde, IB 20. Yüzyılda Türkiye (YYT) dersi konu içeriklerini desteklemek amacıyla Ulucanlar Cezaevi Müzesi'ne gezi düzenlendi. Geziye 12 - H ve 12 - I sınıfı öğrencileri, rehber öğretmenleri eşliğinde katıldılar ve 2011 yılında müzeye dönüştürülen Ulucanlar Cezaevi'nin tarihçesini yerinde gözlemlediler. Pek çok şairin, gazetecinin, edebiyatçının ve siyasetçinin tutuklu kaldıkları Ulucanlar Cezaevi, 81 yıllık geçmişi ile Türkiye tarihinin karanlık zamanlarını gün yüzüne çıkaran bir müze olarak, öğrencilerin yoğun ilgisi ile karşılandı. Öğrencilerimiz ülkemizin yakın tarihini sosyolojik bağlamda değerlendirmek üzere etkiyici bir deneyim yaşadı.

TBMM MECLİSİ GEZİSİ

Cumhuriyetimizin 100. Yılında 100 Öğrencimiz ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeydik

15 Ocak 2024 tarihinde Demokrasi, Cumhuriyet, Anayasal vatandaşlık, Çok seslilik, Çok kültürlülük ve Çoğulculuk kavramlarını somutlaştırmak ve farkındalık oluşturmak üzere okulumuzun 11 ve 12 TM IB sınıflarında Yirminci Yüzyılda Türkiye (YYT) dersi alan öğrenciler ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gezi düzenlendi.

Öğrencilerimiz, gezi sürecinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tarihçesi, işleyişi ve TBMM'nin önemli mekansal noktaları hakkında bilgi sahibi oldular. Ders öğretmenleri ve meclis rehberi eşliğinde gerçekleşen gezide öğrencilerimiz, meclis atmosferi içinde unutulmaz bir deneyim yaşadılar.

TÜRKİYE İŞ BANKASI MÜZESİ GEZİSİ

Lise Öğrencilerimizin Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi Gezisi

27 Eylül 2023 tarihinde, IB 20. Yüzyılda Türkiye (YYT) dersi konu içeriklerini desteklemek amacıyla Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi'ne gezi düzenlendi. Ders öğretmenleri Tümay Timuçin, Derya Orğun, Rabia Göymen eşliğinde ve müze görevlileri rehberliğinde okulumuz 12-H ve 12-I sınıfı öğrencileri, Türkiye Cumhuriyeti'nin 1923-1945 yılları arasında yaşadığı değişim ve dönüşüme tanıklık etme fırsatı buldu.

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren arşivlenen belge, fotoğraf, video kaydı, afiş, gazete, dergi yayını ve objeleri inceleyen öğrencilerimiz, derslerde öğrendikleri bilgilerini somutlaştırarak cumhuriyetimizin kuruluşuyla sağlanan kıymetli pekçok kazanımla ilgili farkındalık oluşturdu. Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamaya hazırlandığımız bu günlerde; ünlü mimar Giulio Mongeri'nin imzasını taşıyan Tarihi İş Bankası binasının büyüklüğü atmosferinde Türkiye'nin ekonomik anlamda ayağa kalkışını aşama aşama takip eden öğrencilerimiz eşsiz bir deneyim yaşadı.

*Medeniyet yolunda yürümek ve
başarılı olmak, yaşamak için şarttır.
Bu yol üzerinde duranlar veya bu yol
üzerinde ileriye değil, geriye bakmak
bilgisizliğinde ve gafletinde bulunanlar,
medeniyetin coşkun seli altında boğulmaya
mahkûmdurlar.*

K. Atatürk

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI OKULLARI

Taşpınar Mah. Kolej Cad. (Eski 2800.Cad.) No: 5 06830 Gölbaşı/Ankara

Tel: 0 (312) 586 90 00 • Faks: 0 (312) 586 90 37

www.tedankara.k12.tr • e-mail: info@tedankara.k12.tr